Plandocument

Veluwe Ontvangstlocatie Harderwijk

11 november 2021, intern document

Veluwe Ontvangst-locatie Harderwijk

november 2021

veluweopl

gemeente harderwijk

Inhoudsopgave

leeswijzer

1. samenvatting: zeven pijlers p 6

2. de aanleiding: Regio Deal p 14

3. de opgave (tien ambities) p 18

4. gebiedsanalyse (context) p 24

5. verschillende scenario's p 36

6. (aanzet voor) masterplan Veluwe Transferium p 40

7. Het structuurontwerp Boekhorstlaan (fase 1) p 58

colofon

leeswijzer

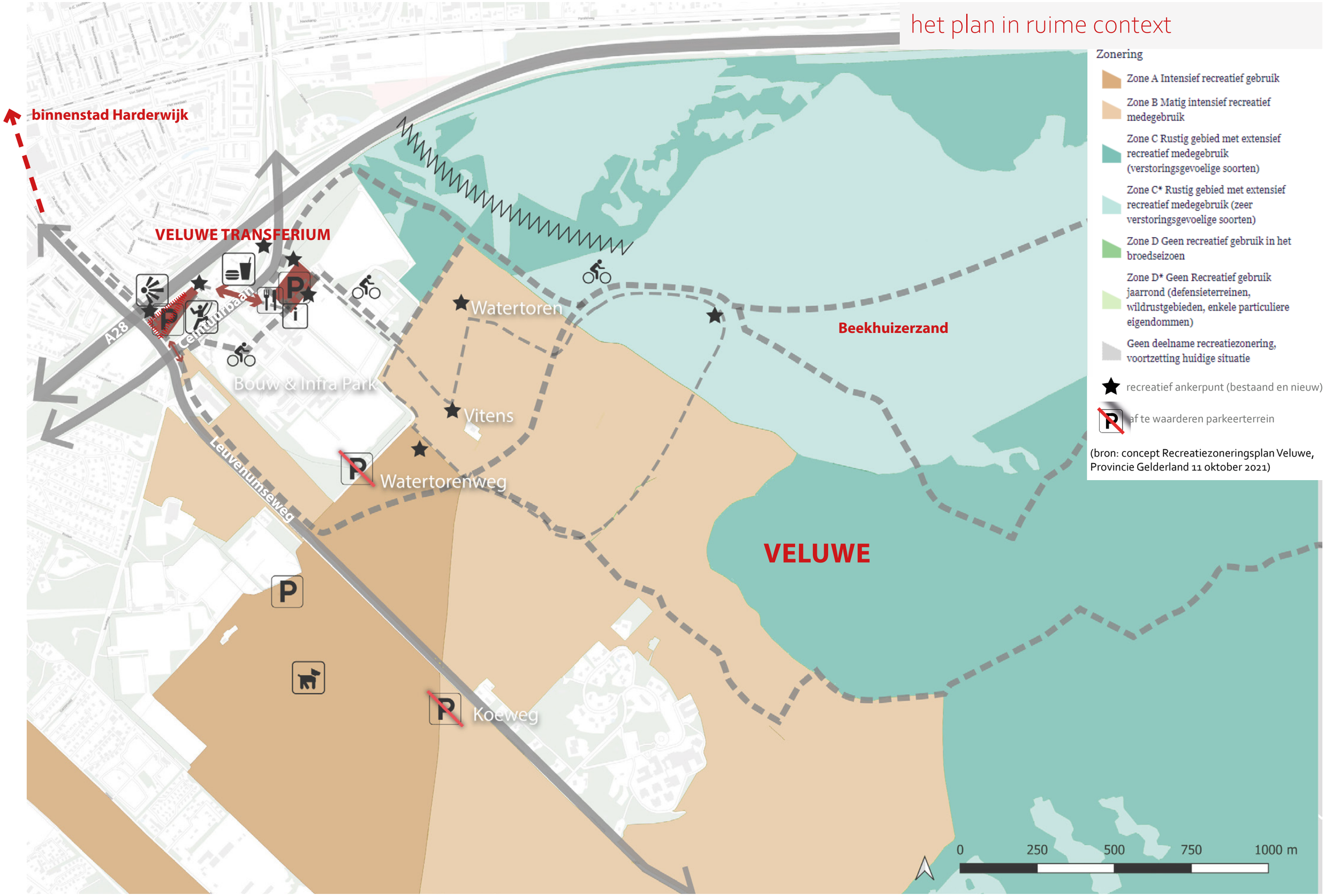
Dit plandocument is onlosmakelijk verbonden met het zogenaamde ‘projectplan Veluwe Transferium Harderwijk’. Dit plandocument toont de inhoudelijke kant van het verhaal, het projectplan gaat in op de daar direct aan verbonden processen en planningen. Dit document is de weergave van de stand van zaken in een boeiend zoekproces: op zoek naar de ideale positie en inrichting van een Veluwe Transferium. Na een uitgebreide analyse (die hier beknopt is opgenomen in H4) zijn we aan de slag gegaan met denken in scenario’s. Per scenario hebben we gewogen wat de kansen zijn voor natuur en recreatie, wat de impact is op de stad? Wat zijn de mogelijkheden en (on-) mogelijkheden? Wat vinden de direct belanghebbenden ervan? Zo hebben we naast de fysieke kenmerken van de plek ook het krachtenveld kunnen verkennen. In hoofdstuk 5 treft u een samenvatting van deze zoektocht aan. Diverse scenario’s hebben de eindstreep niet gehaald maar hebben wel nieuwe inzichten opgeleverd. De resultaten van de zoektocht hebben we onder andere verwerkt in de tien ambities (H3).

Het meest optimale scenario wordt de komende jaren (fase 2) verder uitgewerkt maar wordt nu wel gestart (fase 1, locatie Boekhorstlaan). Dit document bevat de aanzet voor het Masterplan Veluwe Transferium (H6). We hebben daarbij gezocht naar hoe we combinaties kunnen maken tussen bestaande nu nog geïsoleerd gelegen onderdelen. Concreet bezien we hoe bestaande parkeerplaatsen kunnen worden verknoopt met bestaande en nieuwe recreatieve voorzieningen en worden verankerd in een een goed recreatienetwerk. We hebben daarbij gezocht naar een doelgroep: voor wie zou deze plek goed kunnen gaan werken als Veluwe Ontvangstlocatie? Stap 1 van het Masterplan is het herinrichten van een bestaande P Veluwe (Boekhorstlaan) tot een gastvrije VeluweTop. Het Structuurontwerp hiervoor is opgenomen in Hoofdstuk 7.

Parallel aan dit proces is gewerkt aan het gebiedsproces voor de recreatiezonering. De resultaten daarvan zijn verwerkt in dit plandocument.

Deze stand van zaken is ambtelijk en met direct belanghebbenden getoetst maar nog niet openbaar. Gelieve er in vertrouwen mee om te gaan.

het plan in ruime context

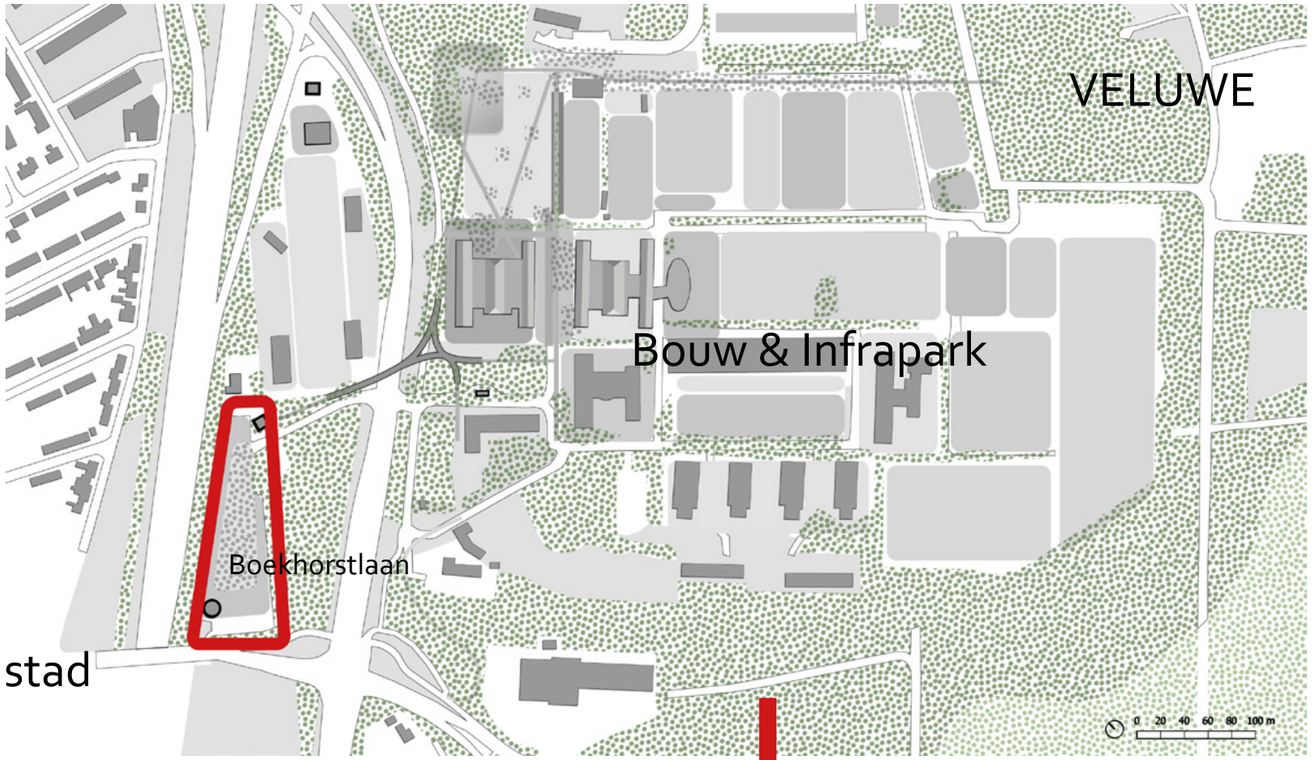

(bron: concept Recreatiezoneringsplan Veluwe, Provincie Gelderland 11 oktober 2021)

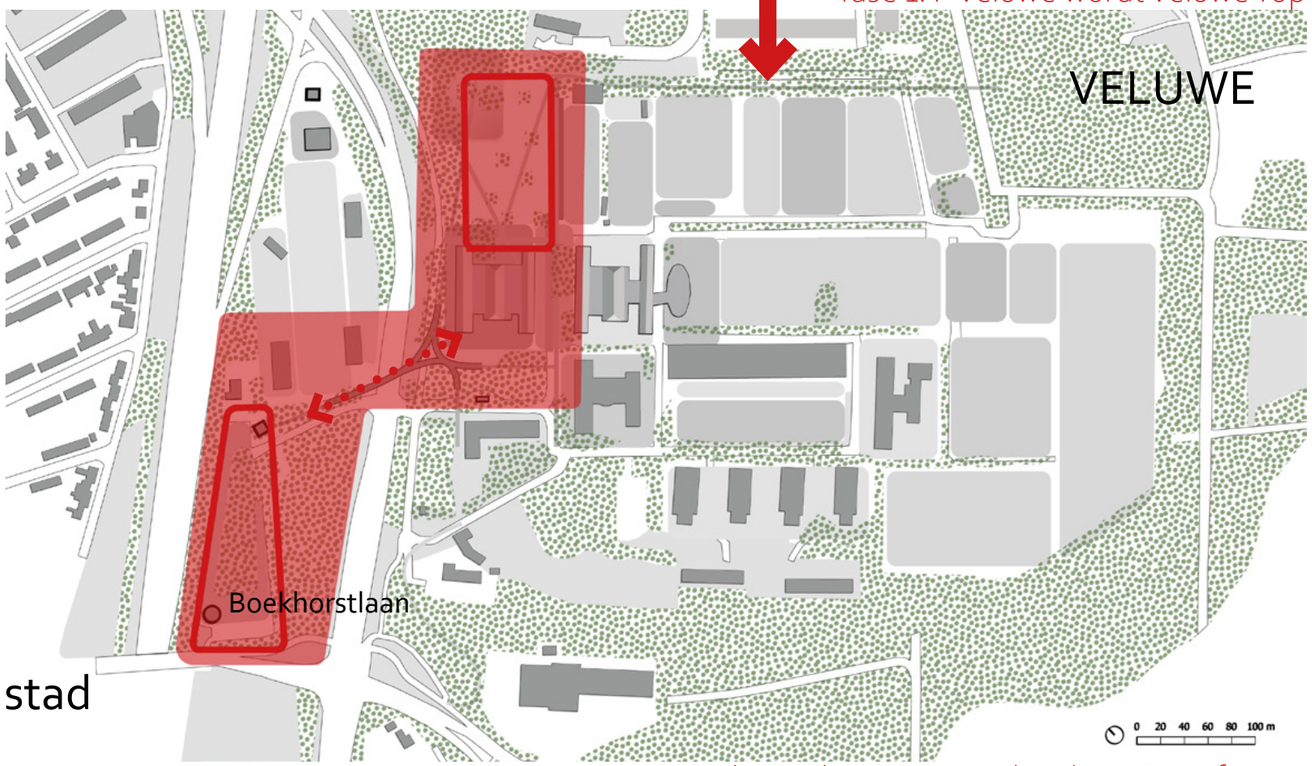
1. samen-vatting: zeven pijlers

De pijlers onder het plan worden hier stapsgewijs toegelicht. Het zijn:

1. fase 1 als opmaat naar het Veluwe transferium
2. schakel tussen snelweg, stad en Veluwe
3. natuur (compensatie) & duurzaamheid
4. een uitgesproken profiel: de actieve Veluwe recreant
5. bezoekersstromen: verbindingen en voorzieningen
6. gastvrijheid
7. duurzaamheid

fase 1: P Veluwe wordt Veluwe Top

Masterplan: Veluwe Top wordt Veluwe Transferium

PIJLER 1:
VELUWE TOP ALS OPMAAT NAAR HET VELUWE TRANSFERIUM

Na een uitgebreide gezamenlijke zoektocht zijn er twee bestaande parkeerlocaties gekozen die op termijn samen het Veluwe Transferium Harderwijk gaan vormen. Dit wordt gefaseerd aangepakt. Fase 1 is het opwaarderen van de bestaande P Veluwe (Boekhorstlaan) tot een volwaardige Veluwe Top ontvangstlocatie. Fase 2 is het combineren van deze locatie (vooral middels een nieuwe voetgangersbrug) met een bestaand parkeerterrein op het nabij gelegen Bouw & Infra Park. Samen vormen vormen de terreinen een prachtige ontvangstlocatie, zowel aan de rand van de stad als aan de rand van de Veluwe gelegen.

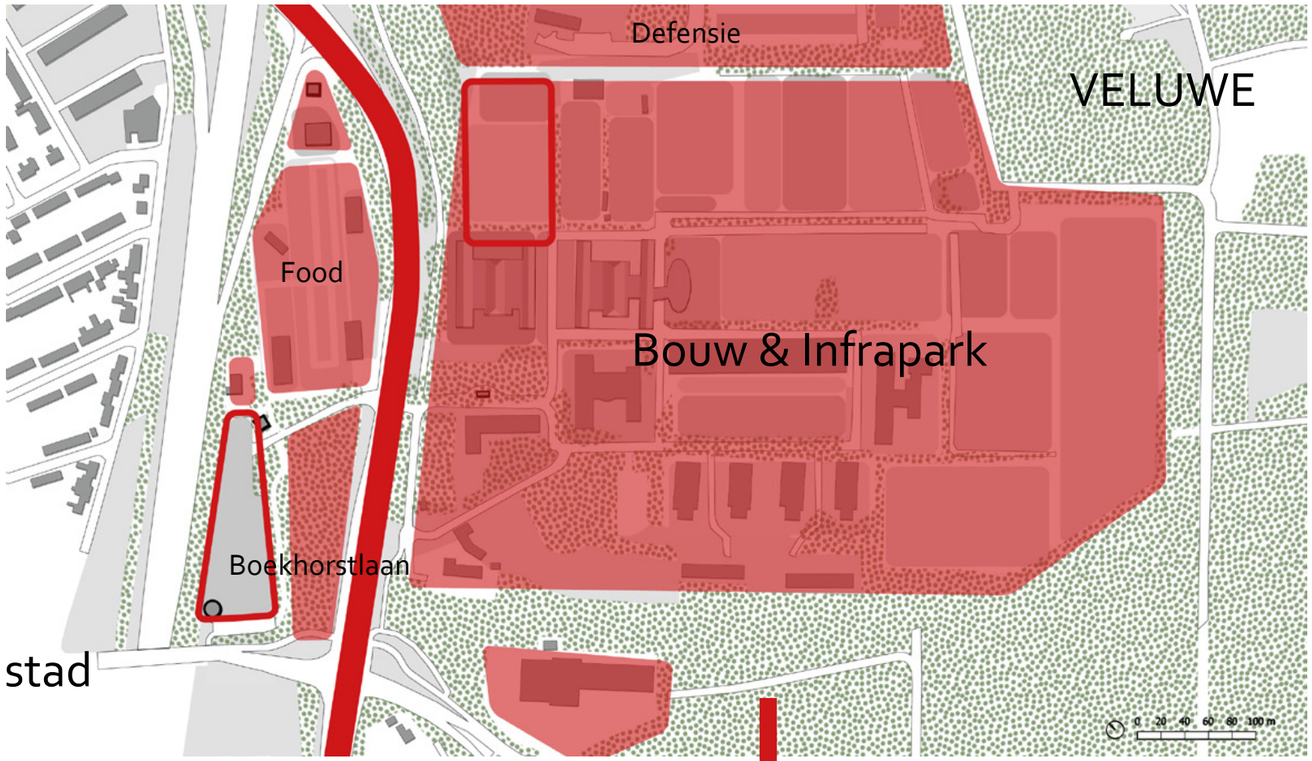
Voor fase 2 wordt een Masterplan gemaakt waarvoor in dit plandocument een aanzet is opgenomen.

PIJLER 2:
SCHAKEL TUSSEN SNELWEG, STAD EN VELUWE

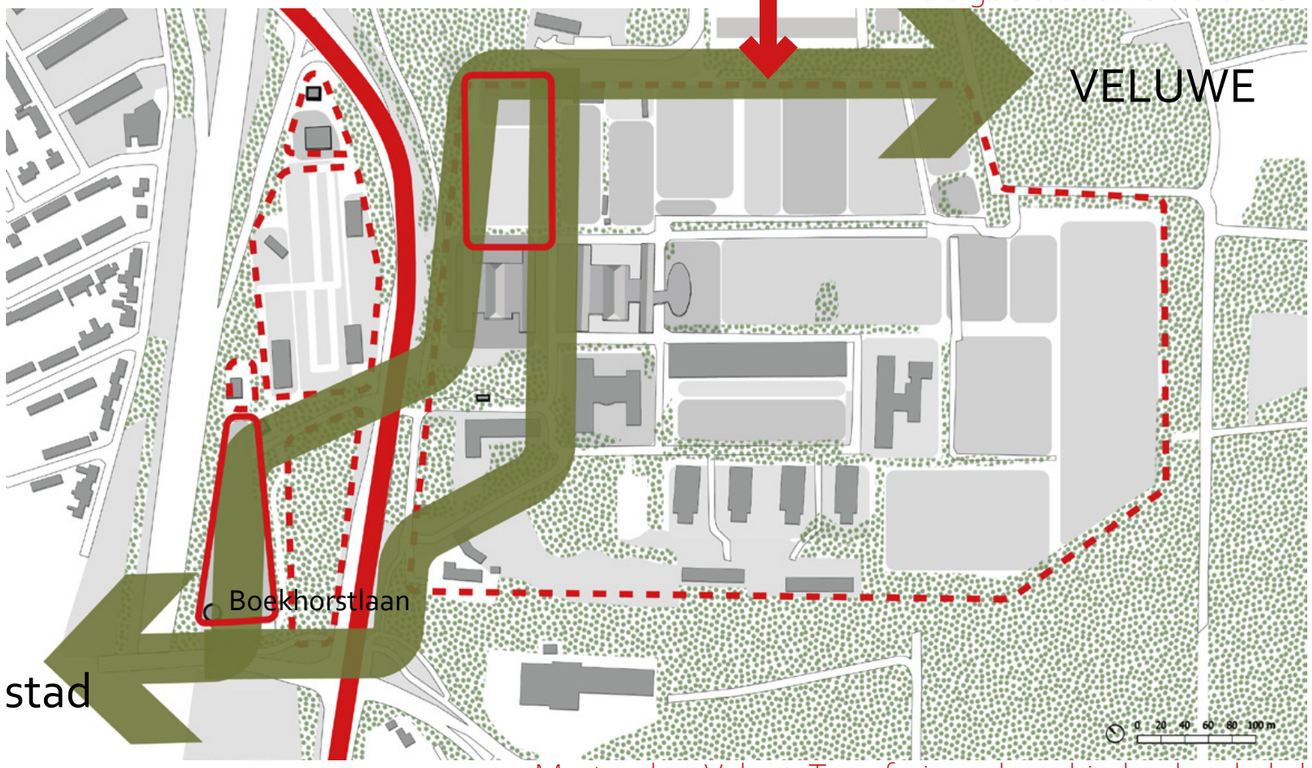
Het beoogde Veluwe Transferium komt op een strategische locatie te liggen. Grenzend aan de snelweg en provinciale weg, aan de rand van Veluwe en reeds voorzien van uiteenlopende attracties.

In de huidige situatie liggen de twee parkeerterreinen vrij geïsoleerd in een overgangszone tussen de stad en de Veluwe. De overgangszone wordt gekenmerkt door vele vrij introverte deelterreinen. De daartussen gelegen Ceintuurbaan (provinciale weg N302) is een forse barrière.

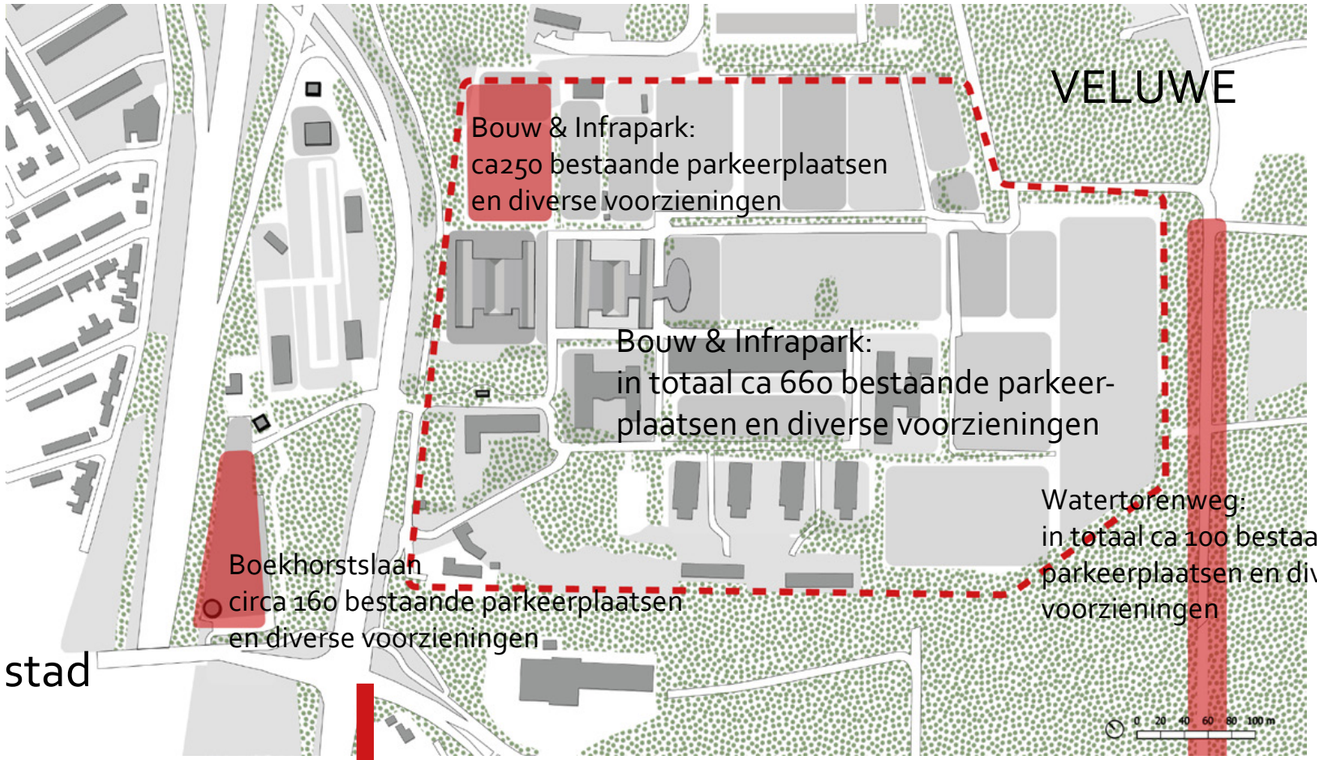
In het voorstel vormen beide parkeerterreinen samen met een nieuwe wandelbrug juist een verbinding tussen de nu nog afzonderlijke terreinen. Beiden zijden van de Ceintuurbaan profiteren daarmee van elkaar. Het Veluwetransferium is straks een verbindende schakel tussen snelweg, provinciale weg, stad en Veluwe.

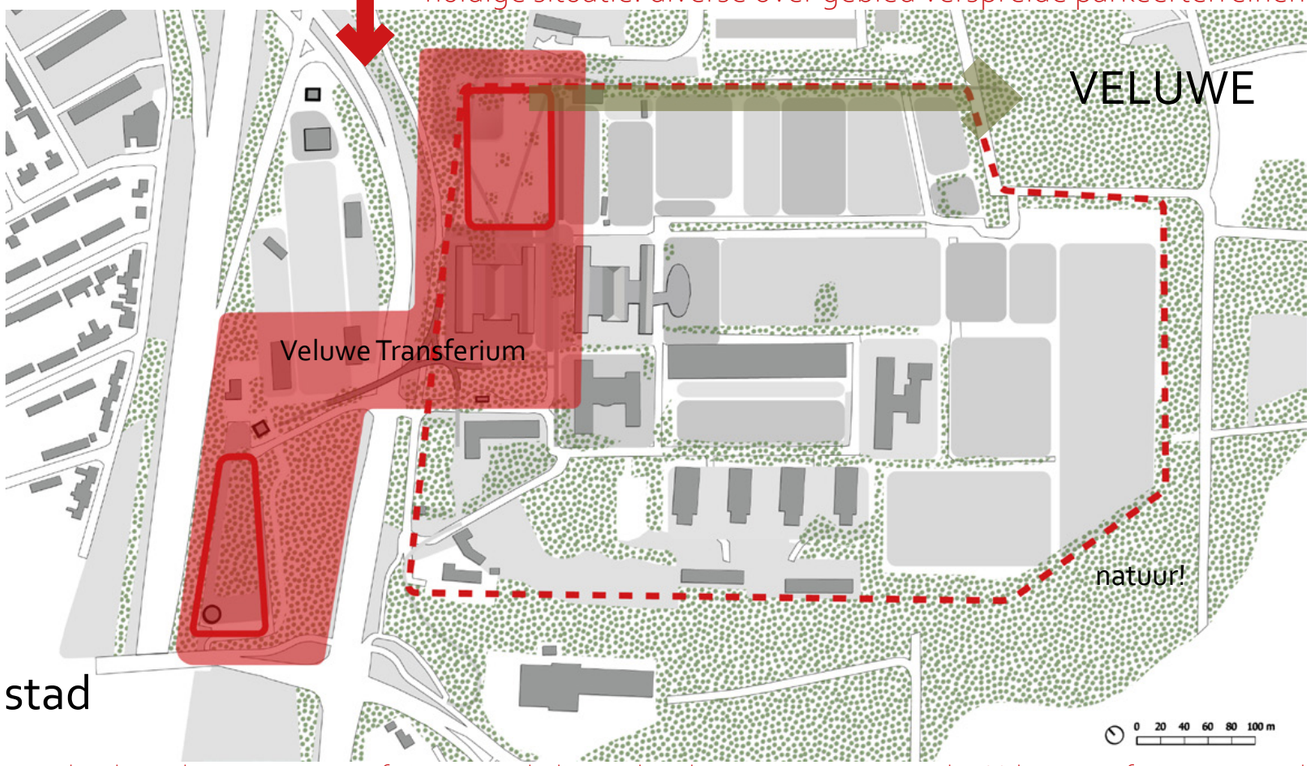
Huidige situatie: vele eilanden

Masterplan: Veluwe Transferium als verbindende schakel

huidige situatie: diverse over gebied verspreide parkeerterreinen

Masterplan: bezoekersstromen vanaf uit twee onderling verbonden terreinen, tezamen het Veluwetransferium vormend

PIJLER 3:
NATUUR (-COMPENSATIE)

Vanuit de gehele Veluwe bezien ontlasten we kwestbare natuur door de ontvangslocatie en extra dagrecreatieve voorzieningen aan de rand van de Veluwe te situeren. Tussen de stad en de bossen, en vlakbij de snelweg. Door de situering en vele (deels bestaande) voorzieningen ontlast het beoogde Veluwe Transferium de kwetsbare natuur van het Beekhuizerzand: het ligt op gepaste afstand ervan. Het nieuwe transferium biedt bovendien de mogelijkheid om op termijn de nabijgelegen huidige grote parkeerlocatie (Watertorenweg, intensief lokaal gebruik) af te waarderen. Let wel, die is nu nog gelegen in GNN en Natura 2000 gebied. Ook het huidige parkeerterrein Koeweg wordt afgewaardeerd.

Op inrichtingsniveau staat alles in het teken van natuur: bestaande verharding wordt zoveel mogelijk verwijderd en vervangen door halfverharding en we planten vele nieuwe typische Veluwe bomen.

PIJLER 4:

EEN UITGESPROKEN PROFIEL: DE ACTIEVE VELUWE RECREANT

We denken dat deze locatie minder geschikt is voor de Verbindingzoekers, de Inzichtzoekers en de Rustzoekers die hier volgens het grotere belevingsgebied ”Veluws verleden’ zouden mogen worden verwelkomd.

Dat komt enerzijds omdat er teveel concurrentie is van de buurgemeenten Nunspeet en Ermelo met betrekking tot deze doelgroepen. Verder omdat de verbindingen (met name voor voetgangers) met de Veluwe indirect blijven. Maar vooral omdat er al vele leisure voorzieningen zijn! Daar willen we op inhaken met het aanbieden van buitenvoorzieningen voor de actieve recreant en avonturenzoeker.

Landschap en erfgoed wordt versterkt door het belevingsthema Veluws verleden die a.d.h.v. thematische routes de bezoekers richting de Veluwe verleidt. Het belevindsgebied Oude Zuiderzeekust en Hanze zal de bezoeker juist richting het water en de stad brengen. Op deze manier functioneert de ontvangstlocatie als een schakel tussen de Veluwe en de stad en water. Vitens is bereidt om het eigen terrein open te stellen voor recreanten. Dat biedt mogelijkheden om aan de hand van een thematische route het water thema nog beter onder de aandacht te brengen.

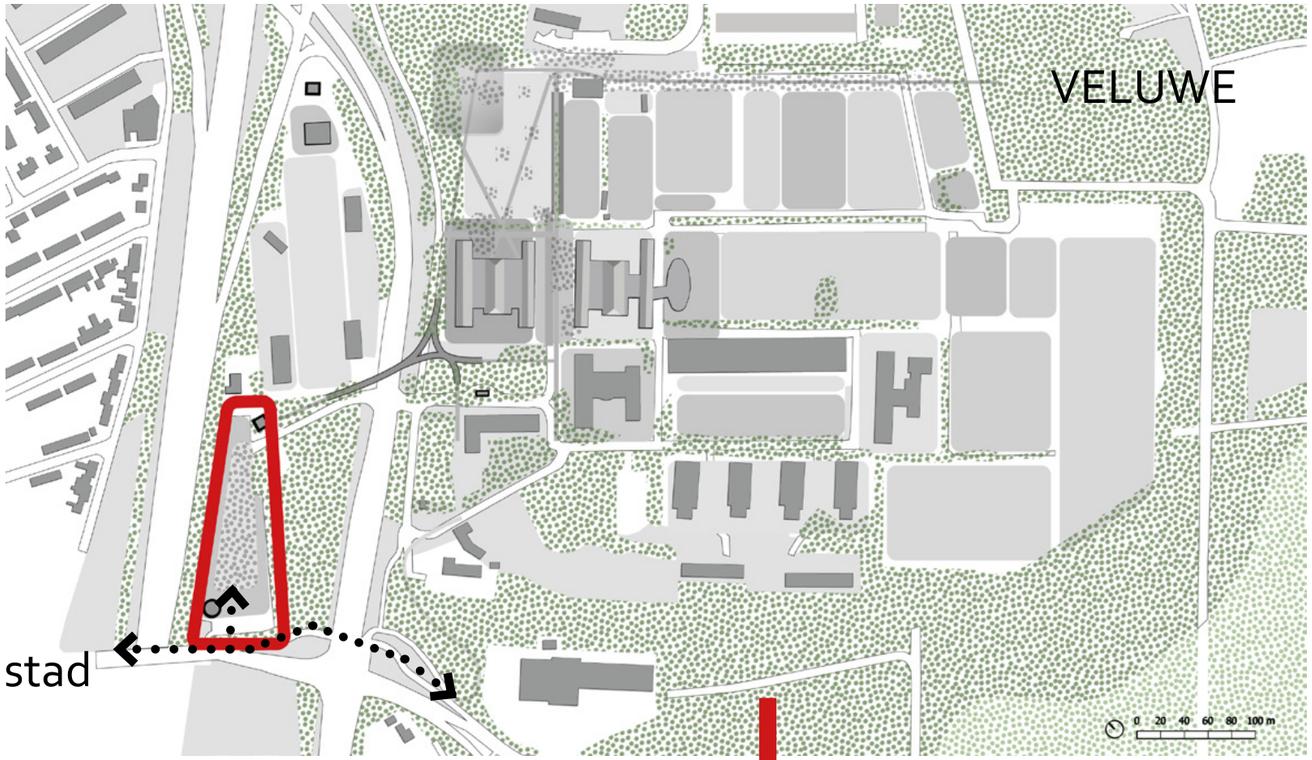
Daarmee past dit transferium goed op deze locatie en is het onderscheidend op de Veluwe.

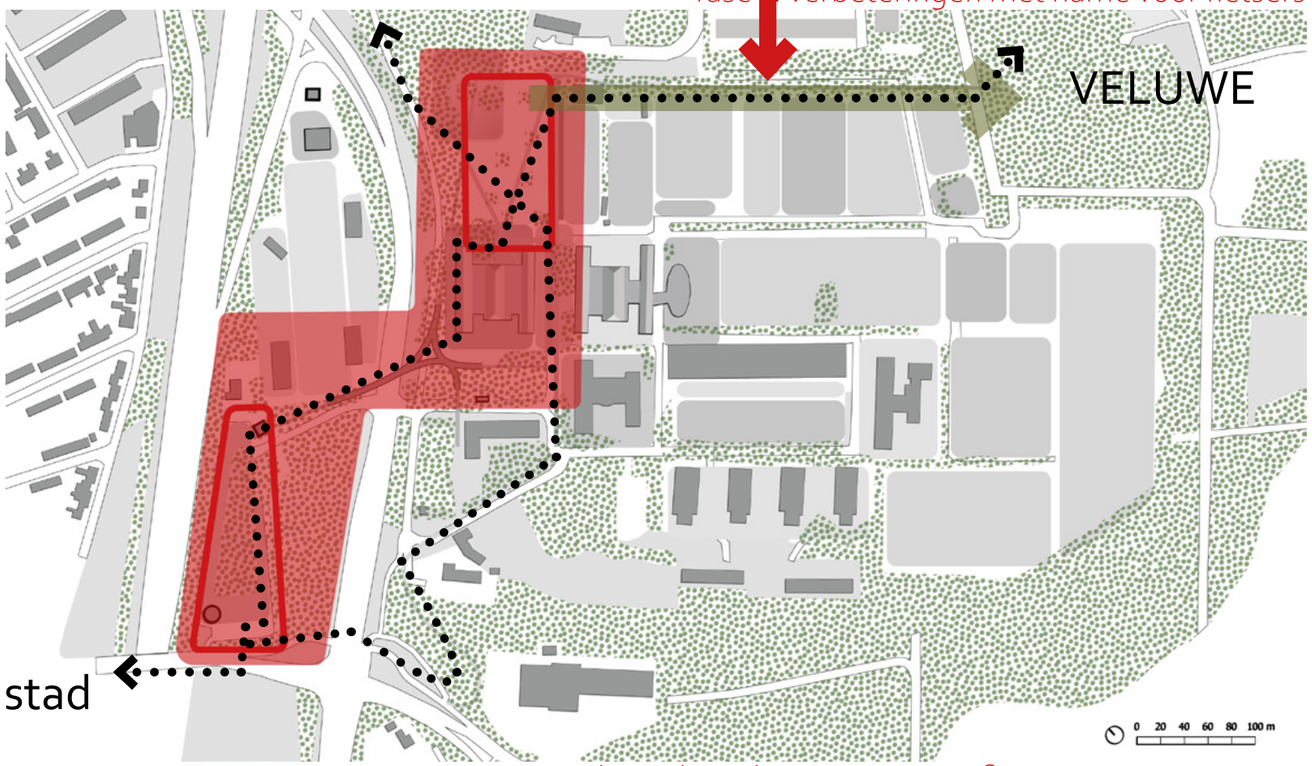
Het onlangs geopende Fort Vertier (locatie: Boekhorstlaan)

doelgroep: de actieve recreant

fase 1: verbeteringen met name voor fietsers

Masterplan:vele verbeteringen voor fietsers en voetgangers

PIJLER 5:
BEZOEKERSSTROMEN : VERBINDINGEN EN VOORZIENINGEN

Een van de essentiële thema's is het goed koppelen van de twee ontvangstlocaties van het Transferium aan de recreatiestromen. Vanaf de ontvangstloacties moeten de routes goed vindbaar zijn ***en*** aantrekkelijk zijn.

In de huidige situatie zijn de rereatieve routes vanaf de locatie Boekhorstlaan verre van optimaal. Voor de fietsers is er weliswaar in de nabijheid een lastig vindbare route over een fietsbrug, maar die leidt eerst langs de Leuvenumseweg. Voor de wandelaar is het onaantrekkelijk om daar te starten. In fase 1 kunnen we hier al enkele verbeteringen aanbrengen voor de fietsers en voegen we een HUB toe. In fase 2 zijn er grote verbeteringen te realiseren, onder andere door een wandelbrug over de provinciale weg te bouwen en een openbaar fietspad te realiseren over Bouw & Infra. De beide ontvangstlocaties worden zo goed aangetakt op recreatieve routes.

De al aanwezige voorzieningen, denk aan het klimbos, de verschillende horecagelegenheden, fietsverhuur, fort vertier en de uitzichttoren etc. worden allen uitstekend bereikbaar en kunnen van elkaar profiteren nabij 'zone A'.

PIJLER 6:
GASTVRIJHEID

De gastvrijheid start met een goede bewegwijzering naar de Ontvangstlocatie. Bij het oprijden of betreden van de Veluwe Top (later Veluwe Transferium) moet de bezoeker direct een 'Veluwesfeer' aantreffen. Je voelt je welkom, het is er overzichtelijk en levendig. De Veluwesfeer wil hier onder andere zeggen: een veelheid aan op de Veluwe voorkomende bomen, het herkenbare (Veluwe op 1) meubilair en halfverharding op maaiveld. De informatieborden en de startpunten van de diverse routes en en de uiteenlopende voorzieningen (o.a. HUB) zijn logisch geordend waardoor ze direct vindbaar zijn. De ontvangstlocaties (fase 1 : Boekhorstlaan en fase 2 gecombineerd met Bouw & Infra Park) kennen via zichtlijnen en routes een goede samenhang en wisselwerking met hun directe omgeving. Er gebeurt wat, er is van alles te zien. Je voelt je opgenomen in een groter geheel, de Veluwe dringt door tot op het Transferium. De toon is gezet!

herkenbare plekken met goede verbindingen naar de omgeving (Beeldkwaliteit Stijlelementen Veluwe op 1)

Veluwesfeer op het parkeerterrein! referentieproject Veluwetransferium 't Leesten Ugchelen

intensiever gebruik van bestaande locatie Boekhorstlaan

dubbel gebruik bestaande parkeerterrein Bouw & Infrapark en hergebruik van bestaande gebouwen.

PIJLER 7:
DUURZAAMHEID

Door te kiezen voor twee reeds bestaande parkeerlocaties voegen we geen extra parkeerplaatsen toe maar gaan we uit van intensiever gebruik van bestaande parkeerplaatsen. In het voormalige defensiegebouw direct naast het beoogde transferium wordt momenteel gewerkt aan een nieuwe grote horecavoorziening, aan vergaderzalen en een theater. Wij haken hier graag op in door gebruik te maken van de Horeca en door het bezoekerscentrum in het zelfde gebouw te situeren. Dus geen nieuwbouw maar hergebruik van bestaande gebouwen. Zij heten ons welkom op hun terrein, wij maken dat hun terrein en hun voorzieningen intensiever gebruikt gaan worden en onderdeel gaan worden van de Veluwe.

2. De aanleiding

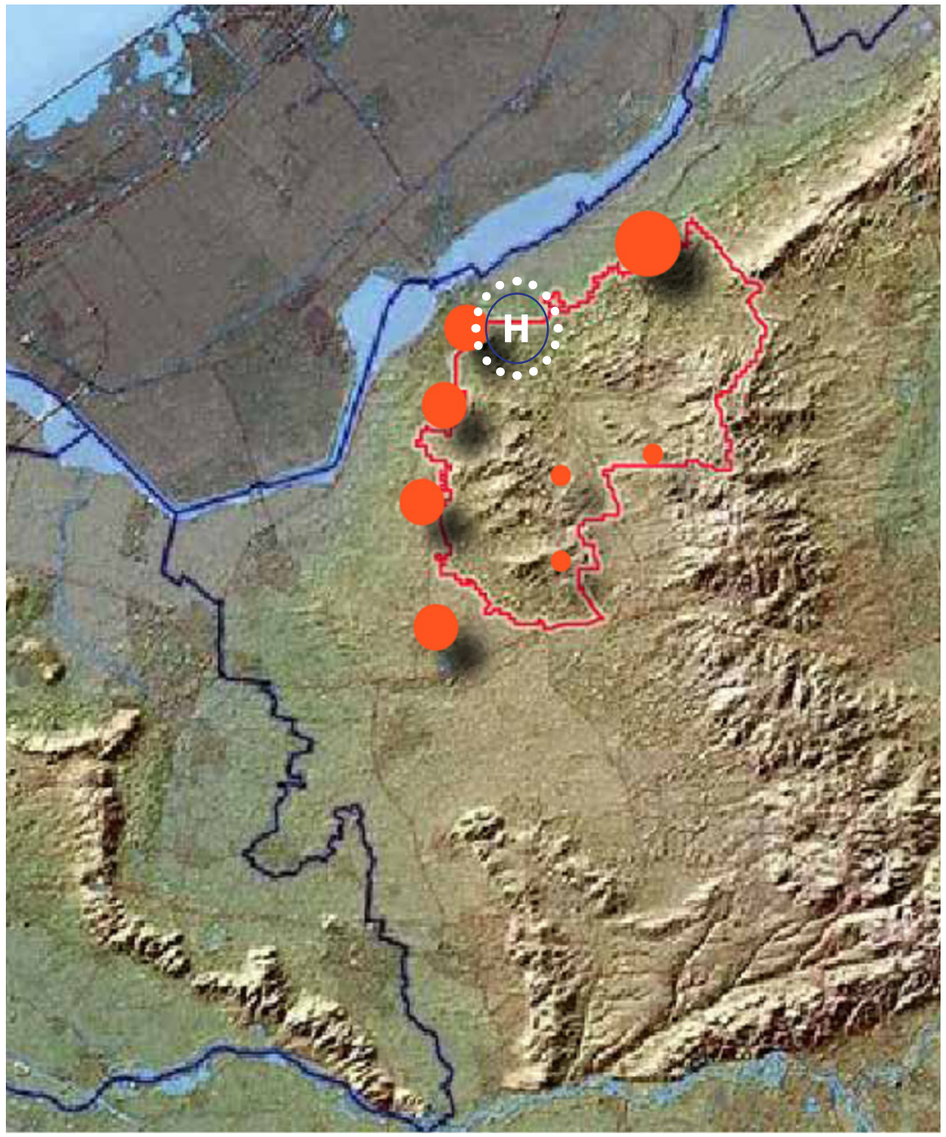
Regio Deal

De Veluwe agenda 2030 vormt de inhoudelijke basis voor een groot aantal ontwikkelingen op de Veluwe. In juni van het afgelopen jaar is de Regio Deal voor de Veluwe vastgesteld. Deze houdt werken aan een veerkrachtige Veluwe in. Onder de noemer 'Natura 2000 op de Veluwe' wordt er, in het kader van deze Regio Deal, door een groot aantal partijen gewerkt aan een betere recreatiezonering voor de Veluwe. Het evenwicht tussen natuur en recreatie is op de Veluwe de laatste decennia uit balans geraakt. Daarom werken de provincie Gelderland, het samenwerkingsverband Veluwe op 1, gemeenten, grondeigenaren, terreinbeheerders, koepels van gebruikersgroepen en recreatieondernemers gezamenlijk aan een recreatiezonering voor de Veluwe als geheel. Deze recreatiezonering bevat vele voorstellen voor het beter op elkaar afstemmen van recreatie en natuur. De zonering gaat uit van een viertal zones (A t/m D) , variërend van intensief recreatief gebruik aan de randen van de natuur tot zeer extensief recreatief gebruik binnen het natuurgebied zelf. Dit principe is vertaald naar de noordwestelijke Veluwe.

De globale ruimtelijke opgave voor Harderwijk is om deze Veluwe ontvangstlocatie zo in te richten dat de natuur (met name het stuifzandgebied Beekhuizerzand) er door verbetert. De huidige P -Veluwe aan de Boekhorstlaan voldoet door haar ligging en inrichting niet als waardige Veluwe Ontvangstlocatie en moet stapsgewijs worden verbeterd. Tussen de huidige P -Veluwe en de Veluwenatuur waar de bezoekers voor komen, liggen diverse slecht toegankelijke terreinen. Ze vormen een barrière tussen de ontvangstlocatie en het recreatiedoel: natuurbeleving. Het uiteindelijke Veluwetransferium en haar direct eraan gerelateerde recreatie draagt bij aan de natuur Veluwebreed omdat ze bezoekersstromen afleidt van kwetsbare natuur maar ook door haar eigen inrichting en door diverse natuurcompensatiemaatregelen.

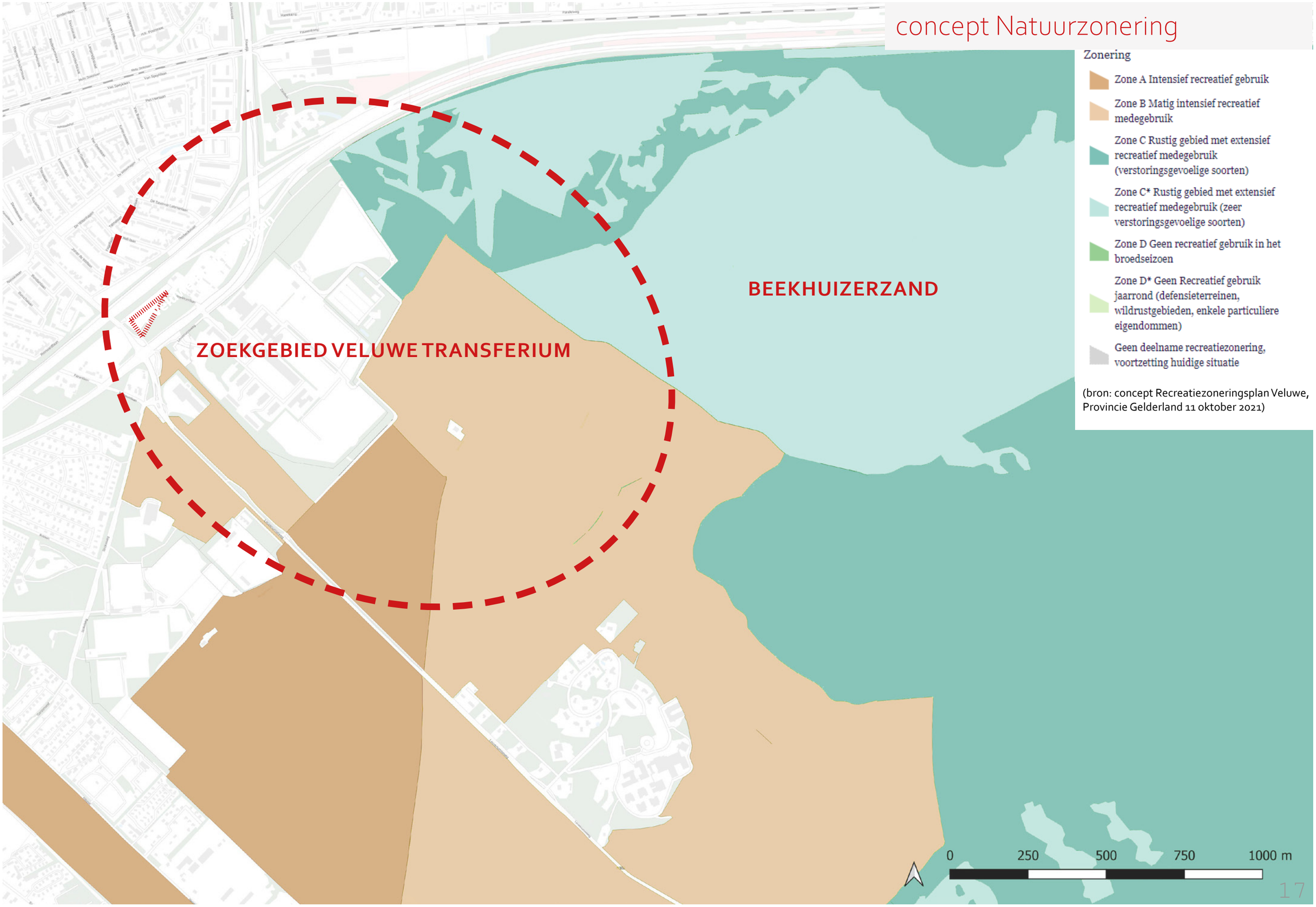

opvangen recreatiedruk van de Randstad in de NW Veluwerand

infographic: Vier zones op de Veluwe voor balans tussen natuur en recreatie
(bron: concept Recreatiezoneringsplan Veluwe, Provincie Gelderland 11 oktober 2021)

concept Natuurzoning

(bron: concept Recreatiezoneringsplan Veluwe, Provincie Gelderland 11 oktober 2021)

3. De opgave

gefaseerd op weg naar een hoogwaardige unieke Veluwe Ontvangstlocatie

Hoofdvraag

Ontwerp een Veluwetransferium voor Harderwijk.

De opgave is om deze Veluwe ontvangstlocatie zo te situeren en in te richten dat de natuur (met name het stuifzandgebied Beekhuizerzand) er door verbetert.

Deelvragen

- Uitwerken dubbele gerichtheid Harderwijk: op het water en op de Veluwe;
- Hoe kan het transferium onderscheidend en wellicht iconisch worden?
- Wat wordt het profiel van dit transferium ten opzichte van nabijgelegen transferia en poorten?
- Zoeken naar winst voor de natuur;
- Toepassen Duurzame Mobiliteit
- Dagrecreatie (met name toerisme) beter faciliteren en zoneren in de nabijheid van het transferium;
- Verbeter het fiets- en wandelnetwerk vanaf het transferium;
- zorg voor een goede OV aansluiting op het transferium;
- Waar kan het ruitermennen plaatsvinden?

Veluwse ontvangstlocaties

	Type / naam	Kenmerk	Merkstijl informatie	P-cap.	Faciliteiten
1	**Poort naar de Veluwe**	Veluwestation i.c.m. Veluwe transferium. Knooppunt van routesystemen. Grote parkeerfaciliteit. Dichtbij Veluwse natuur.	Alle info: Veluwestijl; ook ingericht op internationale toerist.	> 200	OV (bus / trein / taxi), recreatie, horeca, cultuur, detailhandel, laadpunten, verhuur voertuigen, Veluwe informatiepunt: info over de Veluwe en Veluwse natuurgebieden.
2	**Veluwe Transferium**	Bereikbaar met OV en auto; entree naar Veluws natuur-gebied met grootschalige parkeerfaciliteit.	Specifieke info: stijl gebiedseigenaar. Algemene info: Veluwestijl.	> 100	OV (bus + evt. trein), recreatie, horeca, laadpunten, verhuur voertuigen, informatiecentrum.
3	**Veluwe TOP**	Bereikbaar met auto. Bij horeca. Op knooppunt van Veluwse routesystemen.	Veluwse bebording + stijl evt. gebieds- eigenaar. Maatwerk voor specifieke gebruikers.	> 50	Horeca, toiletten, bebording met Veluwe en gebiedsinformatie.
4	**P Veluwe**	Bereikbaar met auto. Start van minstens één Veluws routesysteem.	Veluwse bebording.	> 20	Bebording met Veluwe en gebiedsinformatie.
5	**Overige P Plaatsen**	Niet voor toeristen. Evt. bij horeca en startpunt van een routesysteem.	Onbepaald.	> 5	Onbepaald.

fase 2

fase 1

Bron: werkboek recreatiezonering def. oktober 2020

Programma
stapsgewijs van P veluwe naar Veluwe Transferium

- Ambitieniveau wordt 2x hoger.
- Veluwe Ontvangstlocatie ('Veluwegevoel' verbeteren)
- verbeteringen fase 1 Veluwe Top Boekhorstlaan:

1. Inrichting volgens het Veluwe op 1 Stijlboek;
2. verbeteringen duurzaamheid (klimaatadaptief: minder verharding, meer biodiversiteit, meer bomen);
3. betere aantakking fietsbrug en evt. andere routes;
4. betere aantakking op bestaande recreatieve voor-zieningen (klimparcours, adventurepark, klimtoren, KeoBike);
5. inpassen FietsHUB
6. betere bewegwijzering, betere zichtbaarheid en herkenbaarheid;
7. alvast voorsorteren op de combinatie met de overzijde (brug, parkeren, routes)

- verbeteringen fase 2 VeluweTransferium:

8. aansluitingen met OV (buslijn, bewegwijzering vanaf station);
9. verminderen barrièrewerking Ceintuurbaan, verbeteren veiligheid voor met name wandelaars.* Een oversteek punt is een noodzaak;
10. benutten bestaande voorzieningen Bouw & Infra Park (oa. Horeca, parkeren en MTB parcours). Inpassen gebiedsinformatie (+ tentoonstellingsruimte) en toiletvoorzieningen.
11. toevoegen dagrecreatie (in de directe nabijheid);
12. knooppunt recreatieve verbindingen: met name wandelen moet veel beter, Ruitermennen elders

* de Provincie Gelderland is met een verkenningsfase bezig over het traject Leuvenumseweg van Kootwijk naar Harderwijk richting Lelystad. Dit traject zal geoptimaliseerd worden m.b.t. fietsen, autoverkeer en ov.

Voor wie?

BELEVINGSGEBIED: VELUWS VERLEDEN

Algemeen: Gelet op de beleving die in dit gebied wordt nagestreefd zijn vooral de prikkelmijdende doelgroepen kansrijk: de **Verbindingzoekers**, de **Inzichtzoekers** en de **Rustzoekers**.

We denken echter dat deze locatie daar niet direct voor geschikt is, er is teveel concurrentie van Nunspeet en Ermelo met betrekking tot deze deze doelgroepen. Om onderscheidend te zijn willen we de locatie **anders profileren**.

HET BELEVINGSGEBIED OUDE ZUIDERZEEKUST EN HANZE

Bij de 'Oude Zuiderzeekust (en Hanze)' bestaat er naast directe waterrecreatie de mogelijkheid om het verhaal van de Oude Zuiderzeekust beleefbaar te maken. Ook hier richt men zich op de **Avonturenzoeker** (en daarnaast op de Plezierzoeker en Inzichtzoeker).

HUIDIGE SITUATIE LEEFSTIJLEN

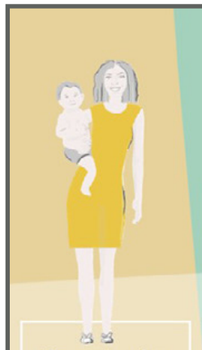
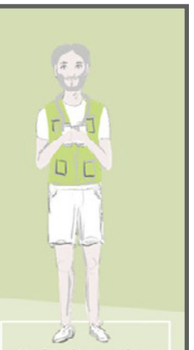
De P Veluwe is slecht ontsloten en werkt niet naar behoren, voor de toerist is het aanbod niet goed. Het klimbos werkt wel goed nabij de P- Veluwe. De Watertorenweg en Plaggenweg werkt prima voor **lokale** recreanten.

TOEKOMSTIGE SITUATIE LEEFSTIJLEN

- inzetten op de actieve recreant en avonturenzoeker

ACTIES

Aanbieden van een groot aanbod aan (leisure) activiteiten/ voorzieningen. En het maken van goede verbindingen van het transferium naar 'de natuur', het water en de stad. Op deze manier functioneert de ontvangstlocatie als een schakel tussen de Veluwe en de stad en water. Op deze wijze kunnen er meer bezoekerstypen/leefstijlen gefaciliteerd worden. Het is daarbij gewenst om een onderscheidend profiel te houden, dus niet op alle leefstijlen richten.

 Harmoniezoekers "Als het maar gezellig is."	 **Rustzoekers** "Ik blijf liever dicht bij huis, dan dat ik ver weg ga."	 **Avontuurzoekers** "Ik ontdek liever iets nieuws, dan dat ik de massa achterna loop."	 **Plezierzoekers** "Ik houd van plekken waar veel gebeurt."	 **Inzichtzoekers** "Ik trek graag mijn eigen plan."	 **Stijlzoekers** "Work hard, play hard."	 **Verbindingzoekers** "Ik zoek een gemoedelijke, knusse sfeer."
			✓			✓
		✓	✓			✓
		diverse voorzieningen (outdoor activities)	diverse voorzieningen			verbeteren fiets- en wandelaansluitingen
		weekenden herfst, winter, voorjaar	weekenden herfst, winter, voorjaar			herfst, winter, voorjaar

Voorkeuren op basis van Leefstijlprofiel

AANDACHTSPUNTEN

- verbeteren aantrekkingskracht jaarrond; vier seizoenen!
- met name vakanties, avonden en weekenden.
- in fase 2 kan er optimaal dubbelgebruik worden gemaakt van bestaande voorzieningen (Bouw & Infra Park) tijdens vakantieperiodes, weekenden en avonden omdat het Bouw & Infra Park verreweg de meeste drukte kent tijdens kantooruren.
- het Veluws Verleden is op deze locatie sterk verbonden met Defensie (oa. voormalige Kazerneterrein). Dit thema kan nader uitgewerkt worden

Structuurvisie Leisure, gemeente Harderwijk 2009

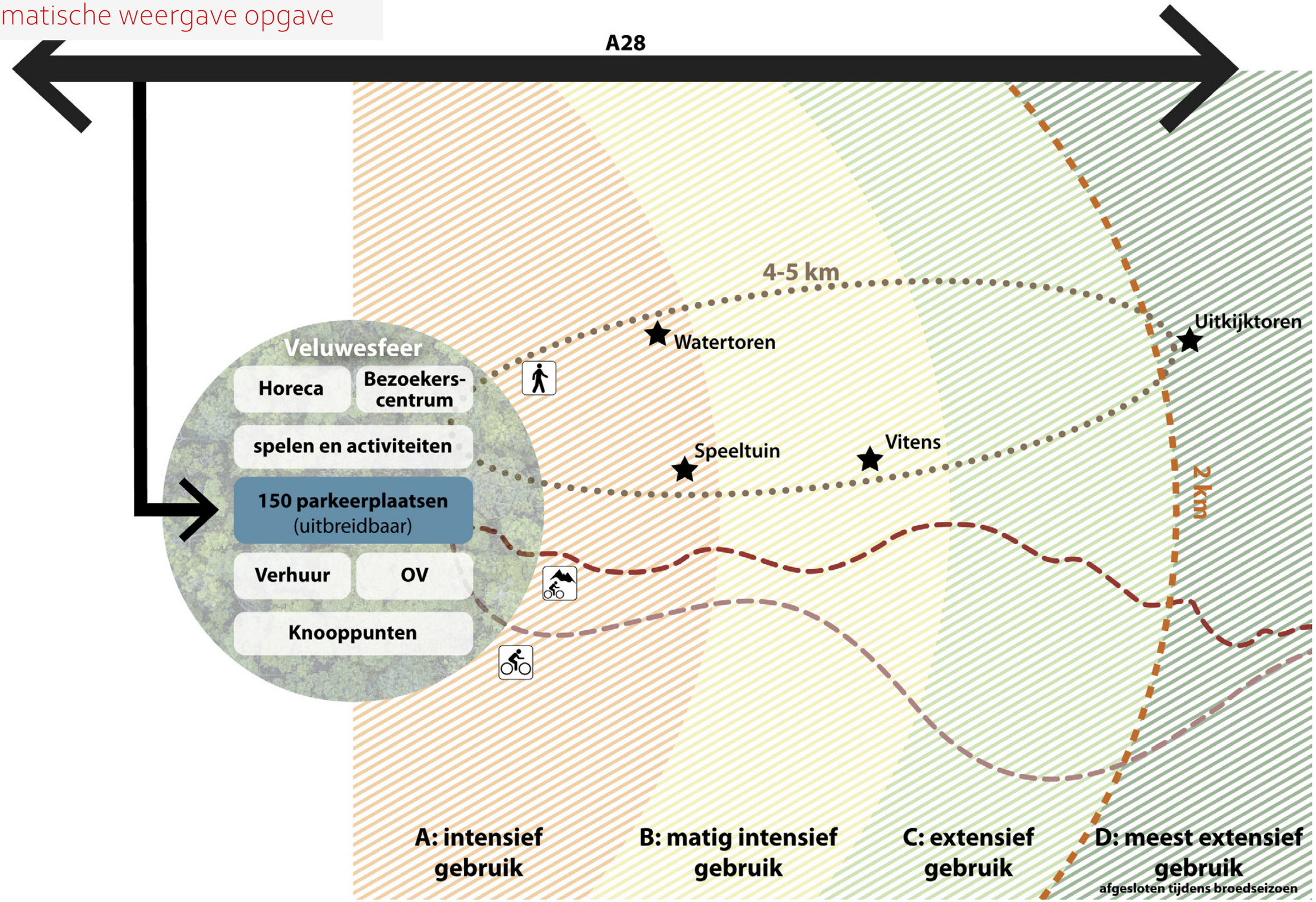
gemeentelijk beleid

STRUCTUURVISIE LEISURE
14 juli 2009 Afdeling Ruimte & Economie

4.3.2 GROEN *(NB. teksten geciteerd uit bestaand beleid)*
De poort naar de Veluwe wordt genoemd in vele beleidsstukken. Het daadwerkelijk realiseren van een poort naar de Veluwe betekent dat de markt moet worden uitgedaagd om innovatieve en creatieve plannen te ontwikkelen om samen met de gemeente deze 'poort' gestalte te geven. Het aanwijzen van een leisure-locatie gericht op de Veluwe natuur is een eerste stap. Momenteel wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een P-Veluwe aan de Boekhorstlaan waar bezoekers aan de Veluwe hun auto kunnen parkeren om vervolgens wandelend of per fiets de Veluwe te verkennen. Het is de uitdaging om deze locatie door te ontwikkelen naar een toeristische trekpleister vanwaar men wandelend of per (gehuurde) fiets, mountainbike, paard, skeelers enzovoorts de Veluwe verkent. Voorwaarde is dan een goede bewegwijzering, mountainbike trails, een goed fietspadennetwerk met aansluiting op de bestaande fietsrouteborden met knooppunten. Uitbreiding kan zijn een klim- en klauterbos met survivalpark, bezoekerscentrum en een "beleef de Veluwe" bezoekerscentrum.

CLUSTER 'NATURE EXPERIENCE'.
Het gebied tussen A28 en de Watertorenweg (rand Natura2000 gebied, Veluwe). Dit gebied is benoemd als poort naar de Veluwe. Uiteraard zijn de wandel- en fietsmogelijkheden naar en door de Veluwe aanwezig. Met de aanwijzing van dit gebied als expeditie-, onderzoeks- en 'ervaargebied' van aanwezige natuur wordt Harderwijks ligging aan de Veluwe nadrukkelijker dan nu het geval is, benut. Te denken valt aan het reeds in het structuurplan genoemde bezoekerscentrum maar ook bijvoorbeeld een groot boom-klim- en klauterpark, 'interactief Veluwe doe museum' en dergelijke. Dit moet worden gekoppeld aan reeds bestaande fietsroutes, eventueel uitgebreid met mountainbike-routes en ruiterpaden. Doelgroep: natuurliefhebbers in alle leeftijden.

schematische weergave opgave

tien ambities

1. Het transferium moet een waardige ontvangstlocatie zijn. De bezoeker moet het weldadige gevoel krijgen in de Veluwenatuur te zijn beland.

2. Het Veluwetransferium Harderwijk onderscheidt zich wat betreft landschappelijke omgeving, inrichting buitenruimte en recreatief programma van andere Veluwetransferia en Veluwepoorten op de Noordwest Veluwe.

3. Het transferium is een attractie op zich. Het kent een horecapunt plus een infocentrum. Nabij het restaurantterras bevinden zich enkele op de Veluwe passende dagrecreatieve attracties zoals een speelplaats, klimbos en dergelijke.

4. Het koppelen van het transferium aan bestaande parkeerterrein (-en) heeft de voorkeur (onder andere i.v.m. dubbel gebruik en als overloopmogelijkheid). Bewegwijzering voor alle deelnemers verdient daarbij speciale aandacht, want die is nu niet op orde.

5. De nabijheid van het Beekhuizerzand is indirect. Ideaal is als het Beekhuizerzand op een half uur lopen ligt (ca. 2km= rondje van een uur!)

6. Het transferium biedt koppelkansen voor het verder openbaar maken van het Bouw- en Infrapark.

7. Het transferium dient te worden gekoppeld aan (lokale) recreatieve voorzieningen. Denk daarbij aan: het bestaande Adventurepark, de Food ontwikkeling, het van der Valk restaurant en Vitens. Het moet tevens als een verbetering uitpakken voor de P Veluwe/carpoolplaats (locatie Boekhorstlaan).

8. Een terras met landschappelijk uitzicht, goede koffie en speelgelegenheden is een must.

9. De keuze voor de transferiumlocatie alsmede de inrichting ervan en de tracering van de recreatieve routes dienen ter verbetering van 'de natuur'.

10. Het transferiumontwerp is niet perse een eindbeeld maar moet ruimte laten om toekomstige initiatieven mogelijk te maken. Doordacht moet worden welke optimalisaties, zowel ten aanzien van de recreatie als de ontwikkeling van de natuur, op termijn mogelijk zijn.

4. Gebieds analyse

Ondertitel

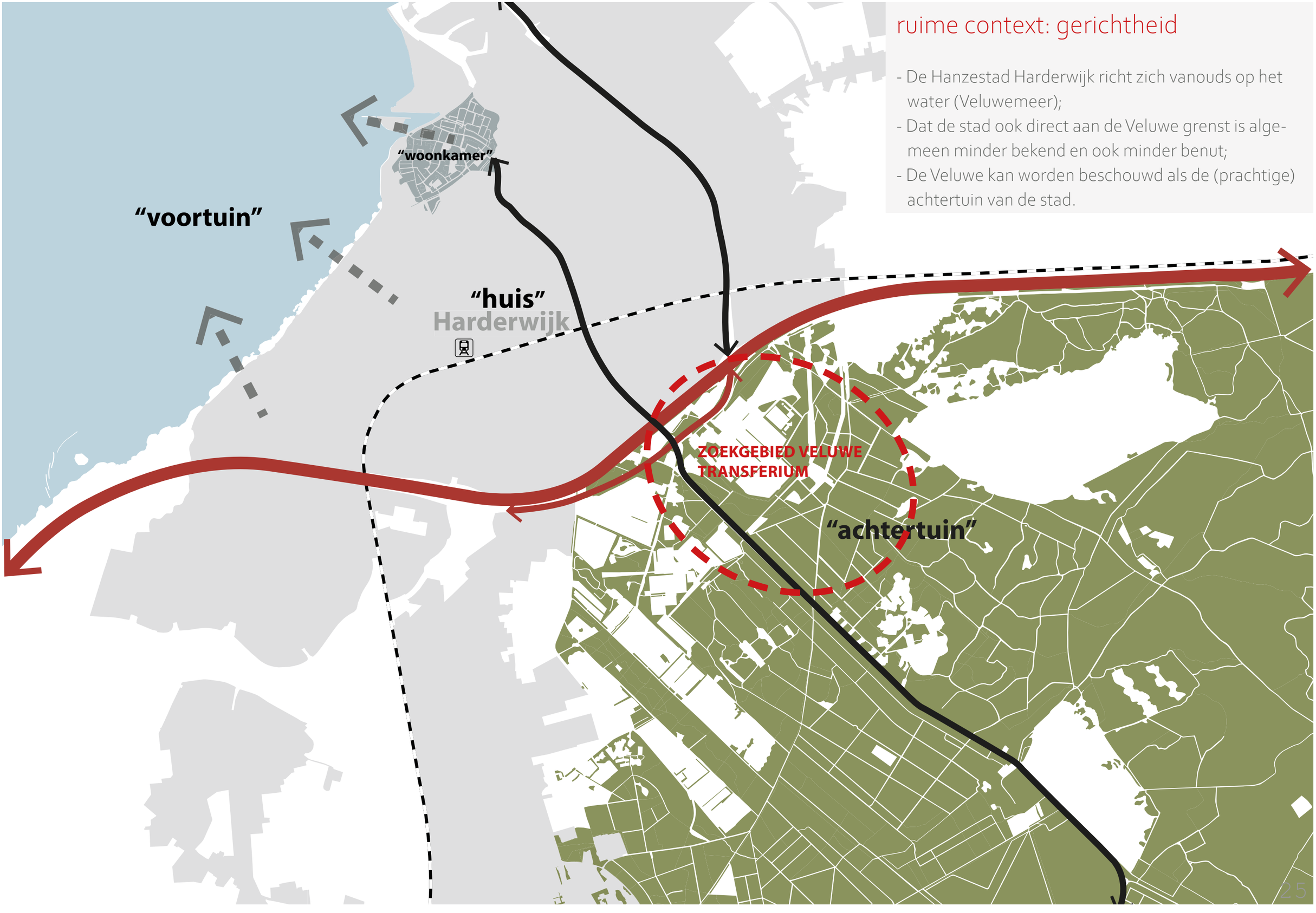
Voor een goed begrip van het gebied hebben we op drie schaalniveaus het gebied beknopt geanalyseerd:

1. (ruime) context
2. Masterplangebied (fase 2)
3. locatie Boekhorstlaan (fase 1)

We gaan in dit hoofdstuk in op de ruime context, in de vervolghoofdstukken zoomen we stapsgewijs in. We starten daarbij telkens met een analyse op het schaalniveau waarop de plannen gemaakt zijn.

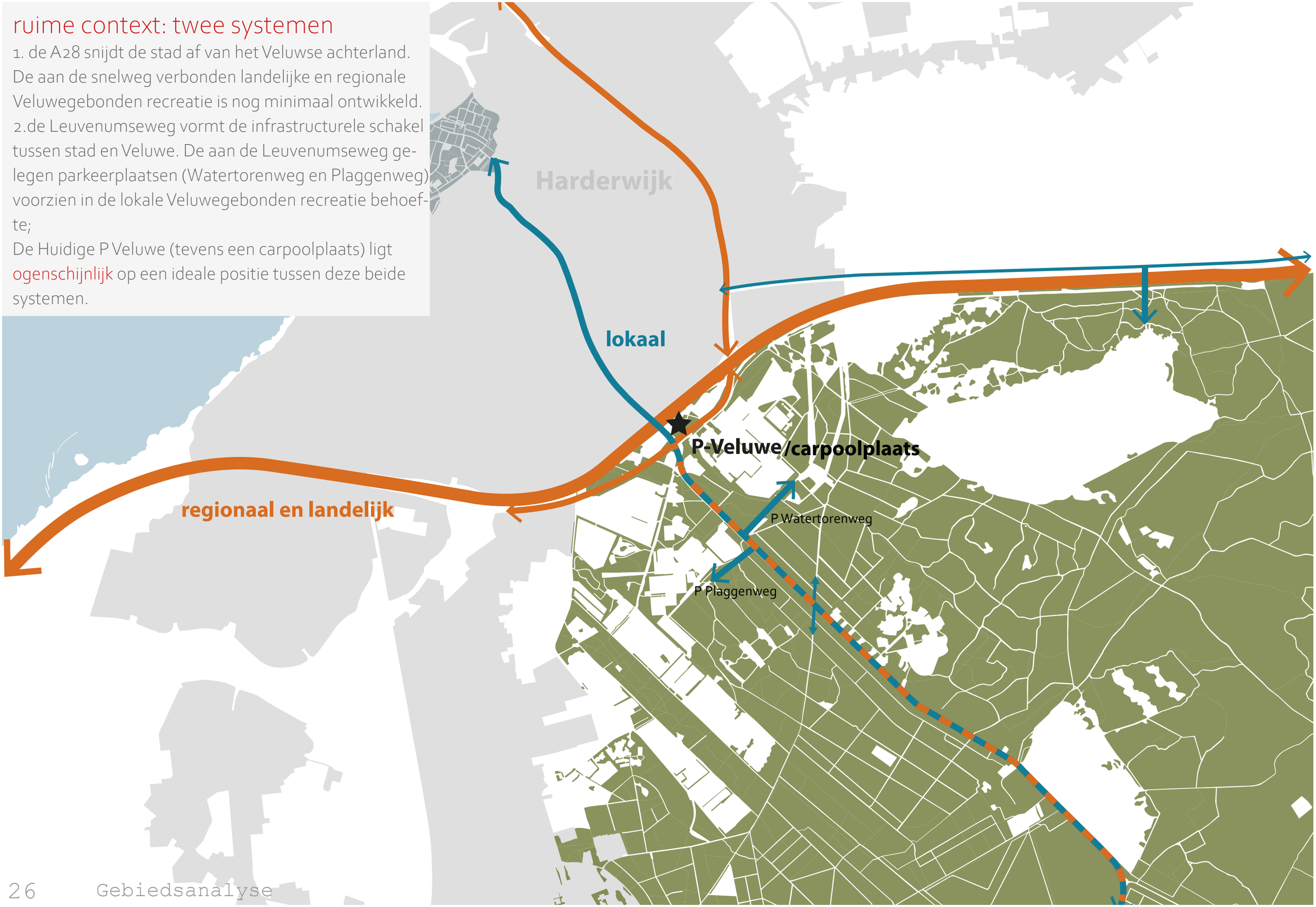
ruime context: gerichtheid

- De Hanzestad Harderwijk richt zich vanouds op het water (Veluwemeer);
- Dat de stad ook direct aan de Veluwe grenst is algemeen minder bekend en ook minder benut;
- De Veluwe kan worden beschouwd als de (prachtige) achtertuin van de stad.

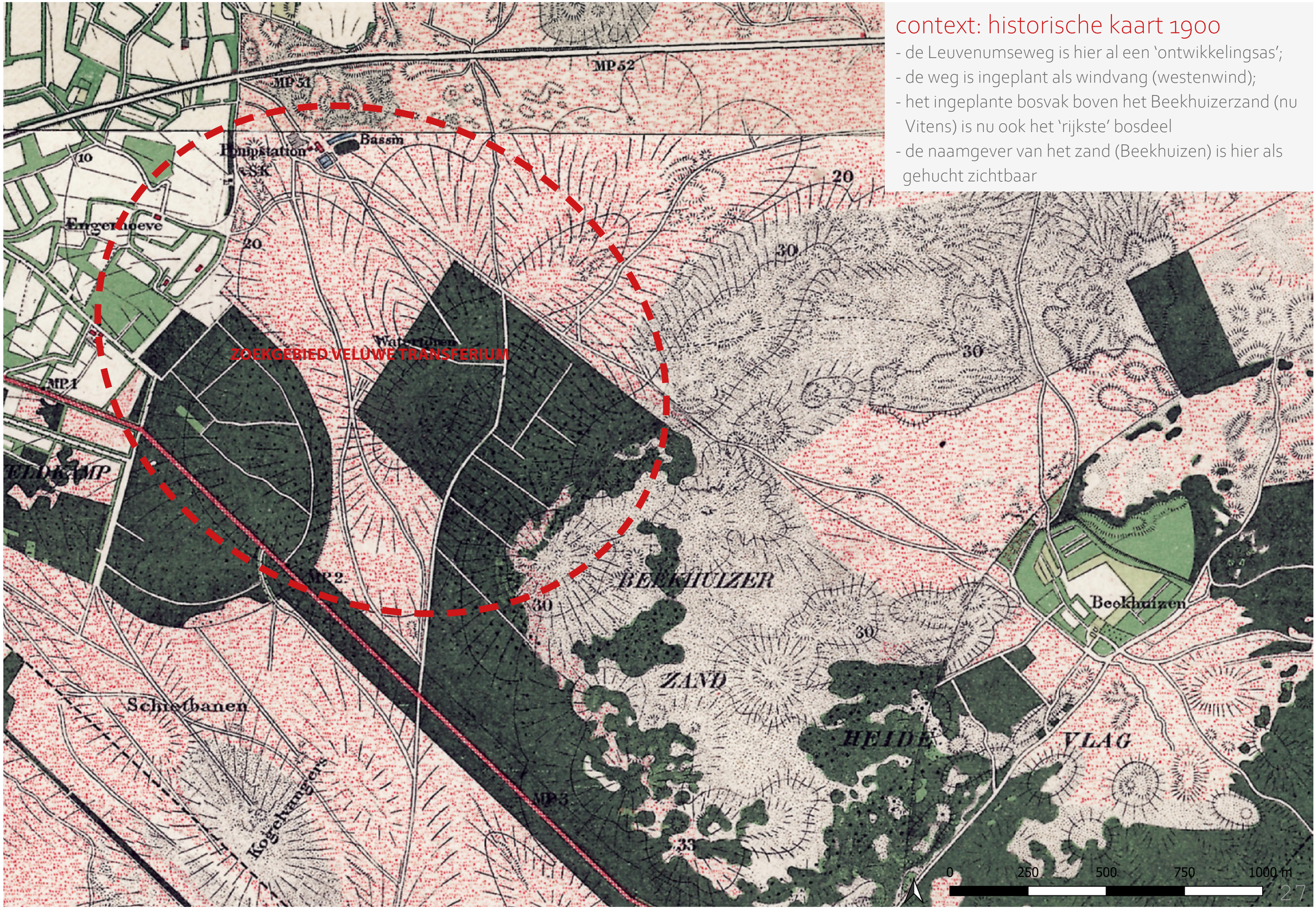
ruime context: twee systemen

1. de A28 snijdt de stad af van het Veluwse achterland. De aan de snelweg verbonden landelijke en regionale Veluwegebonden recreatie is nog minimaal ontwikkeld.
2.de Leuvenumseweg vormt de infrastructurele schakel tussen stad en Veluwe. De aan de Leuvenumseweg gelegen parkeerplaatsen (Watertorenweg en Plaggenweg) voorzien in de lokale Veluwegebonden recreatie behoefte;
De Huidige P Veluwe (tevens een carpoolplaats) ligt ogenschijnlijk op een ideale positie tussen deze beide systemen.

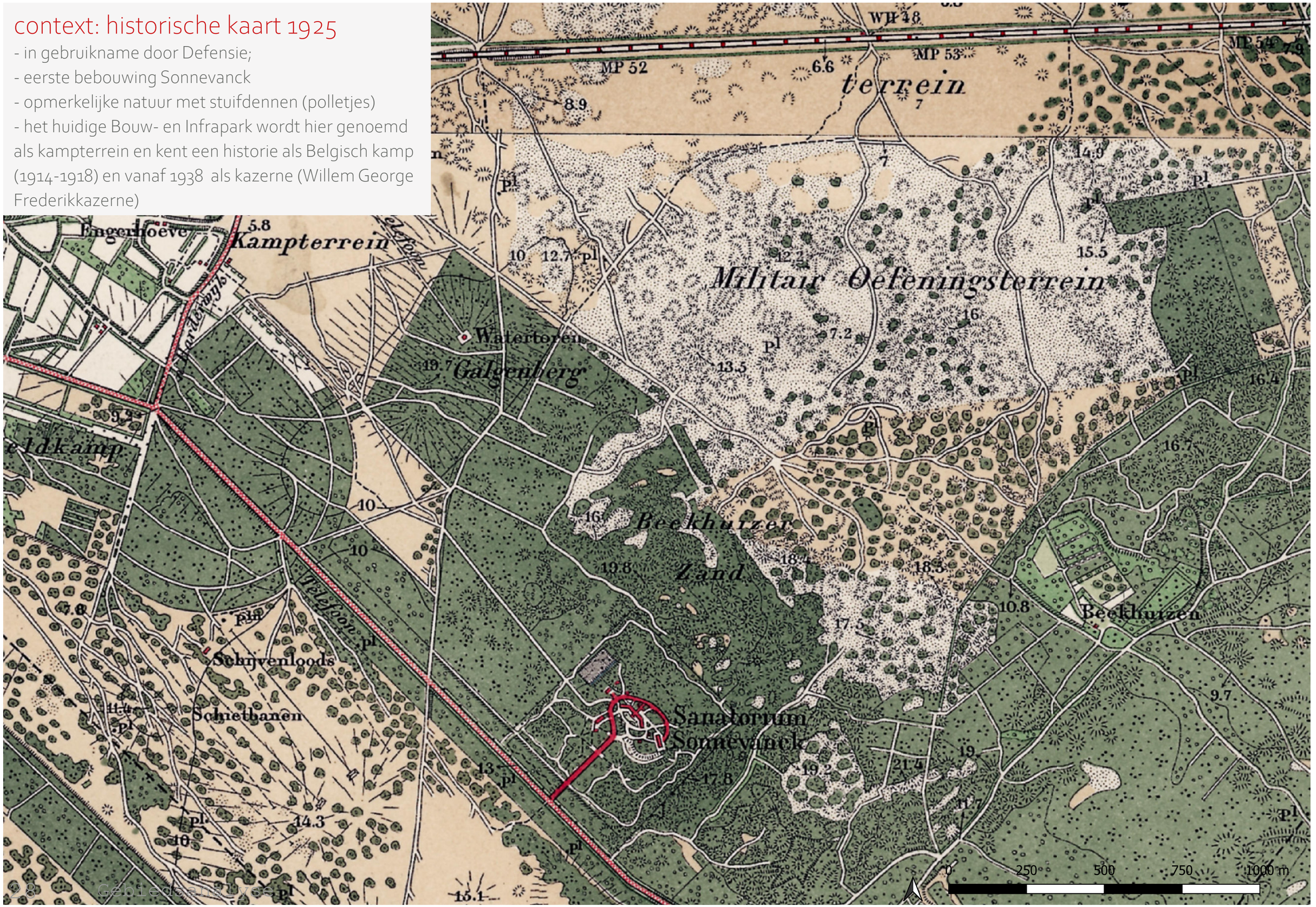
context: historische kaart 1900

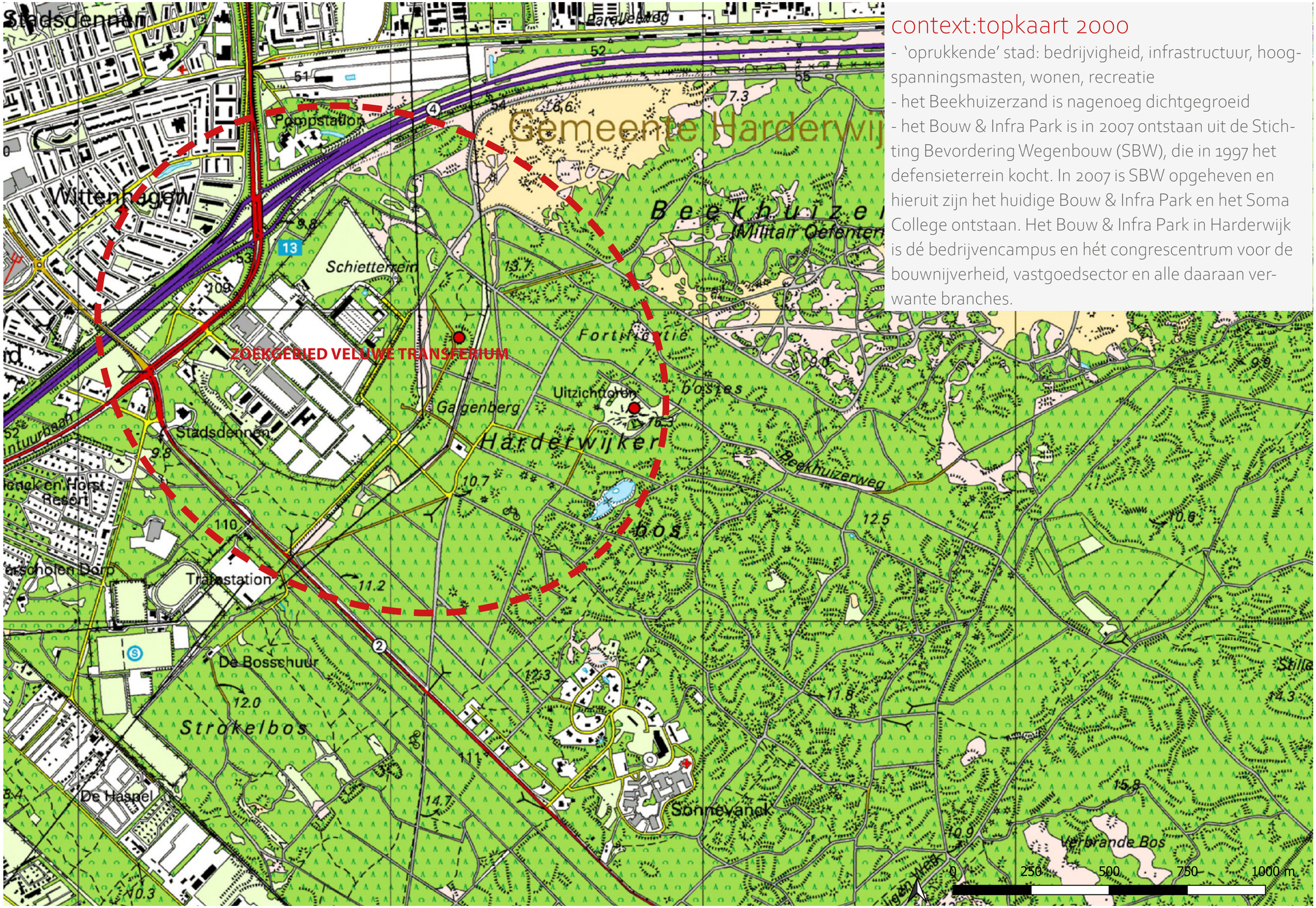
- de Leuvenumseweg is hier al een 'ontwikkelingsas';
- de weg is ingeplant als windvang (westenwind);
- het ingeplante bosvak boven het Beekhuizerzand (nu Vitens) is nu ook het 'rijkste' bosdeel
- de naamgever van het zand (Beekhuizen) is hier als gehucht zichtbaar

context: historische kaart 1925

- in gebruikname door Defensie;
- eerste bebouwing Sonnevanck
- opmerkelijke natuur met stuifdennen (polletjes)
- het huidige Bouw- en Infrapark wordt hier genoemd als kampterrein en kent een historie als Belgisch kamp (1914-1918) en vanaf 1938 als kazerne (Willem George Frederikkazerne)

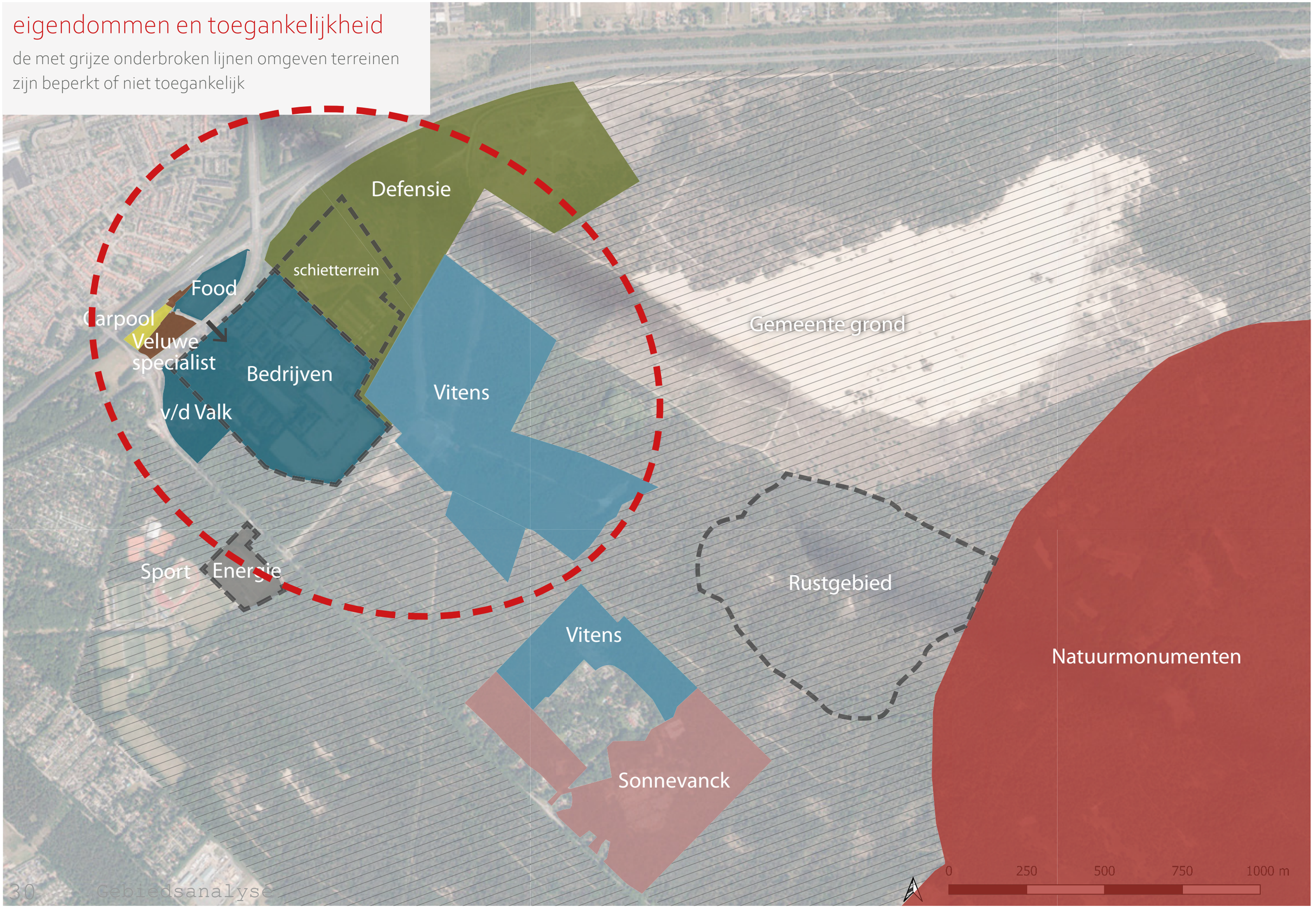

context:topkaart 2000

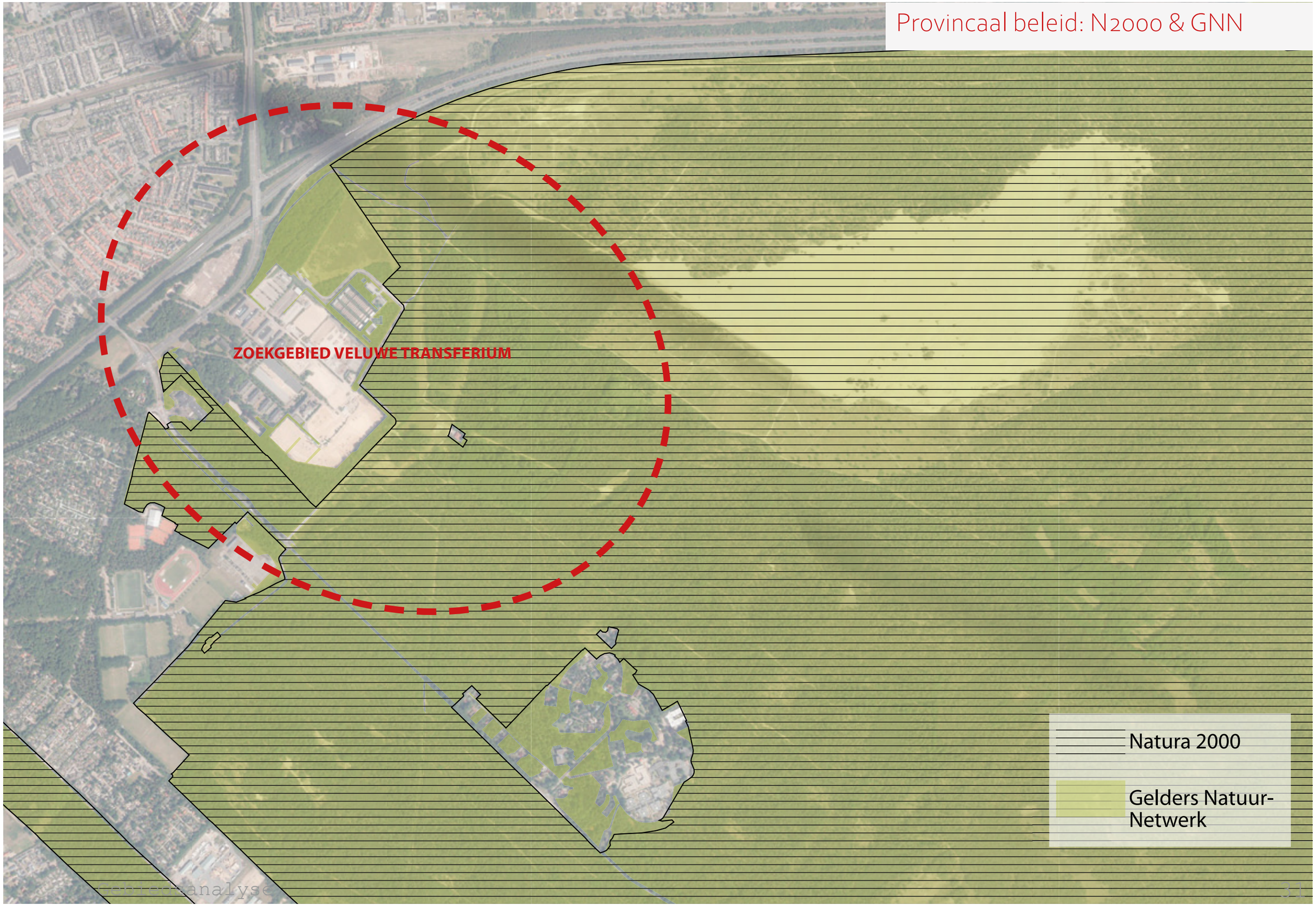
- 'oprukkende' stad: bedrijvigheid, infrastructuur, hoogspanningsmasten, wonen, recreatie
- het Beekhuizerzand is nagenoeg dichtgegroeid
- het Bouw & Infra Park is in 2007 ontstaan uit de Stichting Bevordering Wegenbouw (SBW), die in 1997 het defensieterrein kocht. In 2007 is SBW opgeheven en hieruit zijn het huidige Bouw & Infra Park en het Soma College ontstaan. Het Bouw & Infra Park in Harderwijk is dé bedrijvencampus en hét congrescentrum voor de bouwnijverheid, vastgoedsector en alle daaraan verwante branches.

eigendommen en toegankelijkheid

de met grijze onderbroken lijnen omgeven terreinen zijn beperkt of niet toegankelijk

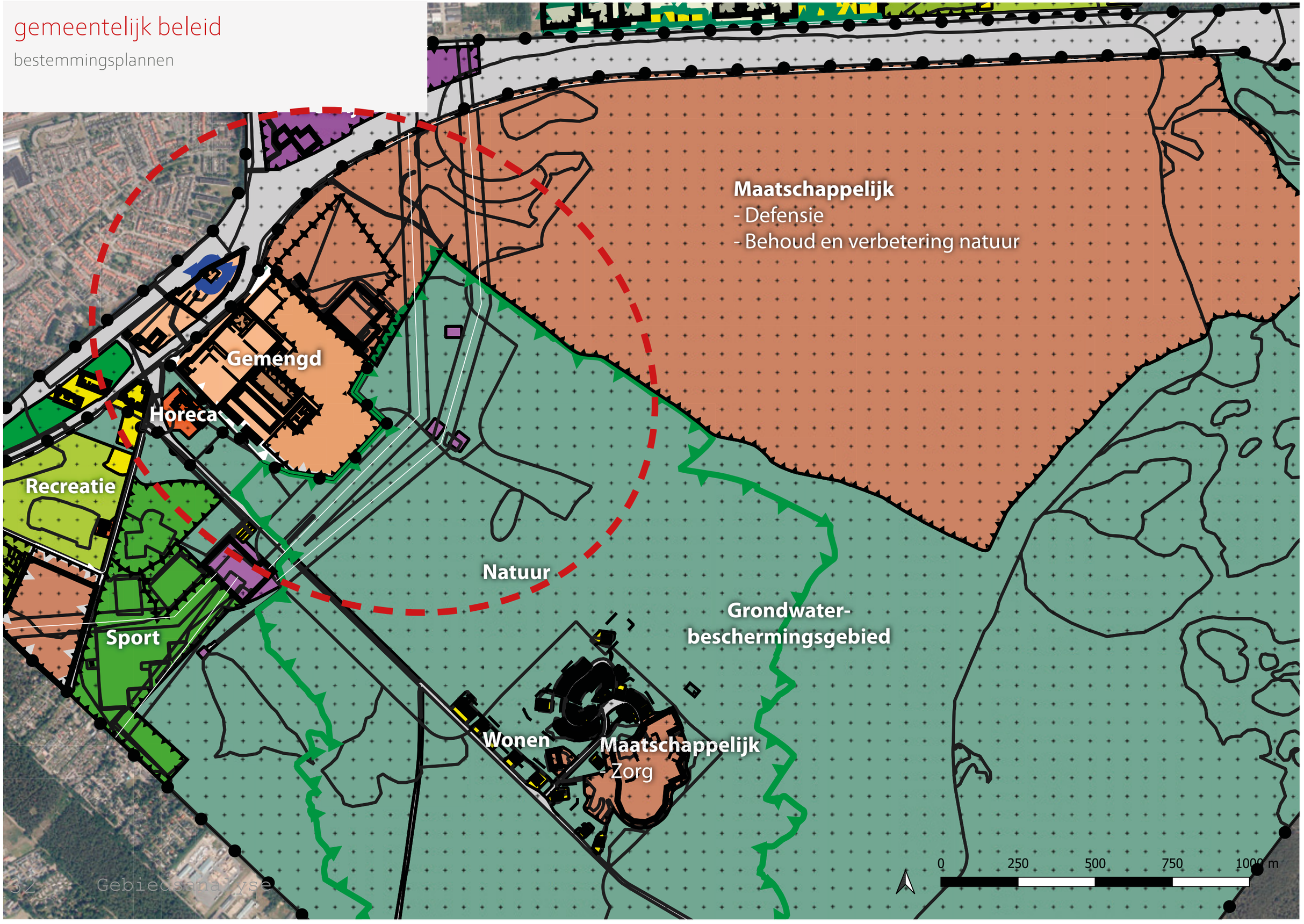

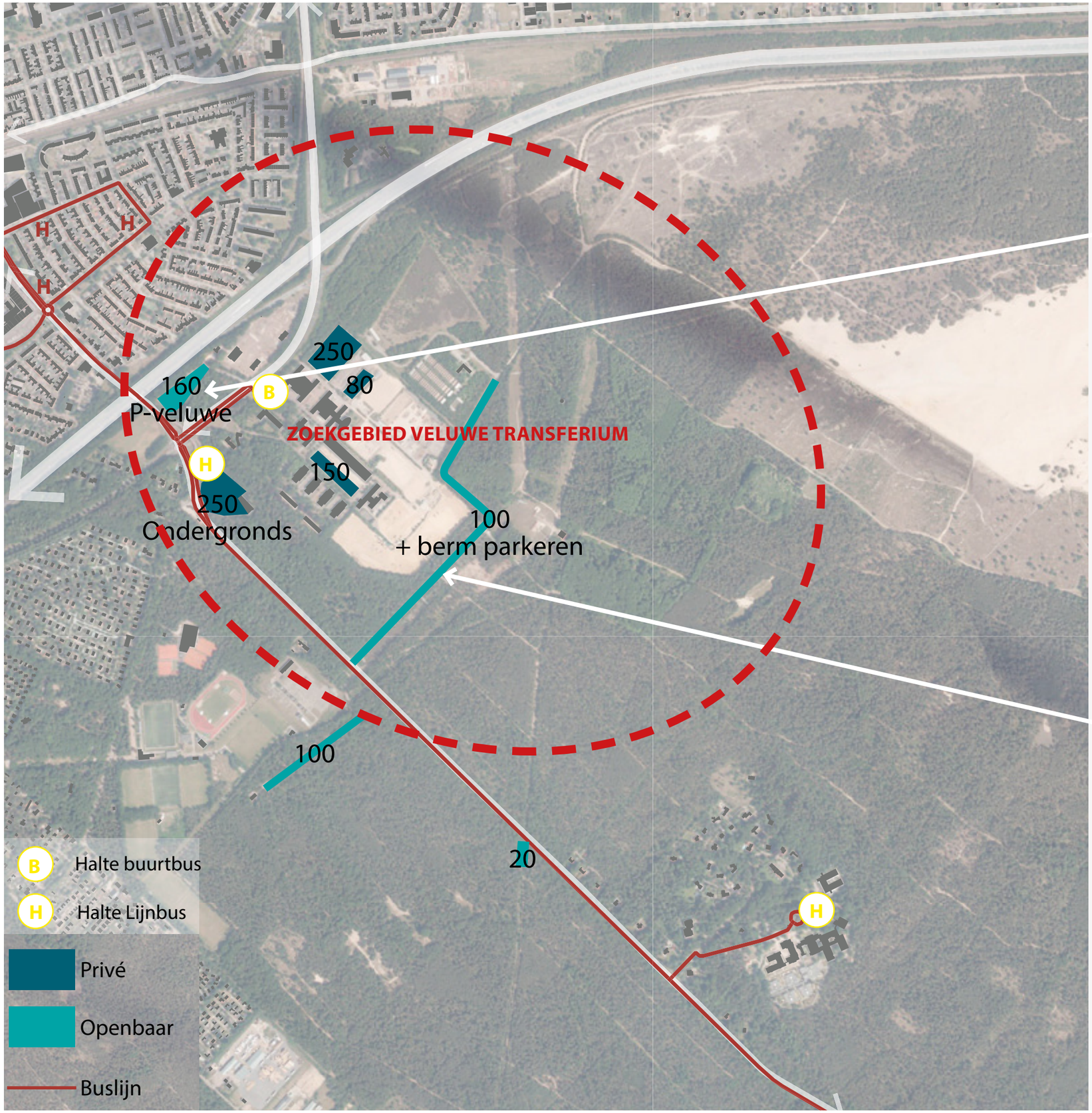
Provincaal beleid: N2000 & GNN

gemeentelijk beleid

bestemmingsplannen

Parkeren en OV

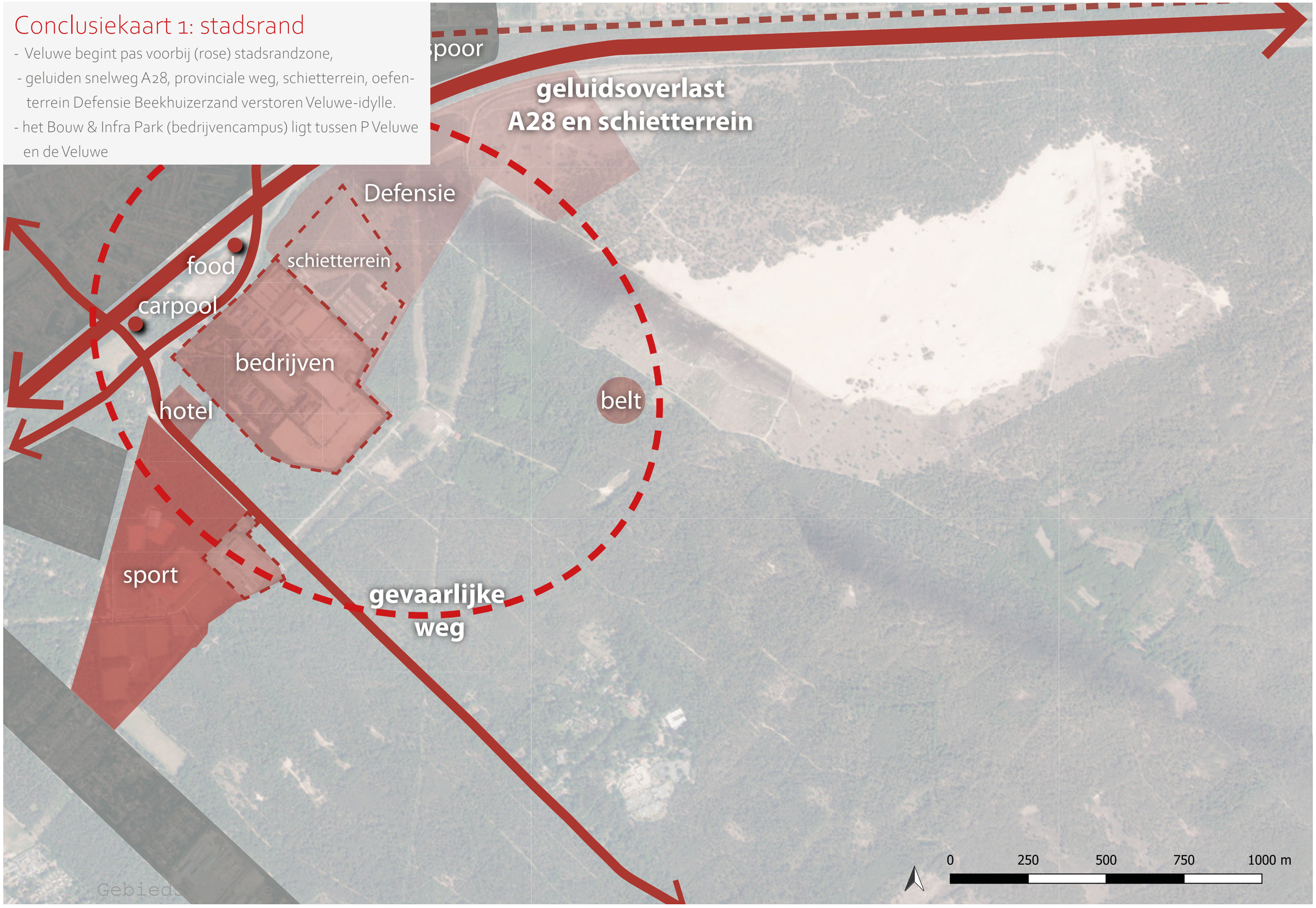
Carpool + P Veluwe
- prima autobereikbaarheid;
- gericht op stad en bezoekers van buiten;
- geen Veluwesfeer;
- redelijk startpunt voor fiets maar niet voor wandelen;
- (geforceerd) uitbreidbaar;
- goede combinatie met recreatie (klimbos) en horeca.

Watertorenweg
- goede autobereikbaarheid, gevaarlijke kruising;
- ligt aan 'goede kant van de weg, goed startpunt voor fietsen en wandelen;
- lokaal gebruik, met name gericht op wandelen en spelen;
- anonieme sfeer (asfalt, hoogspanning, bedrijven-terrein), mist allure en Veluwesfeer;
- doorgaande weg voor Defensie en Waterschap levert gevaarlijke situaties op.

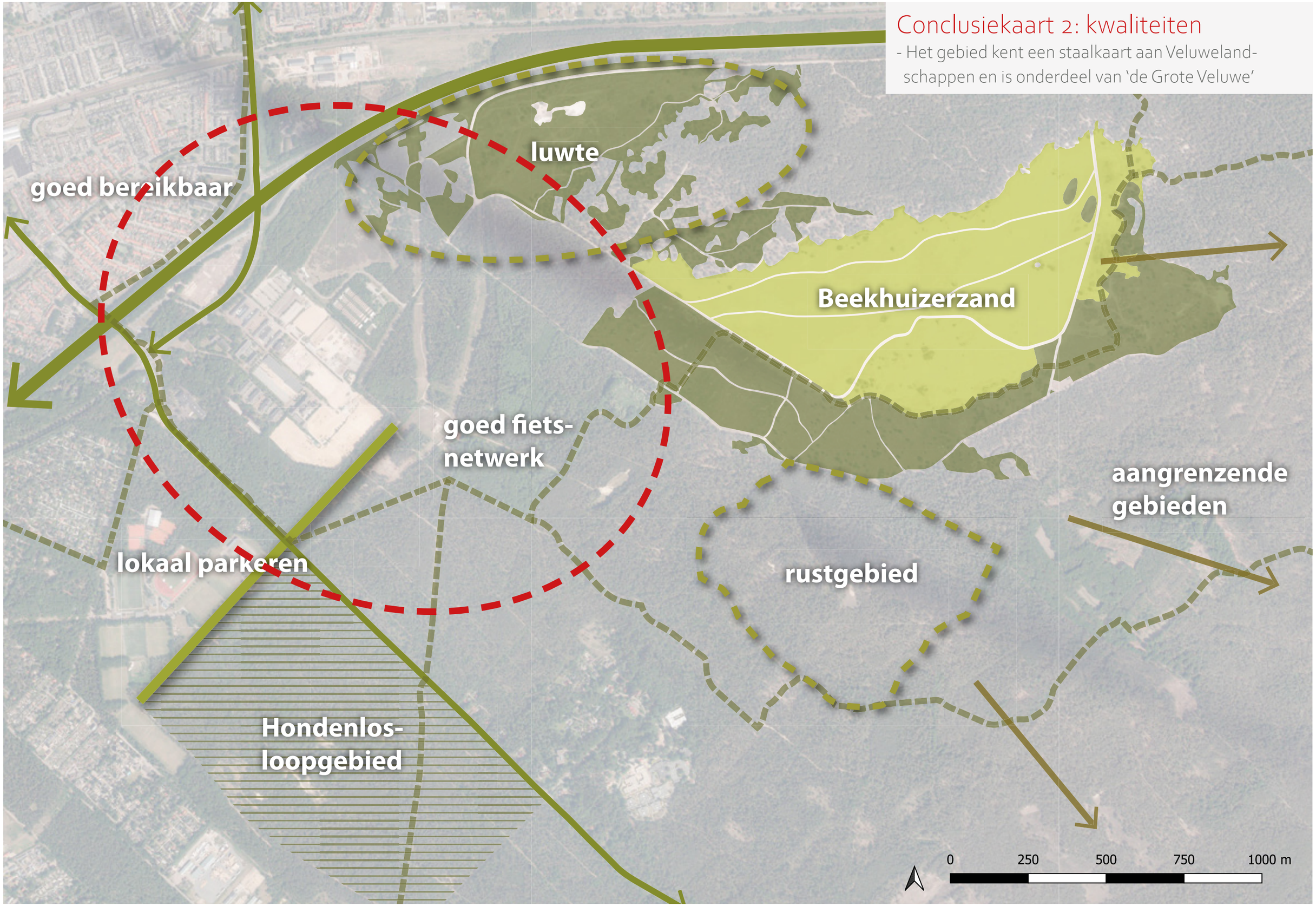
Conclusiekaart 1: stadsrand

- Veluwe begint pas voorbij (rose) stadsrandzone,
- geluiden snelweg A28, provinciale weg, schietterrein, oefenterrein Defensie Beekhuizerzand verstoren Veluwe-idylle.
- het Bouw & Infra Park (bedrijvencampus) ligt tussen P Veluwe en de Veluwe

Conclusiekaart 2: kwaliteiten

- Het gebied kent een staalkaart aan Veluweland-schappen en is onderdeel van ‘de Grote Veluwe’

5. Verschillende scenario's

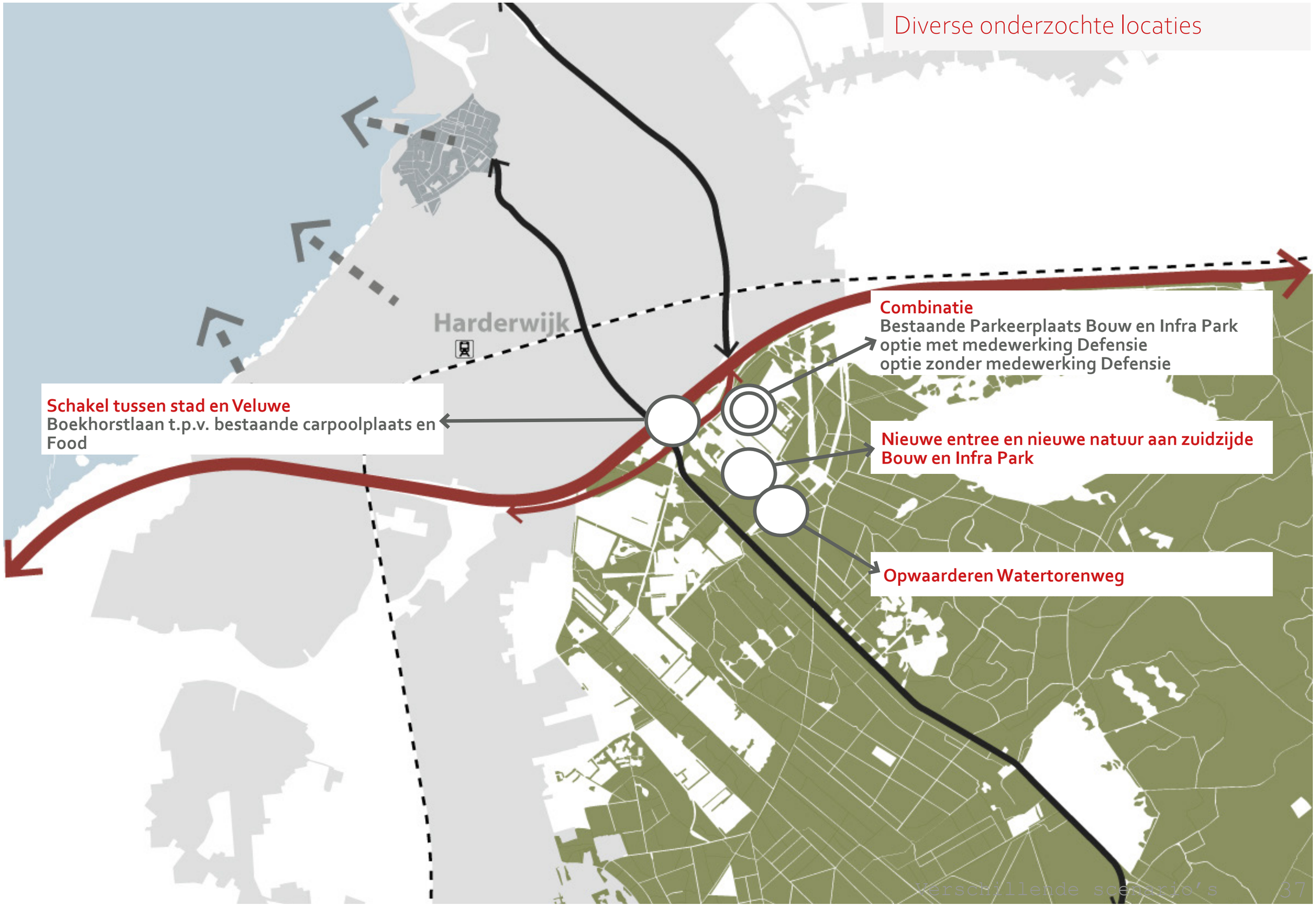
op zoek naar een optimale locatie

Het afgelopen driekwart jaar heeft grotendeels in het teken gestaan van het zoeken naar een optimale locatie voor het beoogde transferium. Het heeft inzicht opgeleverd in de (on-)mogelijkheden van het plangebied en in het 'krachtenveld'.

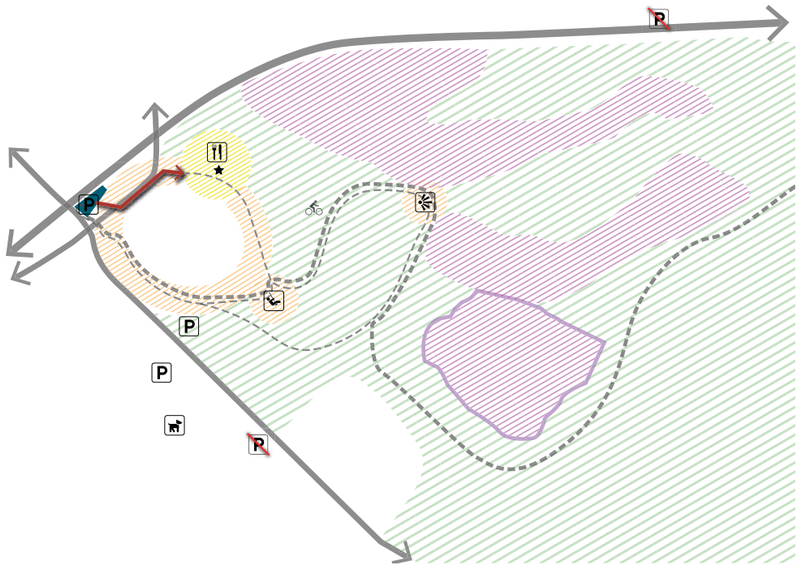
Na een reeks scenario's, waarvan er zes schematisch zijn weergegeven, is er gekozen voor een optimaal scenario (het zogenaamde Combinatiescenario). Dit gaat uit van het combineren en verbinden van gebieden die nu nog gescheiden van elkaar liggen. Diverse deelgebieden met verschillende eigenaren kunnen elkaar zo versterken. Het gaat verder uit van duurzaamheid. Door geen nieuwe parkeerplaatsen aan te leggen maar bestaande parkeerplaatsen dubbel te gaan gebruiken, maar ook door in te haken op bestaande voorzieningen (Horeca, tentoonstellingsruimte, toiletten, info) wordt het transferium duurzaam.

Maar het gaat vooral ook uit van een waardige Veluwe Ontvangstlocatie, een goede bereikbaarheid voor auto, fiets en OV én goede recreatieve verbindingen met de omgeving. Het transferium bedient specifieke doelgroepen, hetgeen nader wordt uitgewerkt en toegelicht in H5.

Diverse onderzochte locaties

scenario 1: Boekhorstlaan

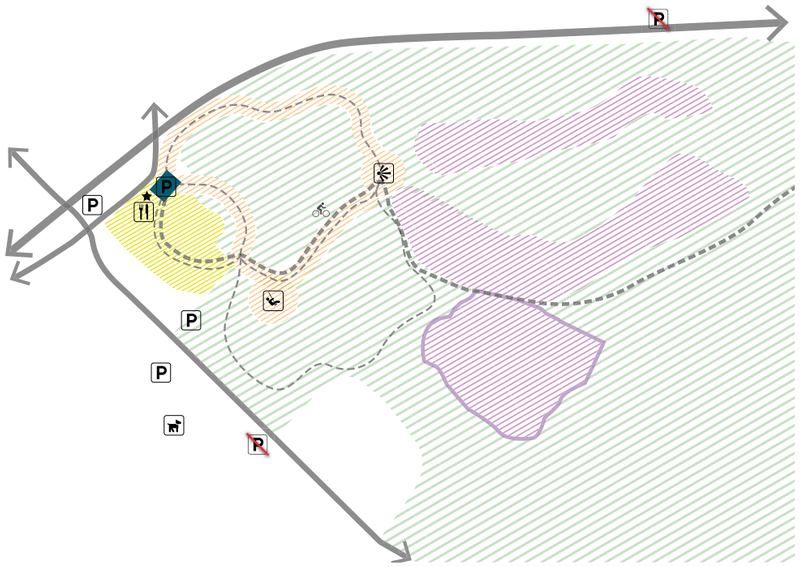

Voordelen
- 1 gezamenlijke (lokaal en toerisme) entree, gecombineerd met carpool;
- alles aan de rand, op gepaste afstand van kwetsbare natuur.

Nadelen
- parkeerplek heeft geen Veluwesfeer;
- gekunstelde (wandel-) verbinding over Boekhorstlaan;
- oa. het Bouw- en Infrapark ligt tussen deze locatie en de Veluwe;
- lastig om hiernmee een onderscheidend profiel te krijgen.

icoon
geen

scenario 2: Campus

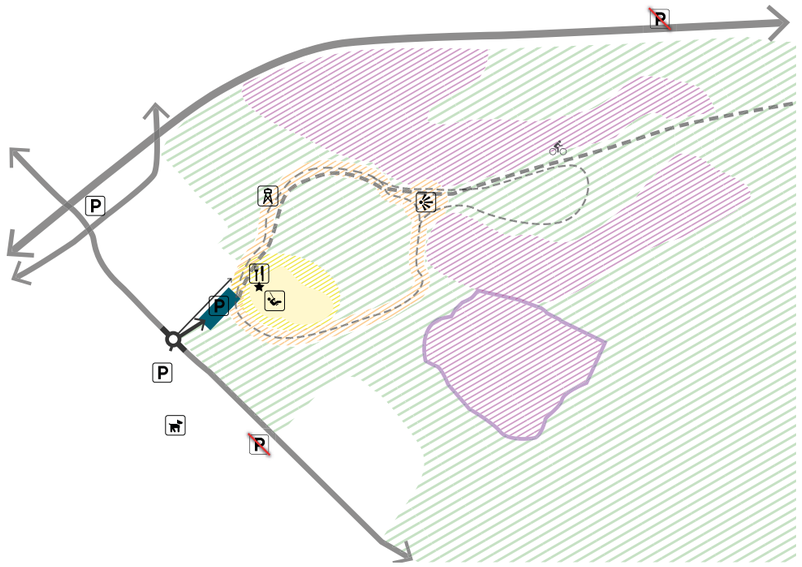

Voordelen
- optimaal (dubbel) gebruik bestaande P Plaats op Bouw- en Infrapark;
- parkeerterrein kan Veluwesfeer krijgen met directe verbinding naar natuur;
- duidelijk onderscheid tussen Toerisme parkeren en lokaal gebruik (Watertorenweg);
- geeft impuls aan (openbaarheid) Bouw & Infra Park.

Nadelen
- erg afhankelijk van Ministerie van Defensie (o.a. vanwege terreineigendommen);
- kan ten koste gaan van (luw gelegen) kwetsbare natuur.

icoon
geen

scenario 3: Watertorenweg

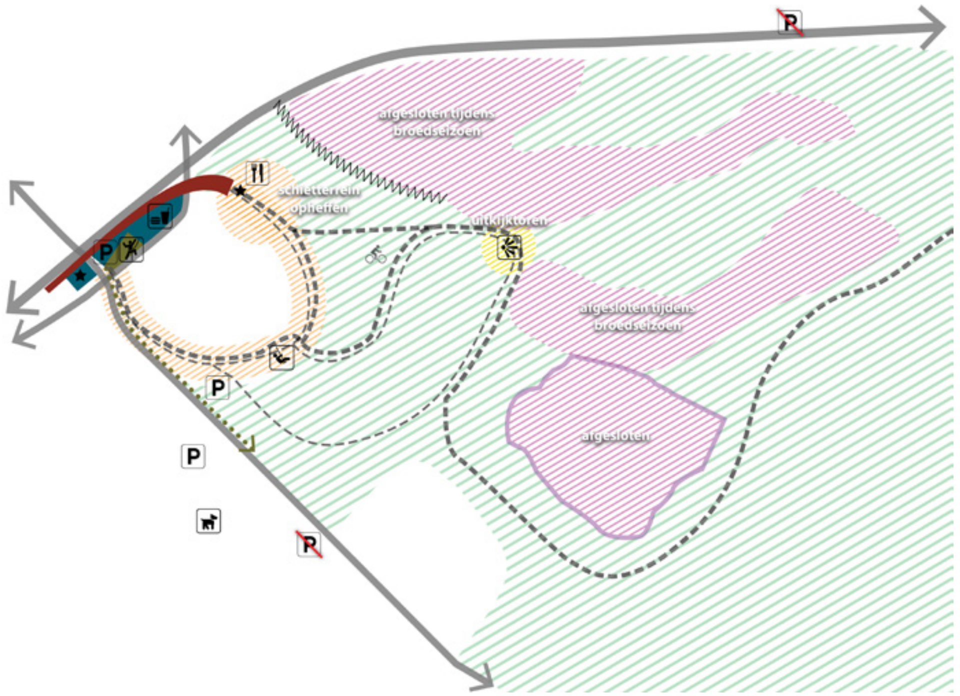

Voordelen
- onafhankelijk van derde partijen;
- praktisch makkelijk uitvoerbaar;
- bestaande P plek (Watertorenweg) krijgt meer allure;
- 1 entree voor lokaal en Toerisme, Boekhorstlaan wordt geheel gericht op stad.

Nadelen
- relatief dicht bij kwetsbare natuur;
- ontwikkelingen in Natura 2000 en NNN;
- in Waterwingebied;
- te weinig ambitieus;
- lastig om hiermee een onderscheidend profiel te krijgen.

icoon
geen

scenario 4: Veluwetransferium stad en Veluwe

Voordelen

- 1 gezamenlijke (lokaal en toerisme, stad en veluwe) entree, gecombineerd met carpool;
- alles aan de rand, op gepaste afstand van kwetsbare natuur;
- Food, recreatie, carpool, P- stadstoerisme, veluwetoerisme bij elkaar!
- Meerwaarde voor hele stad.

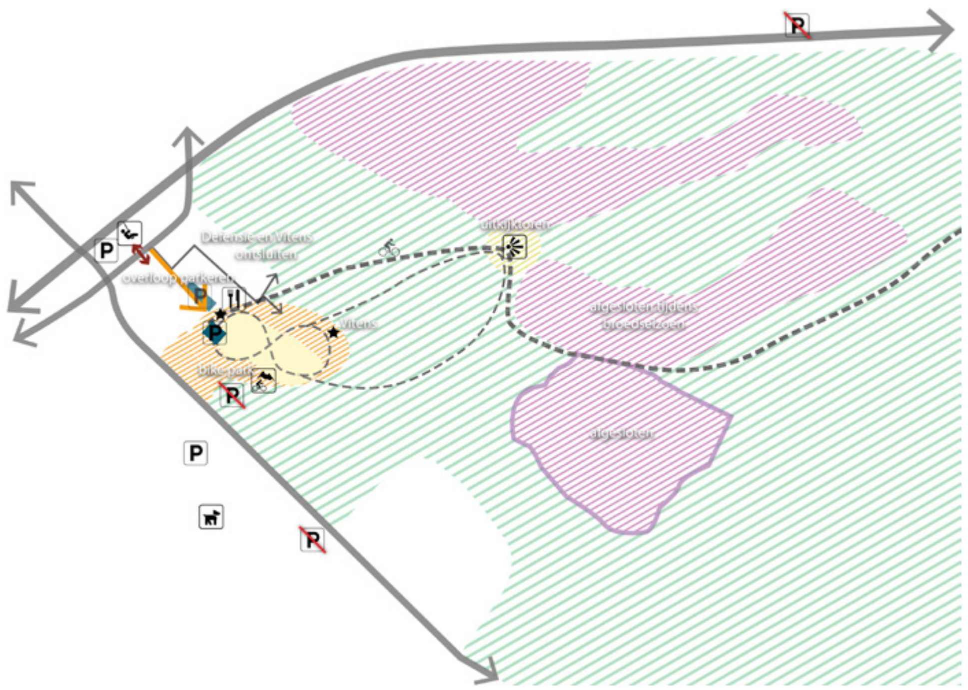
Nadelen

- parkeerplek heeft geen veluwesfeer;
- gekunstelde (wandel-) verbinding over Boekhorstlaan;
- erg afhankelijk van Ministerie van Defensie (o.a. vanwege terreineigendommen);
- erg ambitieus, overstijgt dit project.

icoon

ruim, groen transferium met alles verenigende 'strip'

scenario 5: Nieuwe Poort, nieuwe natuur

Voordelen

- prachtige combinatie met het nu nog wat gesloten Bouw & Infra Park, geeft grote impuls aan (openbaar heid) Bouw & Infra Park;
- **duurzaam!** optimaal (dubbel) gebruik bestaande gebouwen, bestaande parkeerplaatsen;
- Parkeerplek kan Veluwesfeer krijgen met directe verbinding naar natuur;
- duidelijk onderscheid tussen Toerisme parkeren en lokaal gebruik (Watertorenweg);
- nieuwe natuur, naast en in Natura 2000;

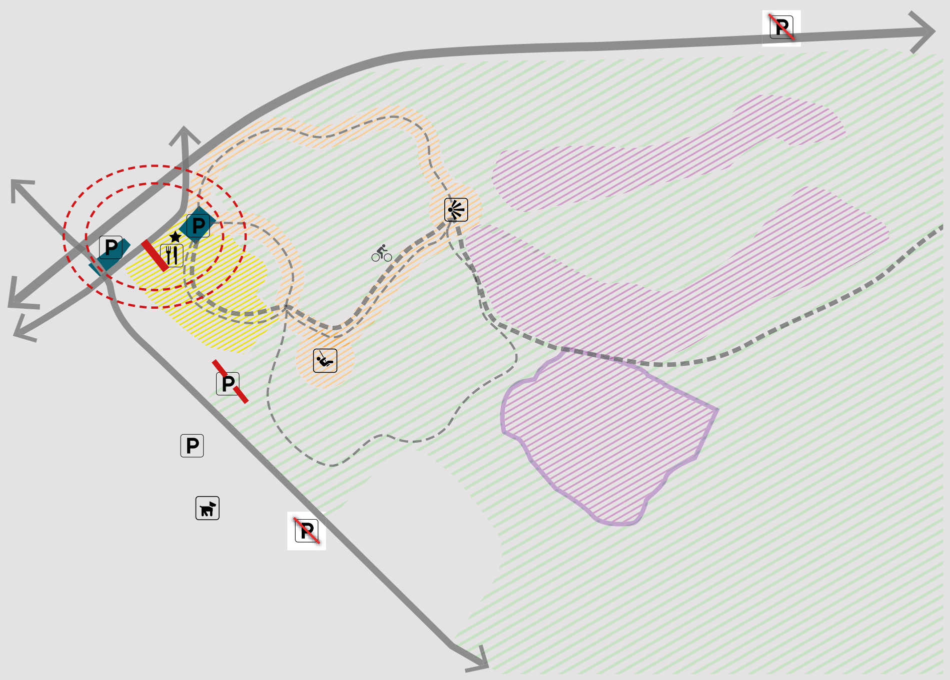
Nadelen

- erg afhankelijk van Bouw & Infra Park (= afgewezen omdat ze de ruimte zelf nodig hebben);
- hoogspanningsmasten verstoren idylle.

icoon

nieuwe heide en zandverstuiving

scenario 6: Combinatie

Voordelen

- **combinatie** met nu nog wat gesloten Bouw & Infra Park, het transferium geeft een grote impuls aan (openbaarheid) Bouw & Infra Park en Food/ klimbos;
- **duurzaam!** optimaal (dubbel) gebruik bestaande gebouwen, bestaande parkeerplaatsen;
- oplossing voor gevaarlijke verkeers situatie Ceintuurbaan;
- het nabij het Broekhorsterzand gelegen parkeerterrein Watertorenweg kan gefaseerd worden **afgebouwd**
- betere openbaar vervoersmogelijkheden voor bestaande functies.

Nadelen

- erg afhankelijk van Bouw & Infra Park en Defensie;
- Veluwesfeer is wat moeizaam te maken
- kosten brug

icoon

nieuwe brug

6. (aanzet voor) Masterplan Veluwe transferium

combineren in stappen

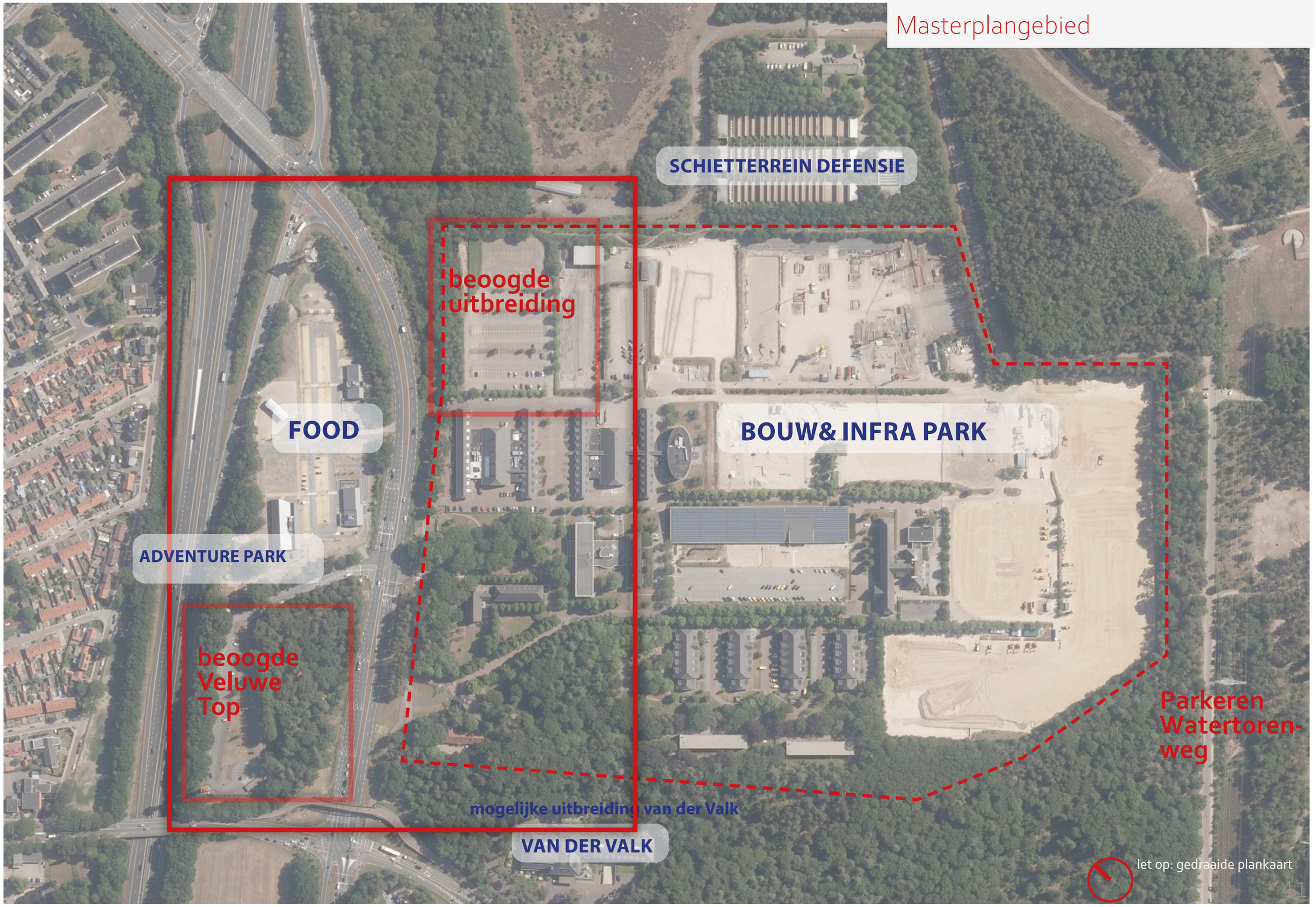
Het Combinatiescenario wordt in dit hoofdstuk uitgewerkt tot een (aanzet voor) een Masterplan. Het vereist een lange termijn planning met vele partijen om uiteindelijk tot een waardig Veluwe Transferium te komen. Daarvoor wordt in fase 2 een projectleider binnen de gemeente aangesteld.

Zoals gemeld kunnen we wel de aanzet voor het Masterplan weergeven. Het beoogde transferium komt daarin op een bestaand parkeerterrein te liggen op het Bouw- en Infrapark. We maken hierbij optimaal gebruik van bestaande voorzieningen. Cruciaal daarbij is een voetgangersbrug:

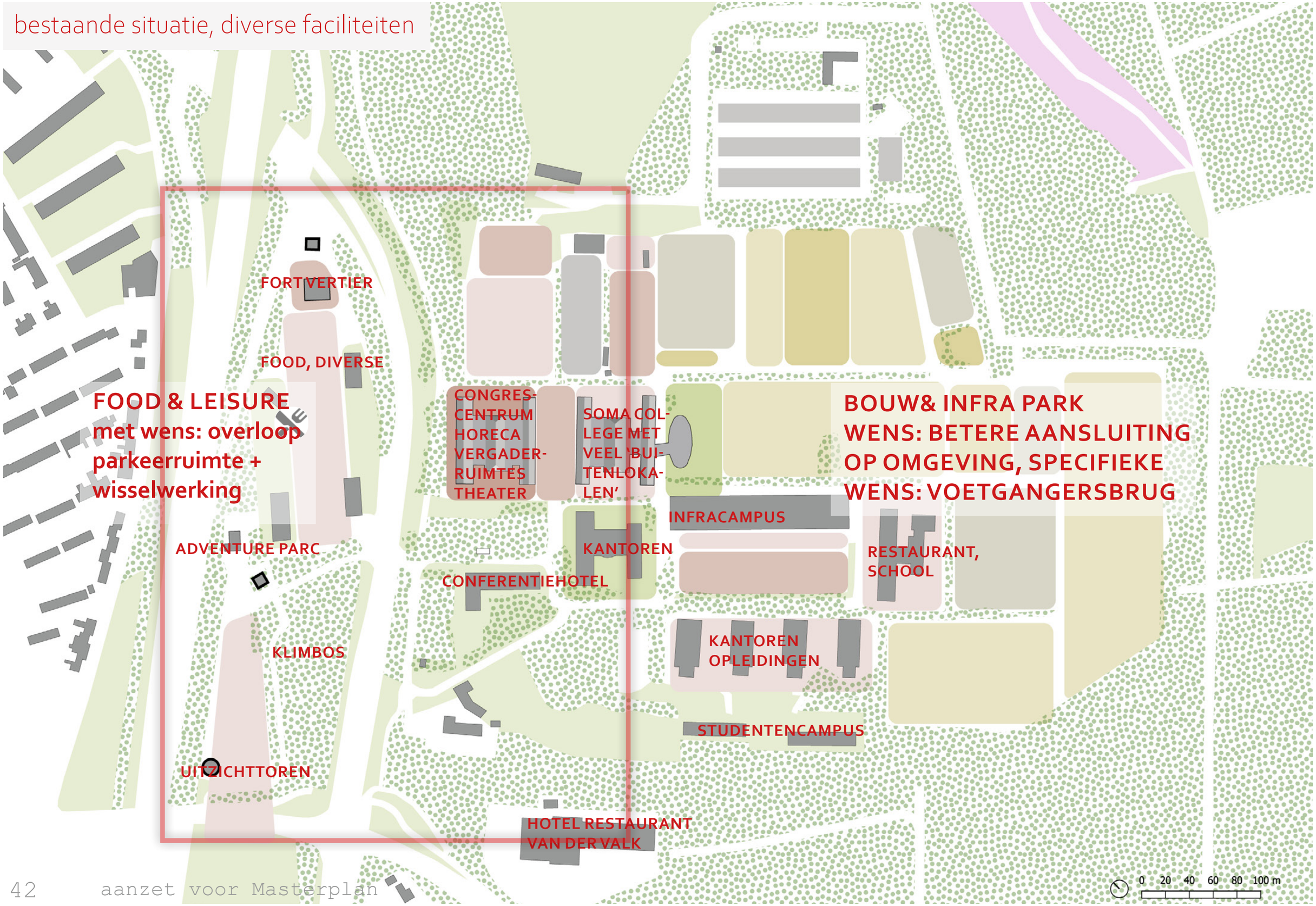
- voor de ontsluiting van dit transferium (bezoekersstromen) ,
- voor de verkeersveiligheid (huidige Ceintuurbaan is onveilig).
- als *de* schakel tussen Veluwe en Stad
- voor de uitwisseling met de bestaande voorzieningen aan weerszijden van de Ceintuurbaan.
- als icoon/visitekaartje van het transferium.

Het omzetten van de huidige locatie Boekhorstlaan (P Veluwe) naar een waardige Veluwe Top wordt daarbij gezien als stap 1 van het Masterplan. Een structuurontwerp hiervoor is opgenomen in het volgende hoofdstuk.Daarna wordt de locatie Boekhorstlaan onderdeel van het gehele Veluwetransferium.

Masterplangebied

bestaande situatie, diverse faciliteiten

bestaande situatie binnen B&I Park

BULT

OVERRUIMTE

ASFALTEREN
(OEFENLOCATIE)

250PP

ENTREE
PLEIN

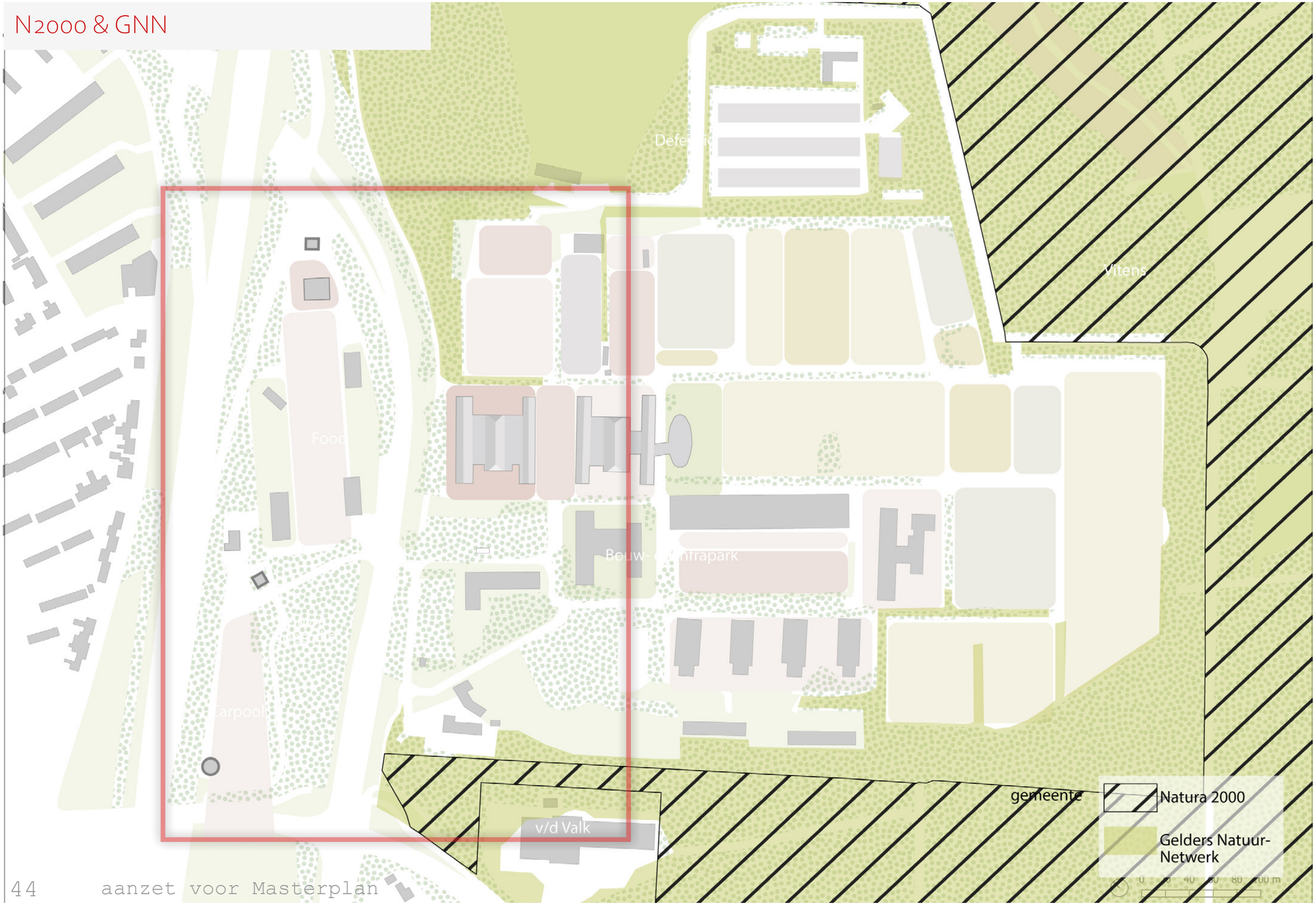

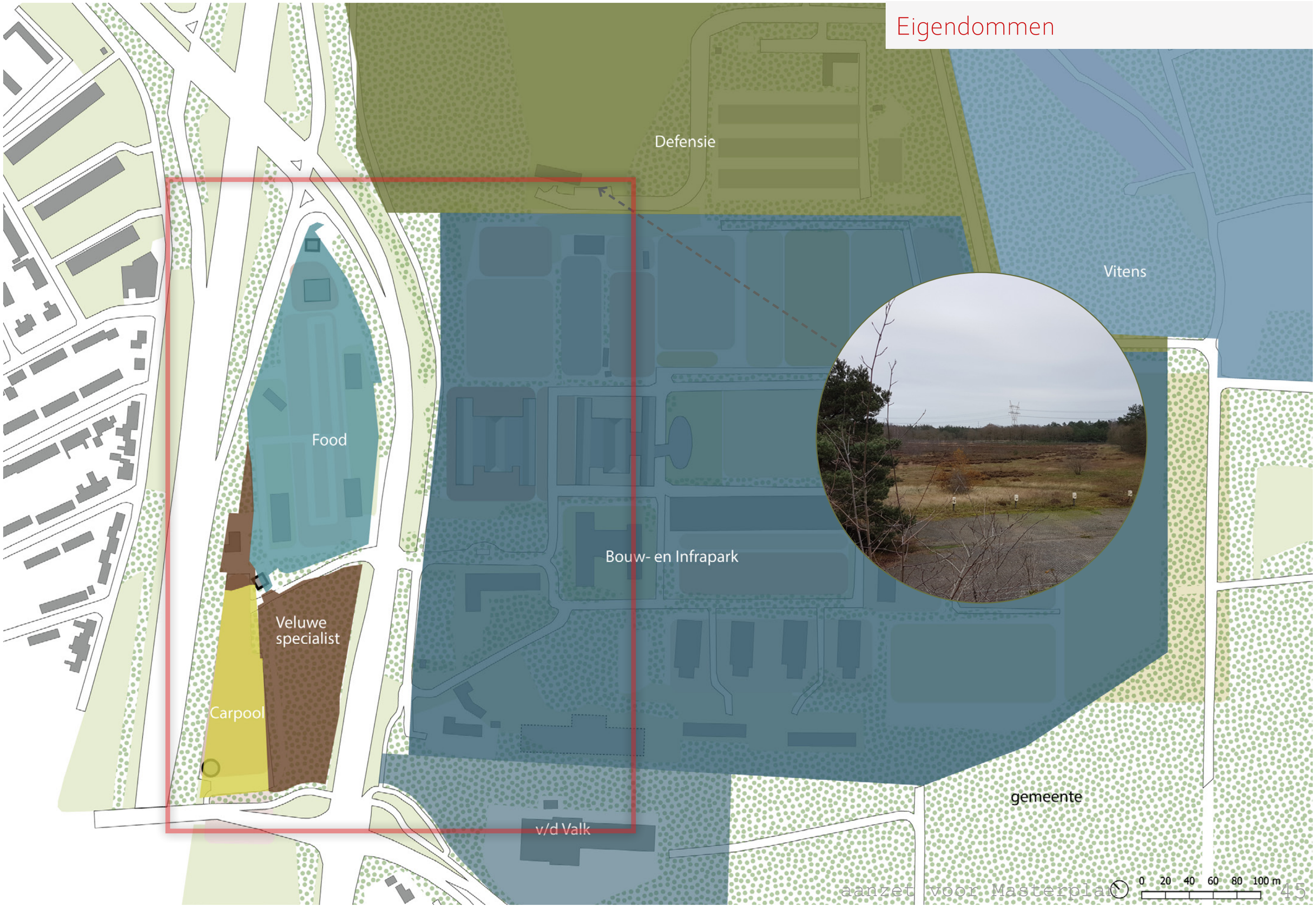

0 20 40 60 80 100 m

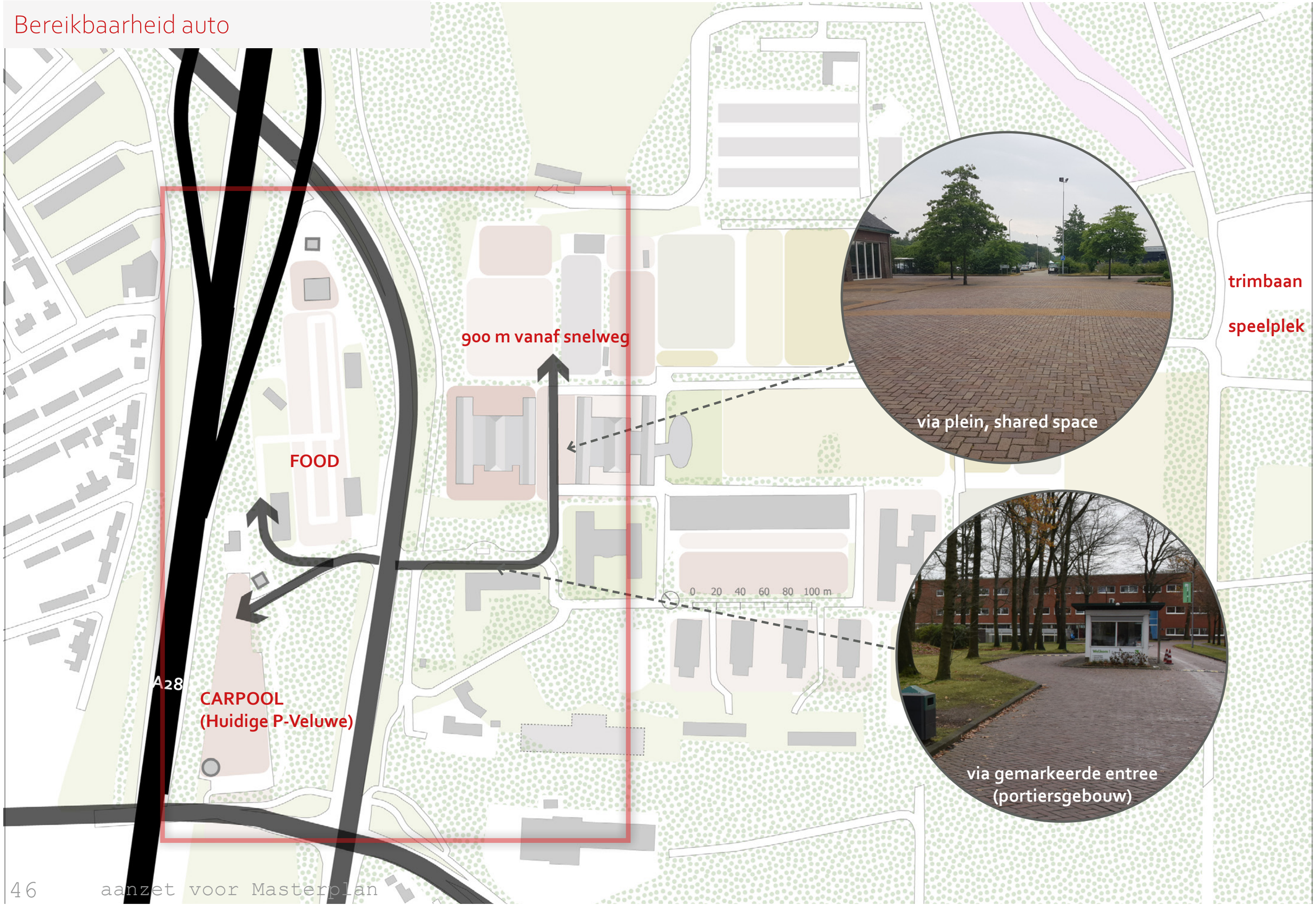
N2000 & GNN

Vitens
Bouw- & Infrapark
gemeente
v/d Valk
Natura 2000
Gelders Natuur-
Netwerk
0 20 40 60 80 100 m

Eigendommen

Bereikbaarheid auto

Bereikbaarheid recreant

- Bouw & Infra Park: omheind terrein, 1 entree
- MTB route binnen terrein
- fiets - Bouw en infra sluit niet goed aan op fietsbrug
- fiets aansluitingen vanaf P Veluwe niet goed
- Bouw & Infra Park - voetgangers = slecht en gevaarlijk.
- het openbaar vervoer Bouw & Infra Park is niet goed (oa. geen vaste lijnverbinding)
- wandel aansluitingen vanaf P Veluwe slecht

barrière

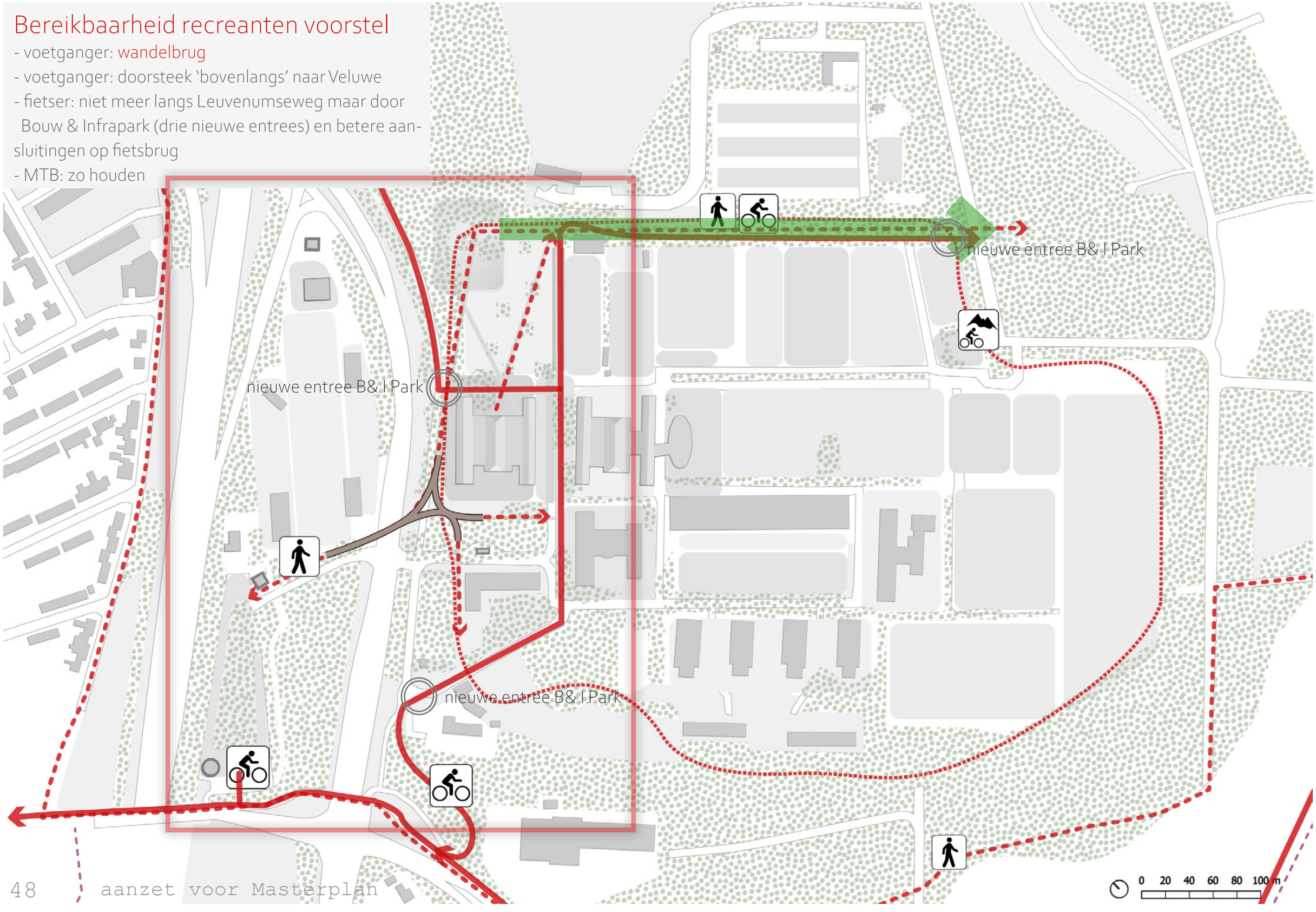
barrière

CARPOOL
(Huidige P-Veluwe)

gevaarlijke kruising
Centrumboerweg

Bereikbaarheid recreanten voorstel

- voetganger: wandelbrug
- voetganger: doorsteek 'bovenlangs' naar Veluwe
- fietser: niet meer langs Leuvenumseweg maar door Bouw & Infrapark (drie nieuwe entrees) en betere aansluitingen op fietsbrug
- MTB: zo houden

referentie: De hoge noot, park Lingezegen Arnhem

Referentiebeelden wandelbrug

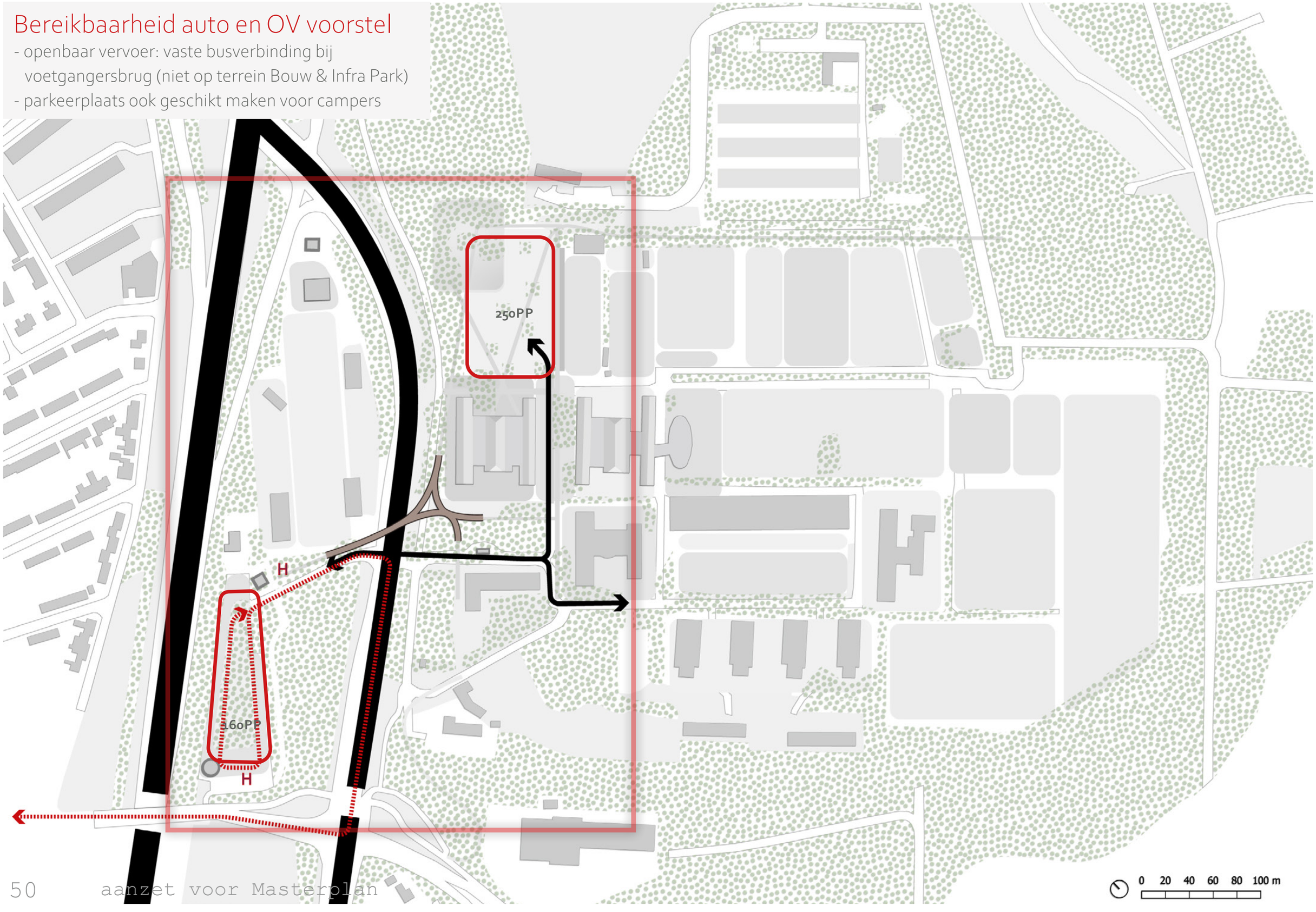
Een slingerend pad tussen de boomkruinen is het beoogde beeld. De hiernaast getoonde beelden zijn echter van een fiets-wandelbrug en het hier gebruikte materiaal is staal. Wij opteren voor een houten brug. Deze mag best opvallend zijn, het wordt immers een visitekaartje van het Transferium.

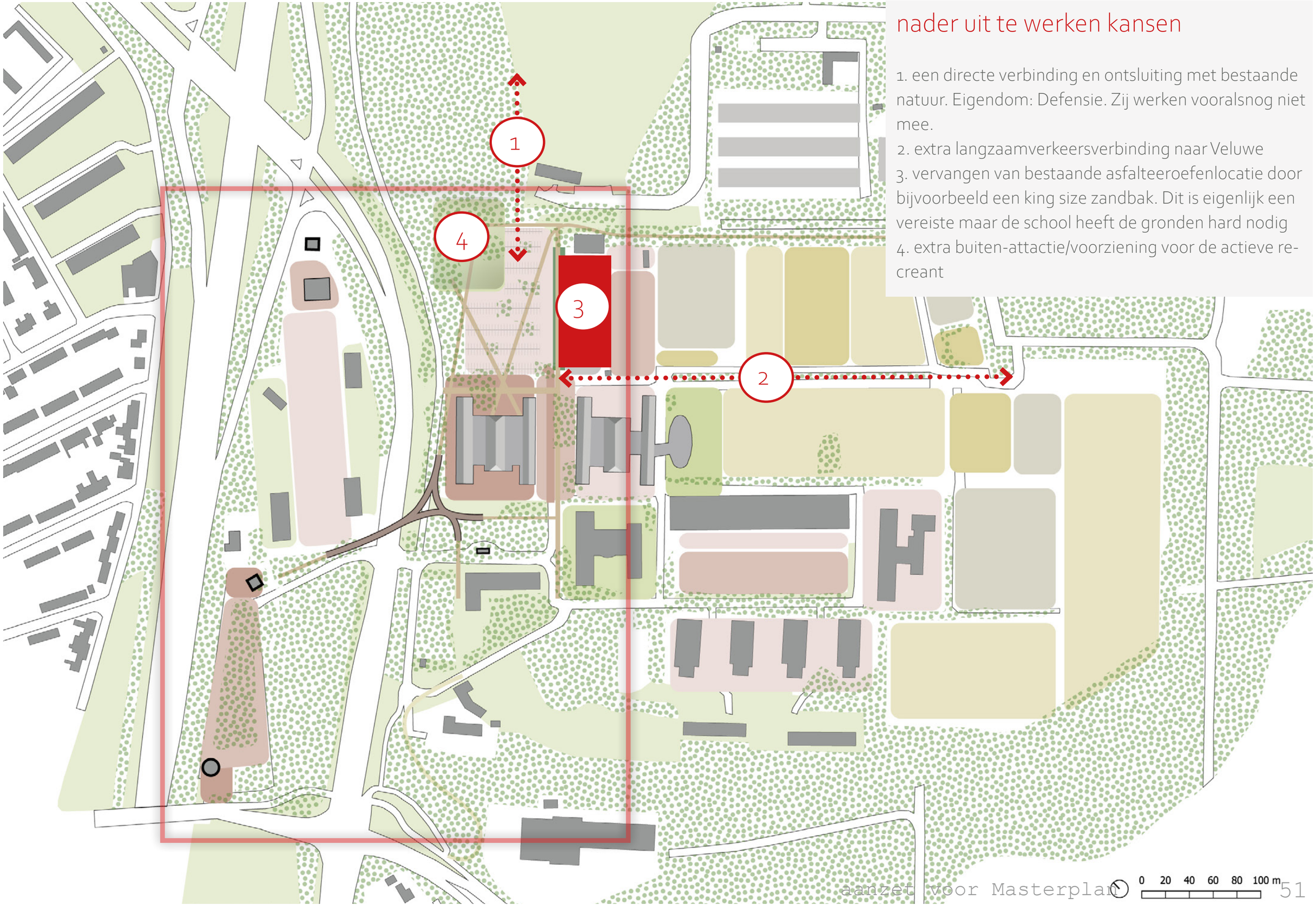
Bereikbaarheid auto en OV voorstel

- openbaar vervoer: vaste busverbinding bij voetgangersbrug (niet op terrein Bouw & Infra Park)
- parkeerplaats ook geschikt maken voor campers

nader uit te werken kansen

1. een directe verbinding en ontsluiting met bestaande natuur. Eigendom: Defensie. Zij werken vooralsnog niet mee.
2. extra langzaamverkeersverbinding naar Veluwe
3. vervangen van bestaande asfalteeroefenlocatie door bijvoorbeeld een king size zandbak. Dit is eigenlijk een vereiste maar de school heeft de gronden hard nodig
4. extra buiten-attactie/voorziening voor de actieve re-creant

Veluwetransferium binnen B&I park voorstel

FIETS EN WANDEL
ONDERWEG EDUCATIE/INSTALLATIES

CAMOUFLEREREN
ASFALTERREIN

BOULDERBLOKKEN,
HOUTSNIJWERKEN

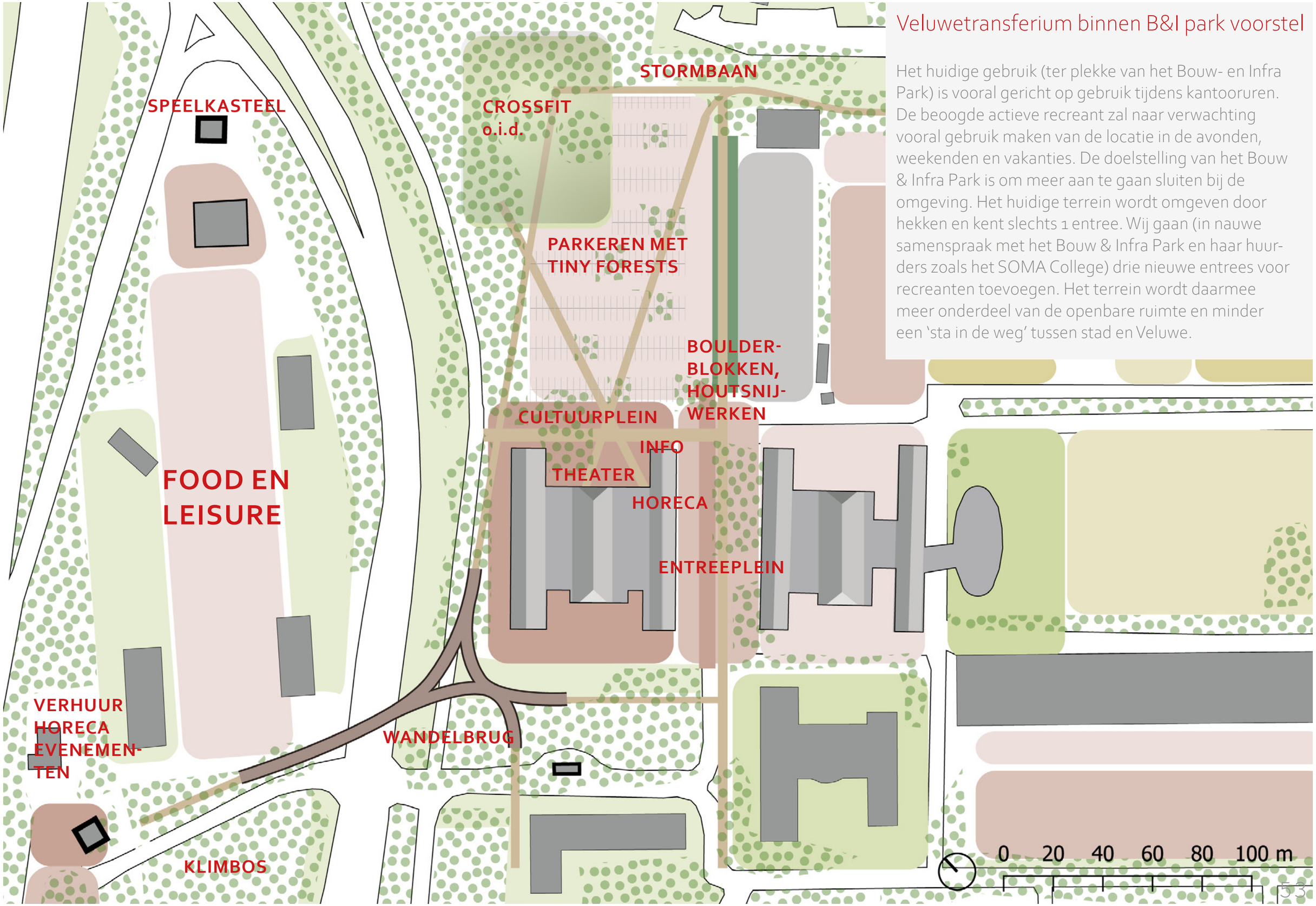

80 100 m

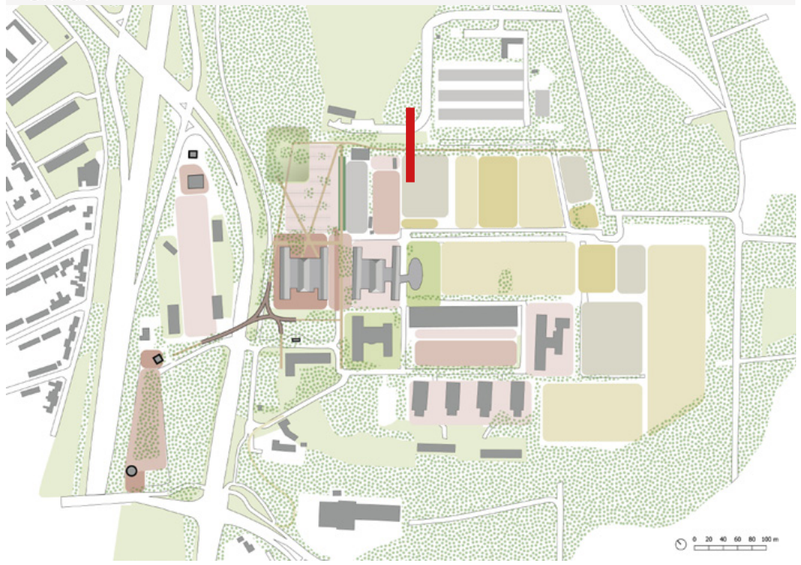
Veluwetransferium binnen B&I park voorstel

Het huidige gebruik (ter plekke van het Bouw- en Infra Park) is vooral gericht op gebruik tijdens kantooruren. De beoogde actieve recreant zal naar verwachting vooral gebruik maken van de locatie in de avonden, weekenden en vakanties. De doelstelling van het Bouw & Infra Park is om meer aan te gaan sluiten bij de omgeving. Het huidige terrein wordt omgeven door hekken en kent slechts 1 entree. Wij gaan (in nauwe samenspraak met het Bouw & Infra Park en haar huurders zoals het SOMA College) drie nieuwe entrees voor recreanten toevoegen. Het terrein wordt daarmee meer onderdeel van de openbare ruimte en minder een 'sta in de weg' tussen stad en Veluwe.

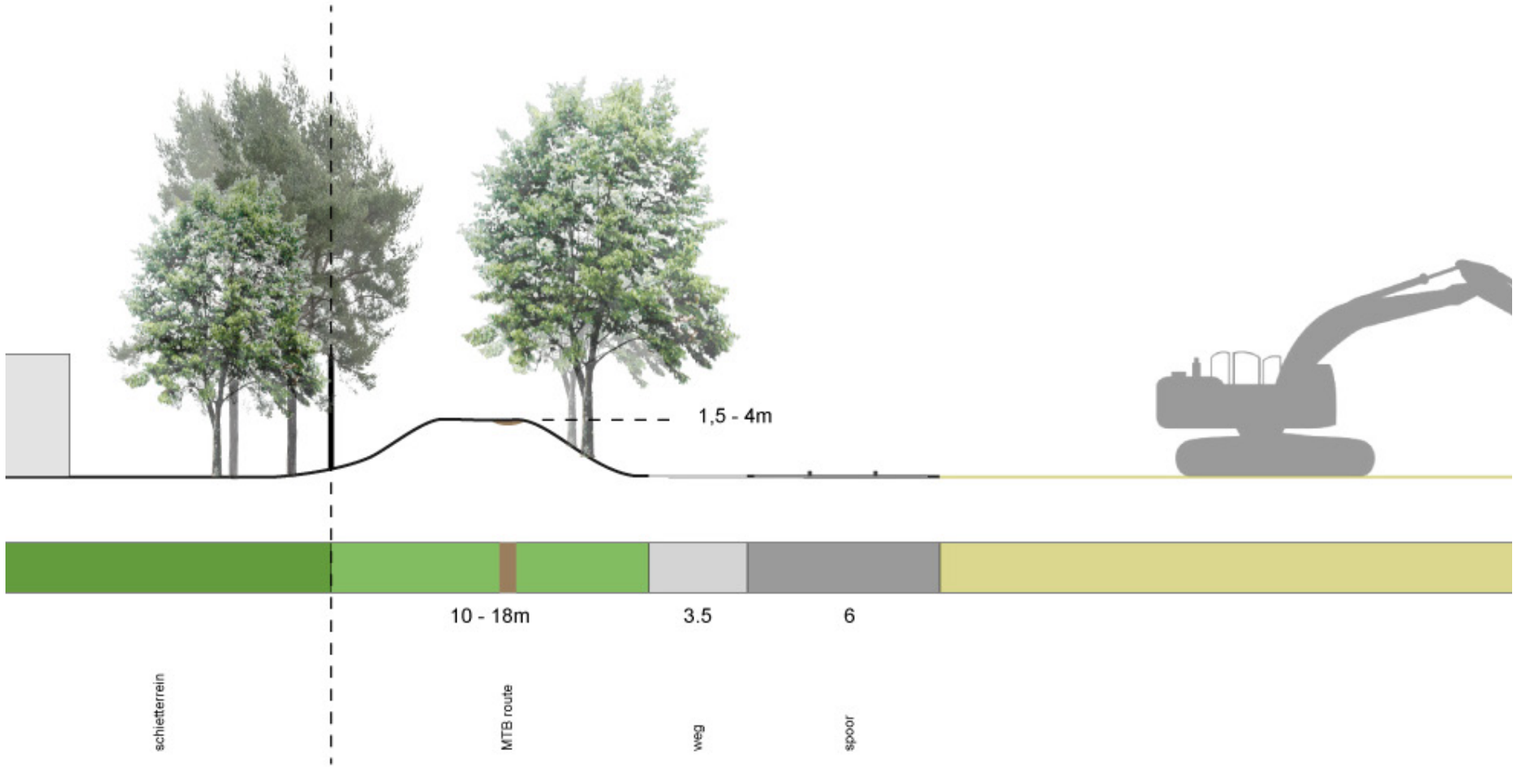

profielen beoogde oost west verbinding

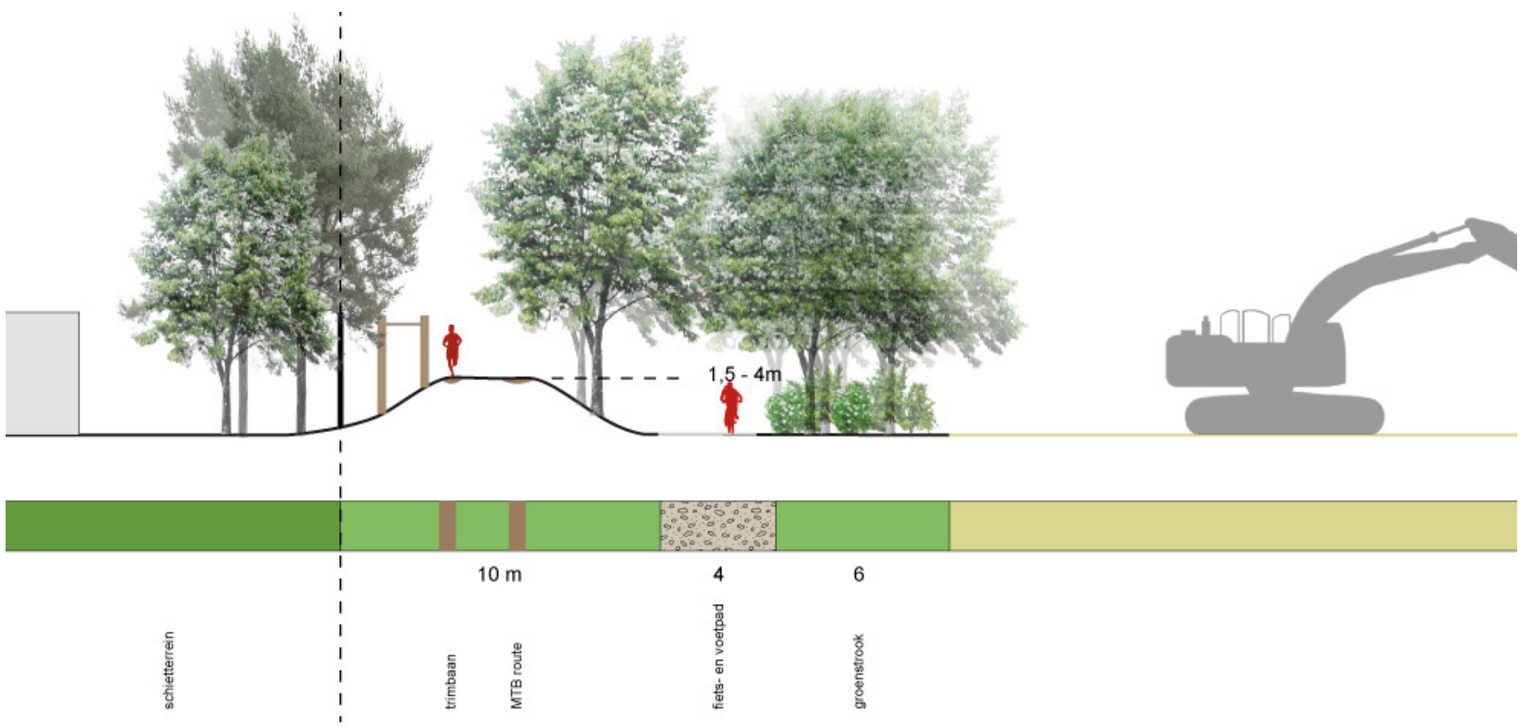
Tussen het huidige Defensieterrein en de buitenlokalen van het SOMA-college ligt een talud met daarop een MTB route. Deze kan en mag verbreed worden zodat er een fiets- en wandelverbinding met de bossen van de Veluwe ontstaat vanaf de ontvangstlocatie. De route is slechts 300m, de bossen zijn al zichtbaar aan het eind.

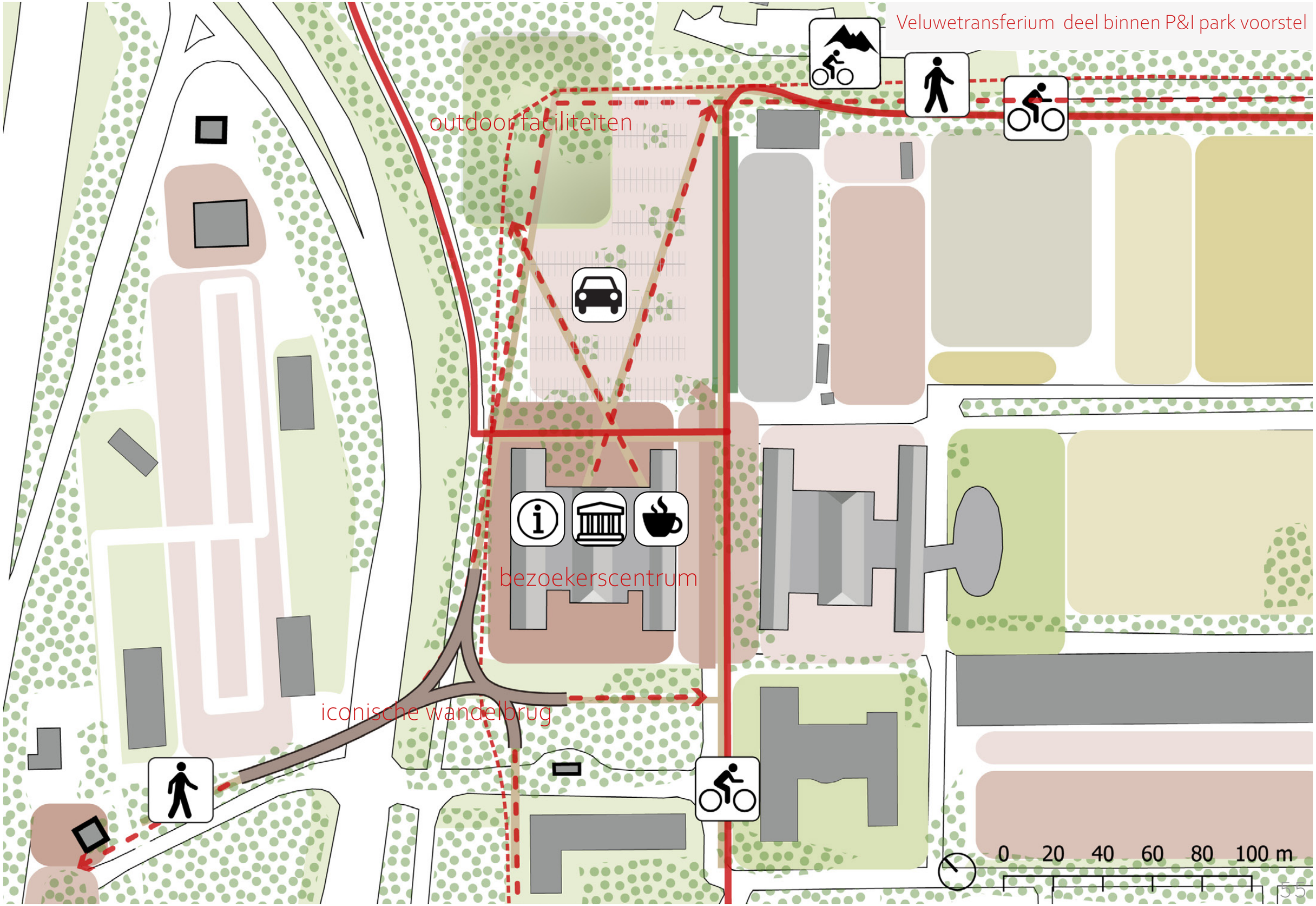
locatie profiel

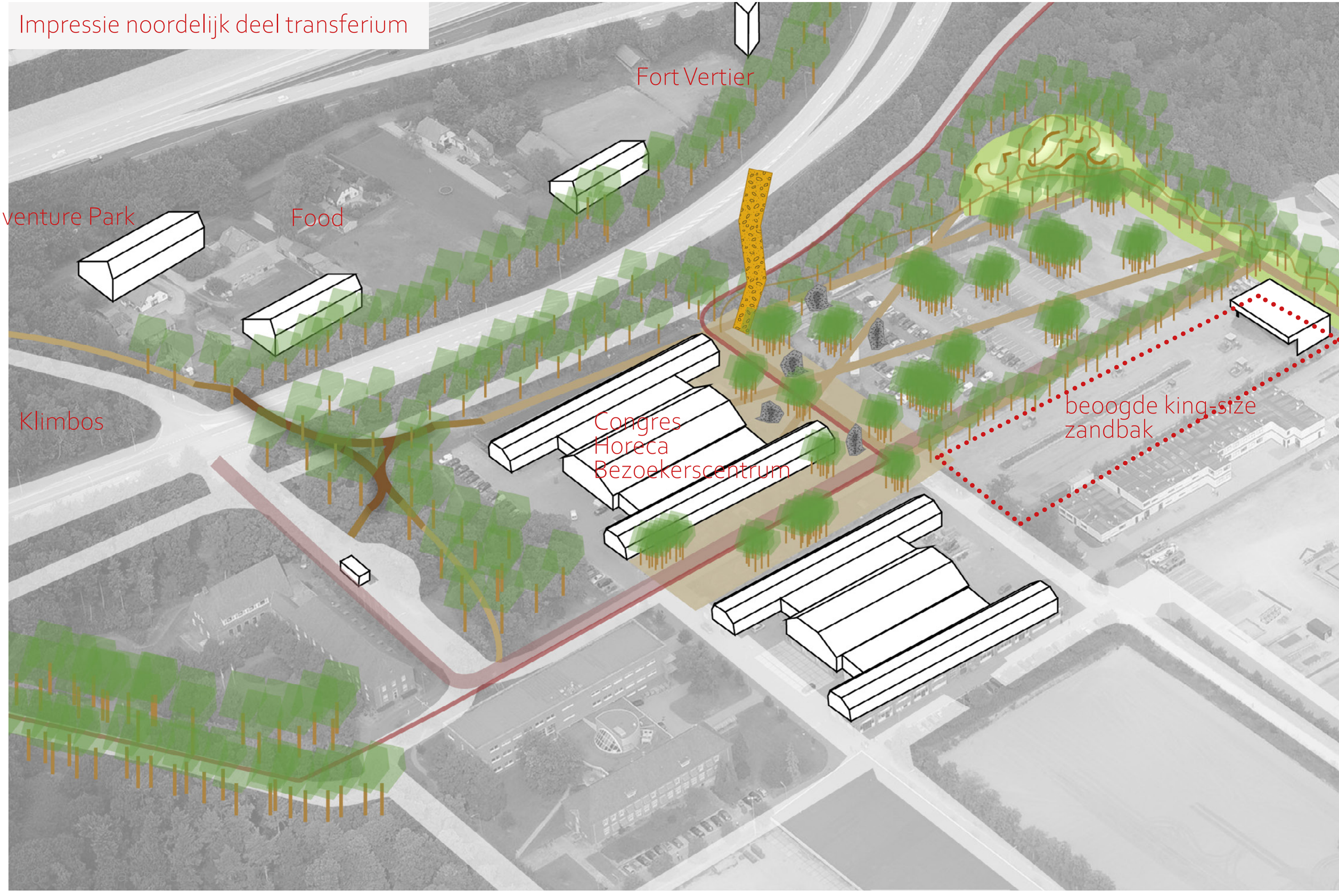
NOORD ZUID PROFIEL, BESTAAND

NOORD ZUID PROFIEL, VOORSTEL

Veluwetransferium deel binnen P&I park voorstel
outdoor faciliteiten
bezoekerscentrum
iconische wandelbrug
0 20 40 60 80 100 m

Impressie noordelijk deel transferium

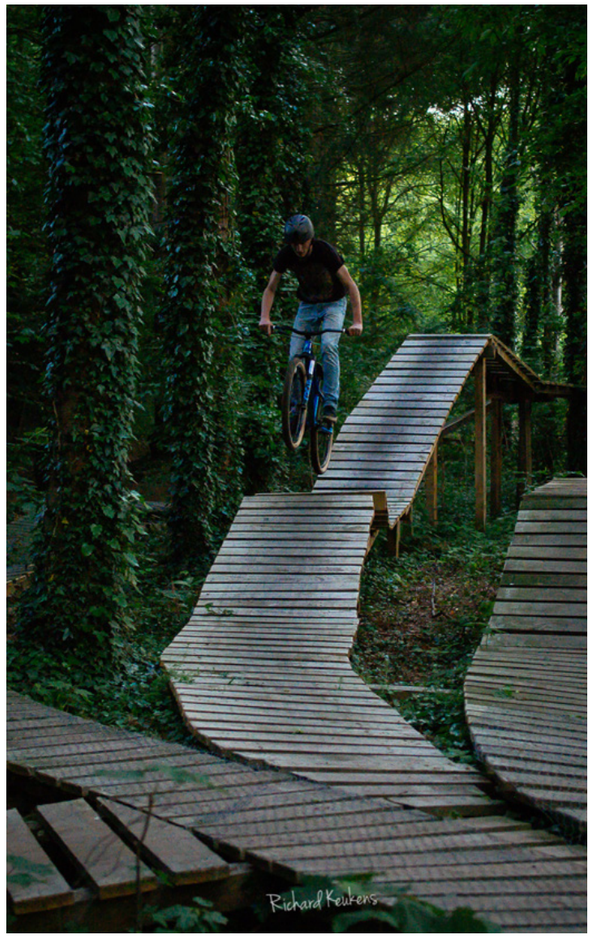

Defensieterrein

Doelgroepen transferium

- landelijk, regionaal, lokaal
- actieve recreanten (leisure, bootcamp)
- campers

7. Structuur-ontwerp Boekhorstlaan

van P-Veluwe naar VeluweTop

De herinrichting van huidige 'P Veluwe' naar een 'Top Veluwe' Boekhorstlaan tot een waardige Veluwe Ontvangstlocatie is stap 1 uit het Masterplan Veluwetransferium Harderwijk. We starten met TOP Veluwe, daarna volgt een opwaardering naar het Veluwe Transferium.

De ligging van de huidige P-Veluwe /carpoolplaats is niet optimaal voor recreanten. De locatie is ingesloten door infrastructuur. Vervolgens ondervindt de route richting de Veluwe barrières in de vorm van afgesloten terrein: Bouw- en Infrapark, Defensie, de van der Valk-Parkeerterreinen.

Het huidige terrein oogt wat anoniem. Het wordt aan de zuidzijde begrensd door een volwassen bos met daarin een klimparcours. Dit maakt dat er toch enigszins een Veluwe sfeer aanwezig is. En er is een fraaie uitzichttoren! De opgave hier is om routes beter aan te takken op de omgeving en om het terrein tot een gastvrije ontvangstlocatie in te richten.

Aandachtspunten Boekhorstlaan (Top Veluwe)
- het betreft grotendeels een 'cosmetische operatie' om het een Veluwegevoel te geven (oa. volgens het Veluwe op 1 stijlboek);
- betere aantakking fietsbrug en evt. andere routes
- betere bewegwijzering
- het sorteert alvast voor op de combinatie met de overzijde (brug, parkeren, routes)
- inpassen Fiets HUB

- indirecte aansluiting op fietsbrug

- de bestaande faciliteiten (en de uitzichttoren!) zijn voornamelijk gericht op de stad en het water. Van de 31 hier op het infobord- notabene op de P- Veluwe- genoemde attracties liggen er slechts 2 op de Veluwe. Het zijn ook nog bijna de laatste twee.

- uitzichttoren vanaf zuidzijde fietsbrug

- beperkte verbinding met carpoolstrook
- waarom staan er hekken?

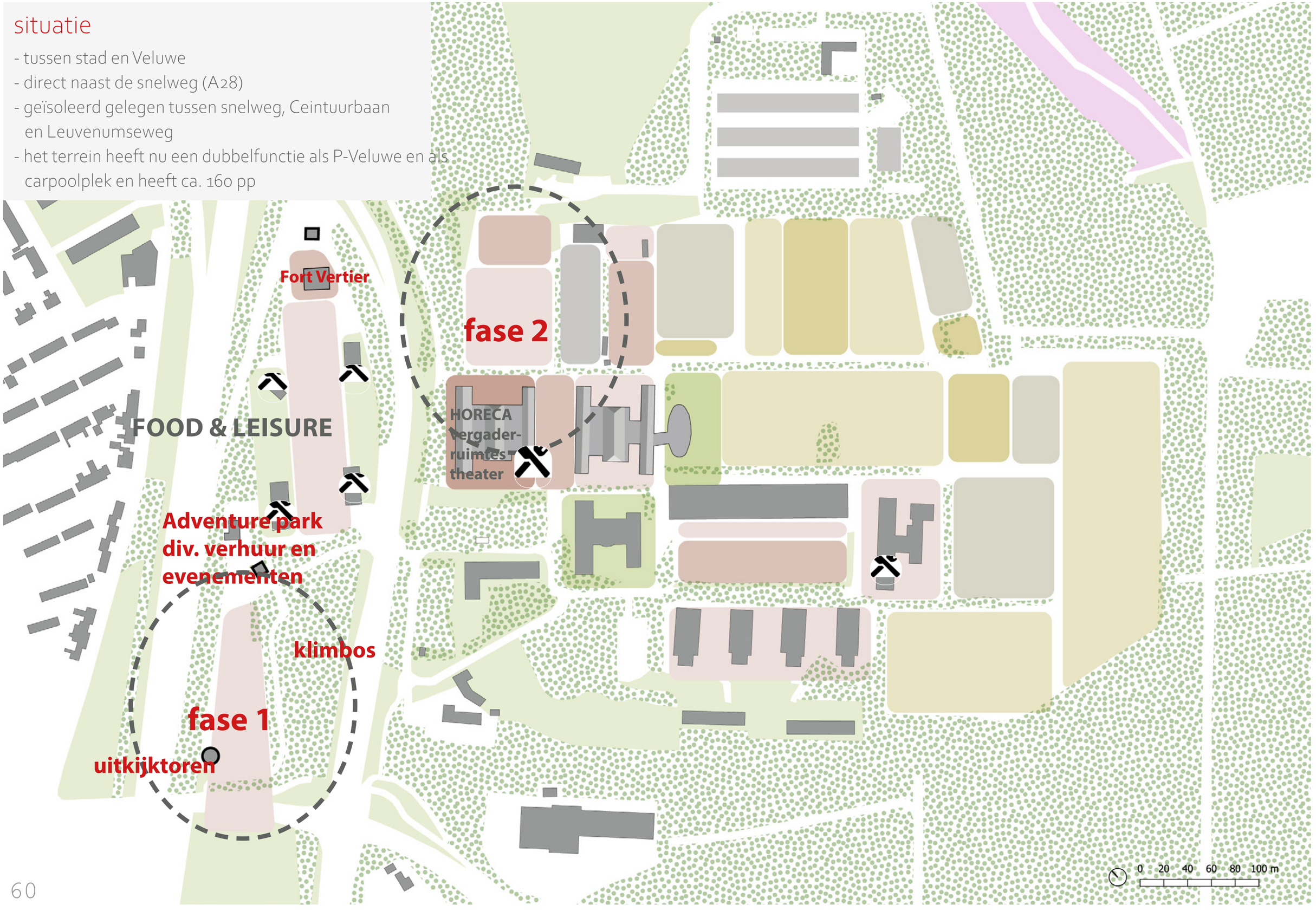
- zicht op snelweg en wat kale parkeerplaats vanaf toren

- de uitzichttoren staat aan een zijde koud in het asfalt en aan de andere zijde in een plantsoen. De toren is openbaar! En wordt beheerd door hotel restaurant van der Valk.

situatie

- tussen stad en Veluwe
- direct naast de snelweg (A28)
- geïsoleerd gelegen tussen snelweg, Ceintuurbaan en Leuvenumseweg
- het terrein heeft nu een dubbelfunctie als P-Veluwe en als carpoolplek en heeft ca. 160 pp

situatie: bereikbaarheid recreant

- fiets aansluitingen richting Veluwe: zeer matig (geen goede aantakking vanaf huidige P Veluwe en eerst een lang stuk fietsen naast Leuvenumseweg of Ceintuurbaan
- wandel aansluitingen richting Veluwe: slecht/ niet aanwezig

barrière

barrière

barrière

gevaarlijke (verboden) oversteek voor fiets en voet

0 20 40 60 80 100 m

CARPOOL
(Huidige P-Veluwe)

nu nog omheind terrein

gevaarlijke kruising
Ceintuurbaan

langzaam verkeersbrug

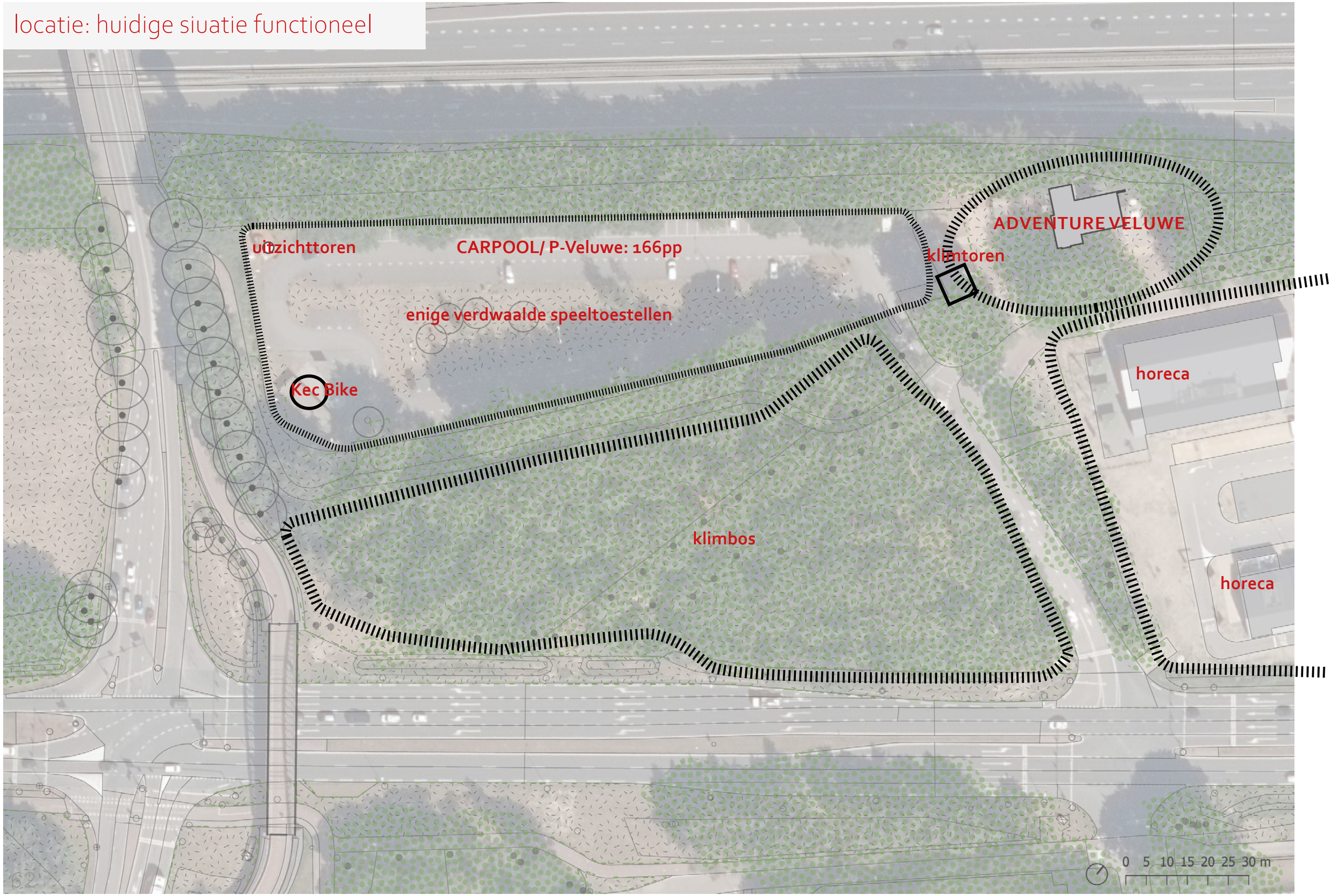
richting
stad en water

wandelen en fietsen tussen Leuvenemseweg en parkeer-terrein van der Valk

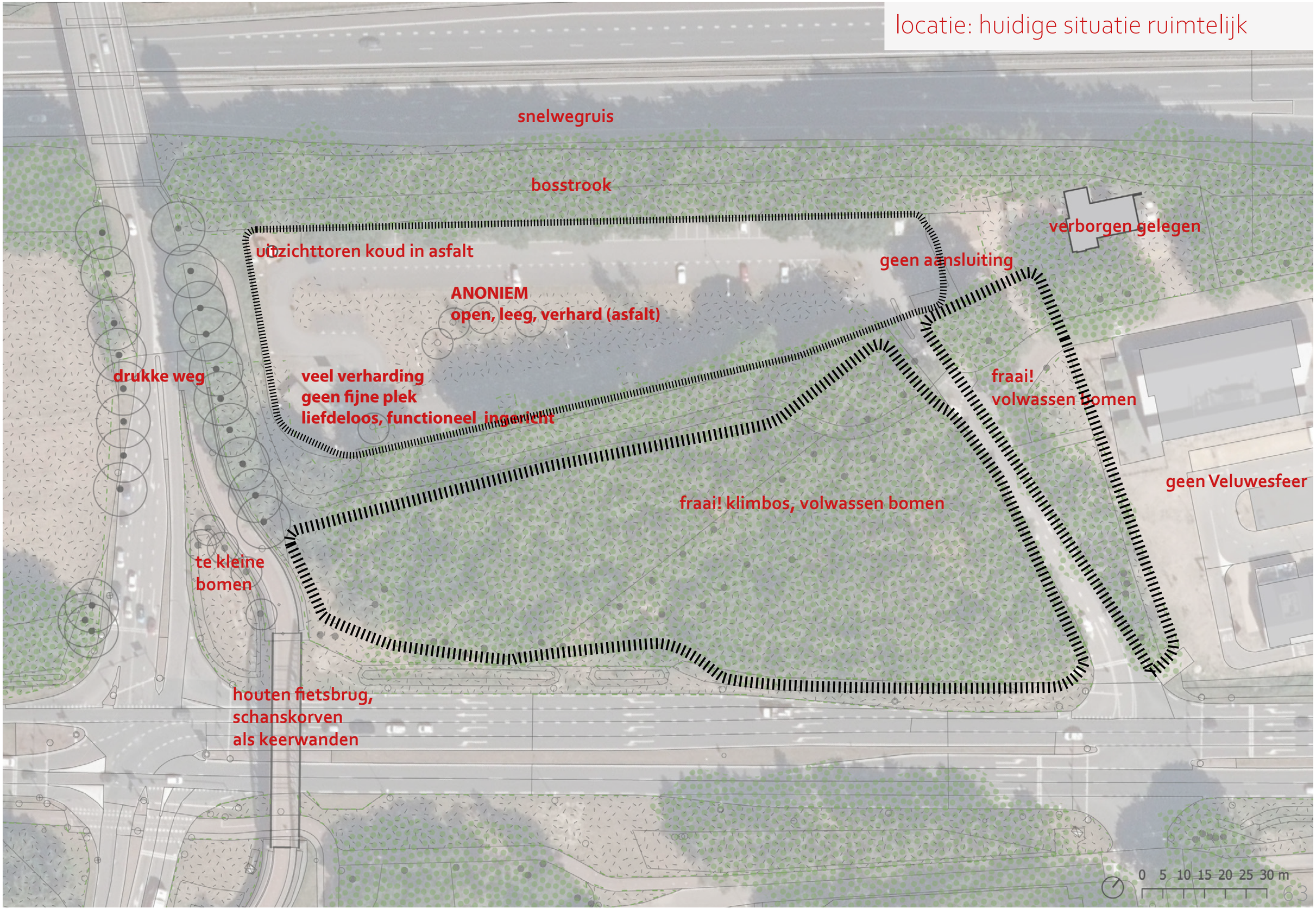
wandelen deels naast Leuvenemseweg

0 20 40 60 80 100 m

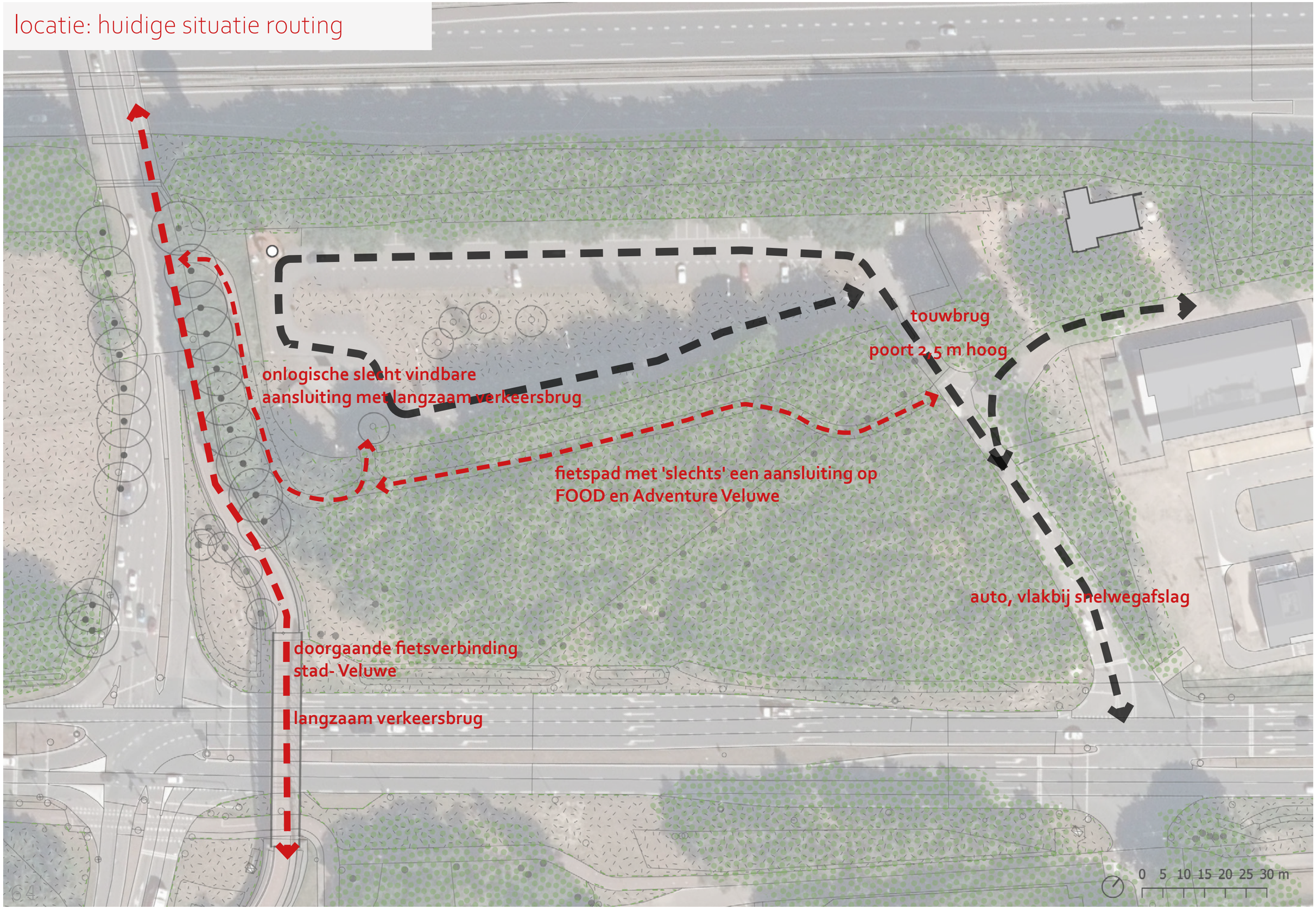
locatie: huidige siuatie functioneel

locatie: huidige situatie ruimtelijk

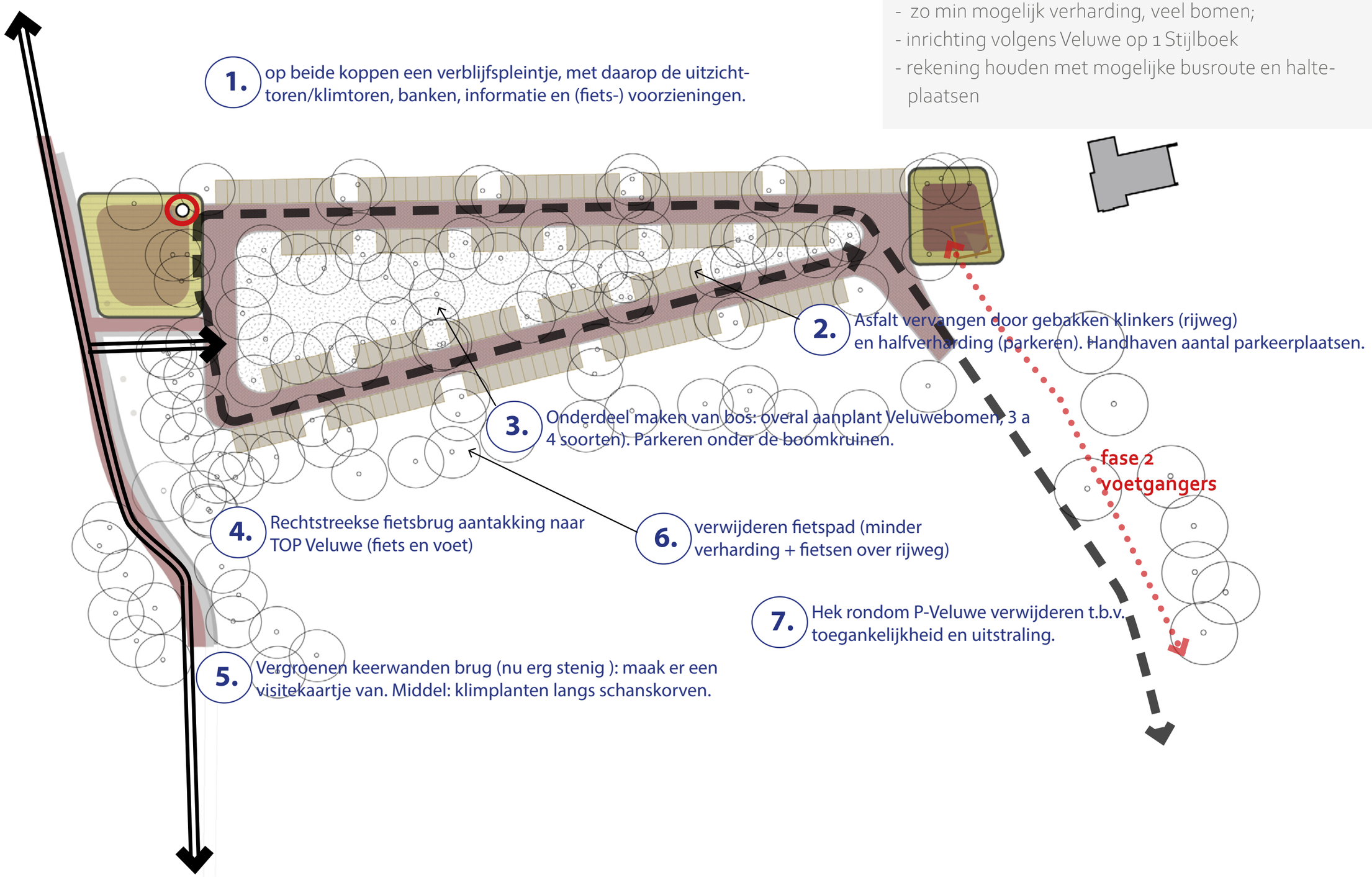

locatie: huidige situatie routing

Voorstel: Concept

- op de koppen twee herkenbare pleinen (schakels)
- zo min mogelijk verharding, veel bomen;
- inrichting volgens Veluwe op 1 Stijlboek
- rekening houden met mogelijke busroute en halte-plaatsen

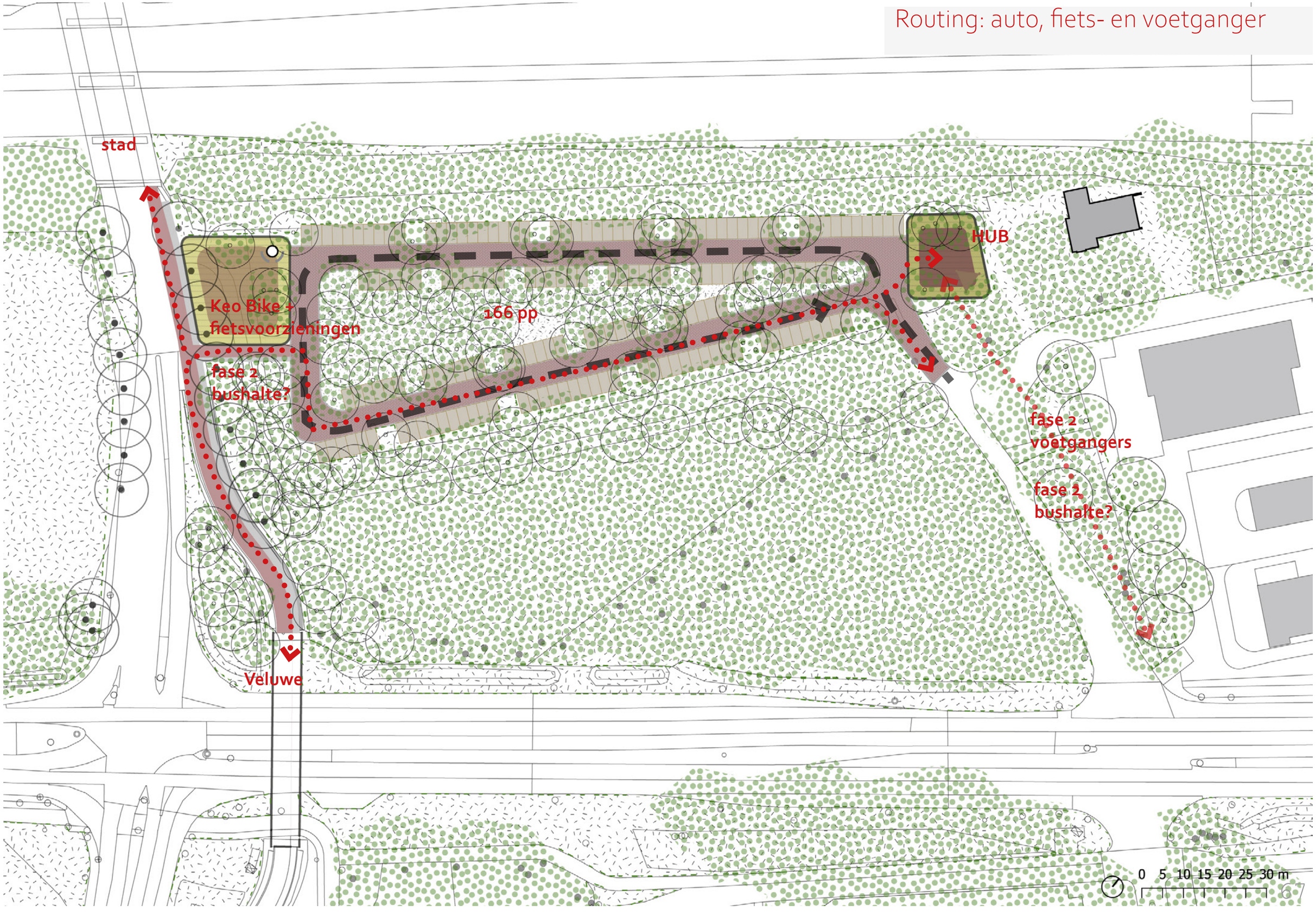
Structuurontwerp

legenda

- rijweg van gebakken klinkers
- parkeerplaats halfverharding
- pleintje, gebakken klinkers
- nieuwe bomen
- te handhaven bestaande bomen
- klimplanten op keerwanden

Routing: auto, fiets- en voetganger

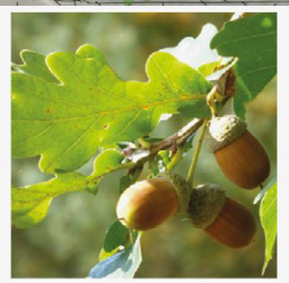

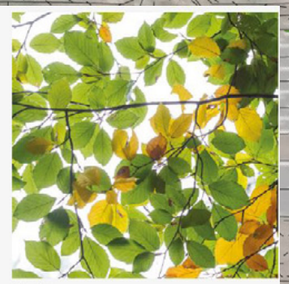
beplanting: parkeren onder de boomkruinen

- bestaande bomen worden ingepast;
- in het middengebied en tussen de parkeerplaatsen worden ca 50 eerste grootte bomen geplant. Soorten volgens Stijlboek Veluwe op 1, aangevuld met de snelgroeiende acacia;
- rond de aantakking van de langzaamverkeerbrug en op de pleintjes worden in totaal circa 30 Veluwebomen geplant;
- ter plekke van het huidige fietspad en nabij de toekomstige wandelbrug worden eveneens extra bomen geplant ;
- tegen de schanskorven van de brug diverse klimplanten;
- ondergroei onder de bomen : laagblijvend, nader te bepalen.

Grove den

Ruwe berk

Zomereik

Beuk

0 5 10 15 20 25 30 m

materialen parkeren

klinker rijweg

laadpalen

halfverhard parkeren

rws band als overgang
rijweg- halfverharding

materialen pleintje bij uitzichttoren

bijzondere klinker bestrating plein

zitrand rond toren

verhoogde brede band rondom

enkele Veluwe op 1 banken

fiets onderhoudspunten

Materialen pleintje bij klimbostoren

bijzondere bestrating plein

Veluwe op 1 stijl

ca 66m2

hoogwaardige nader te ontwerpen HUB Veluwe op 1 stijl

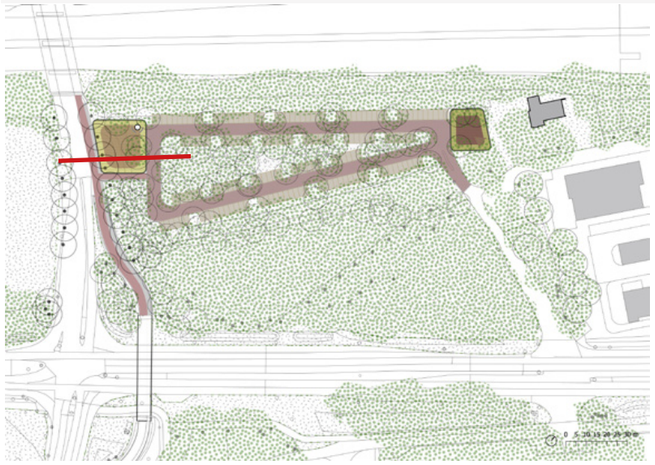

verhoogde brede band rondom

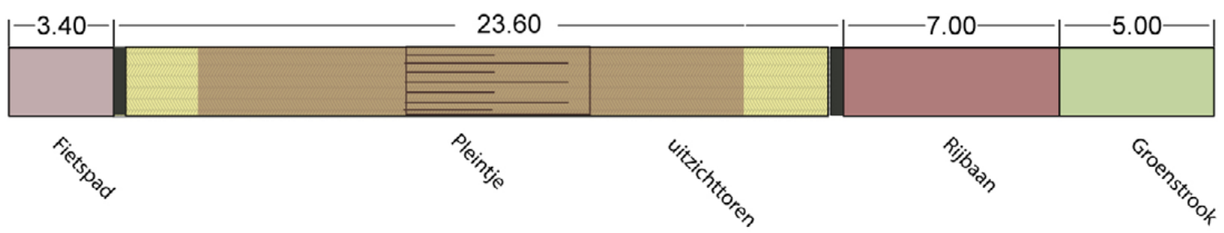

enkele Veluwe op 1 banken

Profiel uitzichttoren plein

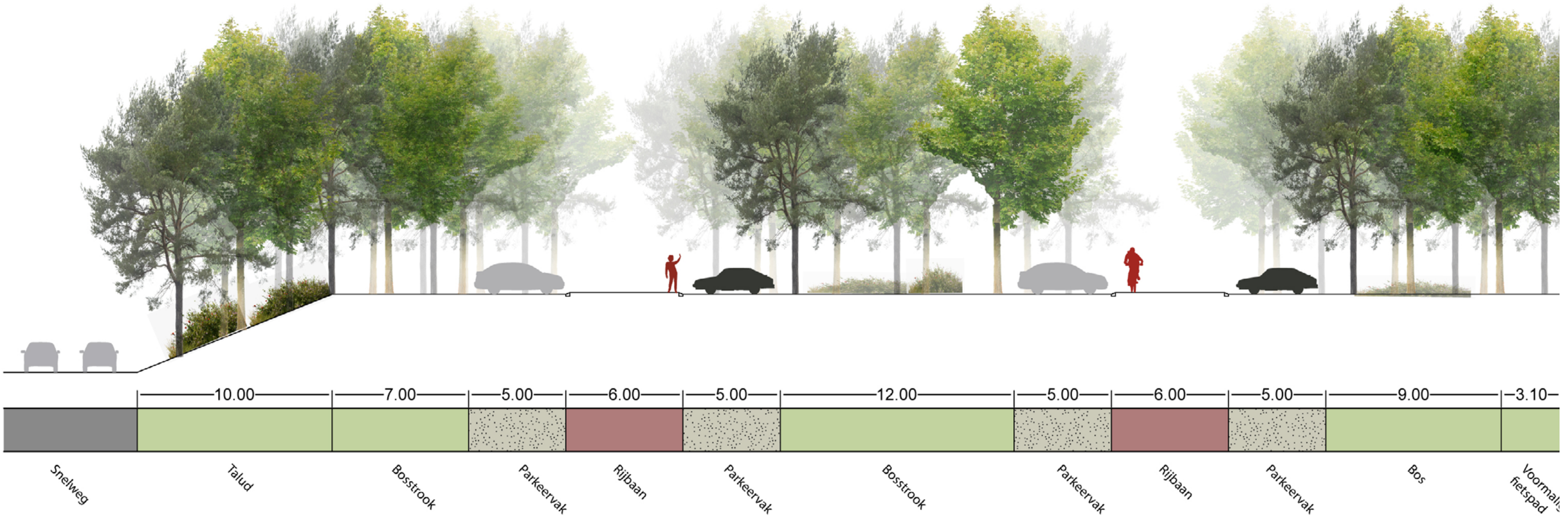

Profiel parkeren

Colofon

OPDRACHTGEVER
gemeente Harderwijk

OPGESTELD DOOR

ROB ABEN LANDSCHAPSARCHITECTUUR
- ir. R. Aben
- ing. A. Bor

adviseur:
- ir. J. Bosch

FOTOVERANTWOORDING

De foto's zijn niet allen van onszelf.
Dit document is alleen bedoeld voor intern gebruik

ONTWERP

ROB ABEN LANDSCHAPSARCHITECTUUR

versie 11 november 2021

ROB ABEN landschapsarchitectuur
postadres
Bildersweg 20
6862 DB Oosterbeek
m: 06 46 34 34 44
www.robaben.com
bezoekadres
Villa Klein Dreijen
Stationsweg 46
Oosterbeek

veluweopl

gemeente harderwijk